

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

non imputandos in quartam; neq;
obijcias d. l. *Iubemus*, non recipere
extentionem, quia adhuc persisti-
mus, quod non extenditur in hoc
casu, sed comprehendit illos cū to-
ta proprietate, qui licet à principio
non gauderent illo priuilegio, ta-
mē quia ex post facto redacti sunt
ad terminos vere legitimorum, cæ-
pit militare in illis fauorabilis con-
stitutio d. l. *Iubemus*.

Sequitur vtrum *Iubemus*, prac-
ticetur in adoptiuis, & resolutiuē
putamus dicendum, filios adop-
tiuos non potiri priuilegio dict. leg.
quod cōprobatur ex eo, quia adop-
tiui non compræhenduntur in qua-
cunque dispositione, siue legis, siue
hominis, nisi de illis fiat expressa
mentio, sic generaliter colligunt
Doctores ex textu, in l. *Si ita quis* 53.
§. fin., *D. legat.* 2. & ex textu in l. *Fi-*
deicōmissum 75. *D. condit.* & demonstr.
elegāter post alios, *Ripa* in §. *Si quis*
rogatus, l. *Ex facto D. ad Trebellianū*
num. 31. *Tiraquel.* de primogen. quæst.
84. *Lambertin.* de iure patron. lib. 1.
artic. 9. quæst. 2. principalis; *Menoch.*
lib. 4. præsumptione 82. nu. 9. *Decianus*
consil. 34. lib. 1. *Mantica* de coniectur.
lib. 10. titul. 8. à num. 19. *Robles* de re-
præsent. lib. 2. cap. 8. nu. 7. *Sarmiento*
5. *Selectar.* sup. d. §. final. & propter
hāc rationem adoptiui non inclu-
duntur in contractu feudalī, per
text. in cap. 1. §. *Adoptiuis*, si de feudo
fuerit controuersia, *Menoch.* consilio
1029. nu. 29. lib. 11. sic etiam adop-
tiui nō includuntur in emphiteusi,

accepta pro se, & filijs, vt post Spe-
culatorem resoluit *Caldas*, de nominatio-
ne emph. quæst. 13. num. 7. *Peregrin.* de
fideicom. artic. 22. num. 93. & ad plu-
res alios effectus, ad reuocationem
donationis in terminis l. *Si vñquā*,
Cod. de reuocandis donationibus, vt per
Ripam ibidem num. 93. *Tiraquel.* glos.
suscepit. liberos à n. 2. pro vt etiam
nō pro sunt ad priuilegium immu-
nitatis leg. 2. §. *Adoptiui D. vacatione*
munerum, nec etiam ad excusatio-
nenm tutellæ §. 1. *institutis de excu-*
sationibus tutorum, nec sub tacita
conditione, leg. *Cum auus de condit.*
& demonstrat. secundum meliorem
sententiam *Succin.* ibidem num. 56.
& *Decij* in l. *Generaliter* §. *Cum autem*
Cod. Instit. & substit. (licet repugnet
Menochius lib. 4. præsumpt. 89. à num.
23.) & in materia nostræ legis *Iu-*
bemus non compræhendi adopti-
uos resoluit *Angel.* ibi col. 1. & ge-
neraliter in omni tam legali, quam
hominis dispositione, non venire
adoptiuos sub appellatione filiorū
resoluunt communiter Doctores
Tiraquel. d. gloss. suscepit liberos nu.
3. *Peregrin.* d. artic. 22. nu. 93. *Man-*
gilius d. quæst. 1. 25. nu. 12. per textum
in d. lege fideicommisum 73. de condit.
& demonstr. igitur. Nec obstat l.
1. ad finē, *D. legat.* præst. vbi prætor
conseruat legata adoptiuis, ac legi-
timis naturalibus, in terminis illius
tituli, ideo enim ibi legata conser-
uantur adoptiuis, quia iure consul-
tus specialiter de illis meminit, cō-
trarium autem diceremus, nisi illā
legem

legem promulgaret; maxime, quia non requiritur ibi, ut sint proprij filij cum sufficiat quæcunque coniunctio.

Declaratur tamen hæc doctrina, ne procedat in nepotibus adoptatis ab auis maternis respectu legitimiꝝ sibi debitæ, leg. Cum in adoptiis §. penult. Cod. adoptionibus §. Sed hodie institut. de adoptionibus, iunctis Doctoribus, & resolutione præstitis supra in prima parte nu. 126. nam ex ibi dictis constat, hunc adoptiuum grauatum, fideicommisso vniuersali, duas quartas retenturum, legitimam, & Trebellianicā, respectu legitimæ fructus nō tenebitur imputare, iuxta d.l. Scimus, §. Repletionem Cod. in officioso, quæ in omnibus liberis, quibus debetur legitima, procedit, tradit ex communi resolutione, Peregrin. de fideicom. articul. 49. num. 40. quoad Trebellianicā, tenebitur fructus ex iudicio testatoris perceptos imputare, quia nec vt filius adoptiuus ut ipse est priuilegio d.l. Lubemus, nec etiā vt nepos, vt statim dicemus.

De arogatis etiam potest dubitari, quia eis debetur legitima, ut resolutum remanet, supra prima part. te num. 132. ergo videtur æquali- ter debere potiri priuilegio. Zenonianæ constitutionis, circa hos etiam puto sequendam distinctionem modo præstam, ad nepotes adoptatos, ita ut in legitima seu quarta, quæ per Antonini constitutionem, l. Si adrogator D. de adoptio-

nibus, eis debetur, fructus non imputentur, iuxta dict. §. Repletionem, qui etiam in his procedit; At vero, si insimul possit deducere Trebellianicam, vt supra d. i. parte diximus d. num. 132. in hac fructus imputabunt, quia priuilegium leg. Lubemus, tantum concessum est filijs, ex proprio sanguine, & corpore genitis, vt est de mente omnium scribentium ibidem, & videtur de mente Peregrini d. artic. 22. n. 93. cum quo transire non recuso.

Restat, quid dicendum de naturalibus; & mihi videtur certa resolutio, quod quæstio priuilegij, dict. leg. Lubemus, non verificatur in illis, qui in iure civili sunt odiosi iuxta l. i. Cod. naturalibus liberis ideoque digni non sunt priuilegio legitimis concessi, maxime, cum naturales non habeant in bonis paternis ullū participium, vt dicit textus in Authentico, quibus modis naturales sui, §. Discretis, & ante Valentem, & Valentianum reputabatur in capaces, vt ex Caldas, & alijs comprobauimus d. parte I. num. 143. Et sequentibus, nec postea Imperatores posuerent præcisam obligationem parentibus, vt certam portionem hereditatis relinquerent eis, sed solum revocata Constantini saueritate permiserunt parentibus, si velint, modo plus, modo minus eis relinquere, pro casus contingētia, patet ex d. §. Discretis dict. Authentici; Vnde concludo, ipsos atque iure communī non considerari quo ad

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

quo ad materiam, d.l. Iubemus, circa quam tentari potest, quod etiam fuit causa illius privilegij illa imputatio, quæ illo tempore fiebat de vna quarta in aliam, ita ut nec discernetur, esset legitima, an esset Trebellianica, donec Justinianus per suas constitutiones vnā ab alia differenciauit, ac proinde, optimo iure excluduntur naturales, ut resoluunt Alex. & Angelus in d.l. In fideicommissariam D. ad Trebell. & cō probat Franciscus de Ripa ibidem nu. 52. à quibus mutuauit Peregrin. d. artic. 3. num. 116. addo Menoch. dict. casu 356. num. 41. Mangilius quæst. 125. num. 30. à quibus non est recedendum; Vnde attento iure cōmuni si naturales proponantur grauati fideicommissio vniuersali, ex quo quartam Trebellianicam deducant, tenentur in illam fructus collectos ex iudicio defuncti imputare, iuxta leg. In fideicommissariam 18. leg. Si mulier 22. §. Si hæres D. ad Trebellianum. Quid autem, resoluendū in nostro regno circa filios naturales peditum, (non loquimur de filijs nobilium, quia hi re manēt in dispositione, iuris communis) qui veniunt ad bona paterna, ac si legitimi essent, per Ordinationem lib. 4. titulo 92. ibi (et virāo à sua herança igualmente comos legitimos) per quā Ordinationē Doctores citati supra prima parte nu. 173. eis concedunt omnia remedia cæteris legitimis competentia, in his enim existimo militare priuilegium d. leg. Iubemus,

ita ut, si grauati proponantur fideicommissio vniuersali, præter legitimam, deducant etiam Trebellianicam, sine fructuum imputatione, iuxta d.l. Iubemus, ratio est, quia hi naturales peditum reputantur à lege, ut vere legitimi, ergo lex quæ legitimis priuilegiū concessit de fructibus in Trebellianicam non imputandis, æqualiter in his verificanda est, ex æqualitate rationis c. Cum dilecta de cōfirmatione utili vel inutili. Nec obijciat quis legem Iubemus, nullo modo posse trahi ad istos naturales, tāquam ad incogitatos, quia replicamus supposita regia Ordinatione per quam exequantur legitimis, stricta disputatione sequi inclusos remanere sub decisione d.l. Iubemus.

Qnid, circa nepotes; Vtrum cōtineantur appellatione filiorum, ut potiantur, priuilegio d. l. Iubemus, cui questioni respōdet ipsamet lex, dum solum se restingit ad filios primi gradus, ibi (quosdam ex his) iuncto principio, ibi (filio, seu filiæ hæreditibus institutis) iuncto §. Ultimo ibidem glossa in positione casus in fine, cum qua transeunt omnes post Cinum, et Angelibidem Bart. in l. Quod de bonis §. Quod aunc. D. ad legem Falcidiam, nu. 1. ubi ait esse commune dictum, Paulus in l. Sed si in conditione §. Nepotes num. 1. D. hæred. Instit. Gagnolus in l. Papinianus §. Meminisse D. inofficio nu. 14. Hieronimus Gabr. consil. 122. dub. secundo num. 8. & alijs relatis Peregrinus de fideicom. artic. 49. num. 62.

num. 29. & 41. Guter. leg. Nemo potest delegat. i. num. 331. Fachineus lib. 5. cap. 5. & 19. & lib. 12. cap. 11. Faber. decad. 11. errore 5. cum sequentibus, Pinel. lib. 1. select. cap. 7. n. 20. Cuiac. in posthumis ad d.l. Iubemus col. 2. Gothofred. ibi litera, R. ideoque bene aduertit doctissimus à Costa, de successione Regni, in parte tertia numer. 51. ad finem, hunc esse casum, vbi nepos non ingreditur locū patris insignis præceptor Lourenço ad l. Cum auus D. de conditionibus, quod etiam in nepte habente pīnum gradum resoluunt multi relati, & sequuti, per Mangil. d. quæst. 125. nu. 18. & sequenti, licet contradicant plures, quos sequitur Menoch. d. consil. 681. num. 20. Berengar. ad l. In quartam num. 331. Cucus tract. de legitima §. Sed utrum, data causa condicionis implendæ num. 39. qui expendunt hoc casu nepotes dici filios iuxta textum in §. Cum filius Institut. de hæreditat. quæ ab intestat. l. Posthumorum D. iniustiorupto, cum alijs, sed filij potiūt præd. priuilegio igitur, & nepotes.

Sed merito contrarium tenent magis communiter Doctores, de quibus supra, quia licet nepotes etiam ingredientes locum filiorū potiantur eorum priuilegijs, hoc solum procedit in casibus expressis, quæ expressio minime datur in d. leg. Iubemus; quinimo contrarium expresse determinat in §. fin. ideoquæ priori sententia semper adhærendum existimo.

Vltimo, his addo, quod idem subtilissimus à Costa, perquirit in cap. si pater glossa, debitæ num. 16. Vtrum 113. priuilegium dicit. leg. Iubemus, possit habere locum, quando non ipse filius, sed hæres ipsius, id est substitutus pupillaris post mortem filij grauatur restituere hæreditatem suam in terminis l. Si fuerit s. §. 1. D. legatis 3. & quæ ipse Costa supra num. 17. in qua quæstione, pars negatiua videtur suaderi ex eo, quia in proposito iam non proponimus grauatum filium primi gradus, in quo solum modo procedit d.l. Iubemus iuncto §. vltim. eiusdem legis, ut dictum remaneat supra, & hæc opinionem defendit Alex. consil. 67. num. 2. lib. 1. Decius consil. 480. num. 14. Paris. consil. 21. num. 50. lib. 3. Ripa ad l. Nemo potest D. legatis primo numer. 53. Mangil. de imput. quæst. 125. num. 28. quæ sententia mihi videtur verissima, & optimum habet sensum, dicendo testatorem in hoc casu, quando grauat hæredem filij, magis dirigere verba ad personam ipsius hæredis grauati, quam ad filium, in quo casu, certum est, quod licet pater legare, & fideicōmittere possit à persona hæredis, prout à persona filij, nihilominus non puto hæredem gaudere posse priuilegio d. l. Iubemus, quod conceditur personæ ipsius filij, ut supra resoluimus, cum igitur in persona hæredis. extranei cesseret ratio priuilegij, quia verum appareret diuersam personam esse hæredis, à persona

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

persona filij primi gradus, necessario etiam cessare priuilegium dicēdum est.

Nec mihi suadere possum admittendam esse considerationem differētiæ, quam idem sapientissimus Doctor Costa facit inter pupillares substitutos, quos pater æqualiter, ac filios grauare potest, in quo casu ipse fatetur cessare priuilegium, d.l. Iubemus, & inter alium casum, quo pater non potest testari pro filio iure patriæ potestatis, quia in hoc casu, inquit eminentissimus vir, semper onus executionis incumbit hæredi, ex ratione, quam scribit Cumanus consil. 141. scilicet, filium mortuum non posse exequi mandatum paternum, & in hoc casu contendit habere locum priuilegium dict. leg. Iubemus, sed hæc consideratio displicet ex eo, quia substantia, & fundamentum priuilegij consistit in qualitate personæ grauatæ, quæ necessario debet esse de filijs primi, gradus, nec ratio Cumanus, quam Costa plurimū facit, aliquid euincit pro contraria parte, quam ipse sequitur, aperte enim conuincitur, & retorquetur pro nostra, quia licet hæres post mortem ipsius filij, exequatur fideicommissum paternum, tamen non exequitur tanquam persona grauata, & sumus extra terminos dict. leg. Iubemus, sed exequitur tanquam hæres filij, & in hoc casu, etiā fatemur hæredem filij posse deducere quartam absque fructuum imputatione.

tione ex l. 2. §. Ex his D. de verborū. At vero, si exequatur tanquam persona grauata, in quo casu loquitur Costa, dicendum est cessare priuilegium, quia persona grauata nō est de liberis primi gradus, nec exequēdo fideicommissum à patre relicturn, illud facit tanquam hæres filij, sed tanquam principaliter grauatus, qui nullo modo potest frui priuilegio dict. l. Iubemus, ac proinde, ratio, quam expendit Alexād. est ineuitabilis, nec satisficit Costa, scilicet per hunc modum facile fraudari intentionem leg. Iubemus, quæ maxima cum cautella loquuta est de filijs legitimis primi gradus, nec nepotum, aut extraneorum immisionem admisit, ut intuenti constabit.

Ex quibus infertur à fortiori, l. Iubemus, non procedere in transuersalibus, quia solum pro liberis primi gradus fuit promulgata, argumento l. de accessionibus D. de divers. & temp. præscription. plures citamus supra parte prima, prout etiam de conditione l. Cum auus, ne intelligatur de transuersalibus, tradit Costa, cap. 51. pater, glossa si 51. sine liberis num. 7. Gomes 1. tom. cap. 5. num. 32. Menoch. lib. 4. præsumptione 63. num. 7. & præsumpt. 189. numer. 55. Gabriel commun. titulo de fideicomiss. conclusione 2. Ioseph. & Accatius ibi, cum quibus transit insignis præceptor Lourenço in lectura dict. leg. Cum auus ad finem, quæ dicta sint satis cirta d.l. Iubemus. Ultimo prætermittere

mitere non curauimus disputare, quæ nam sint remedia in iure, quæ competant filijs pro consequenda legitima in bonis paternis? Et pro resolutione aduertendum est, quod vel agimus ex causa testati, vel ex causa intestati, si agimus ex causa testati, varij sunt casus distinguendi.

Primus casus, quem Doctores considerant, ille est, quod si filius fuerit à patre hæres institutus in testamento, ipse minoretur in possessione nem bonorum, Nam quādo proponatur grauatus fideicommissio vniuersali, & in hoc casu per aditionem hæreditatis, cum ipse filius sit factus dominus totius hæreditatis, ex regula leg. Potuit Cod. de iure delibrandi, leg. Cum hæres D. de acquir. hæred. si ipse filius possessionem totius hæreditatis sit adeptus, cum sit dominus, & insimul sit in possessione, nullo alio remedio indiget ad legitimam retinendam, nisi remedio exceptionis, sive retentionis, ut expresse decidit Innocent. 3. in nostro cap. Raynaldus, ibi (quam quilibet extraneus deducere potuisse) per viam scilicet retentionis, l. Filium, quem habentē C. famil. erciscundæ, considerat Peregrin. de fideicomiss. articul. 36. num. 147. in principio, & deducitur ex ipsius iuris principijs, leg. In fundo, D. reiudicatione. leg. Si in area cum alijs D. de condic. indeb. vbi scribentes omnes sic notant, & post ordinarios, Peregrinus de fideicomiss. articul. 50. num. 30.

insignis Barbosa in leg. Diuortio §. finali, 2. part. num. 1. Antonius Faber. de erroribus pragmat. decad. 26. error. 9. & error. 10. Aloysius Riccius 2. part. decisione 176. præceptor Veiga in Rubric. de actionibus, & de hoc casu nulla potest esse inter Doctores contentio.

Secundus casus, qui in controversiam ducitur, est, quando filius fuit in legitima à patre institutus, dato cohærede vniuersali, qui missus est in possessionem totius hæreditatis, quo casu plura competunt remedia, & primo intentare potest actionem ex testamento, iuxta regulā, leg. 1. & 2. vbi glossa verbo, personales, Cod. Commun. de legat. Bald. dict. leg. Si quis in suo Cod. in officioso testamento, num. 4. Craveta consil. 312. column. penultim. quos sequitur Peregrin. dict. articul. 36. numer. 152. in principio Mangil. dict. quæst. 13. de imputat. num. 7. nec circa actionem ex testamento discrepant Doctores, ut per Peregrin. articul. 45. numer. 15. vbi extendit prædicatam actionem etiam ad fideicommissarium vniuersalem, cum glossa Bartol. Paulo, & communi in leg. penultim. §. Cum autem Cod. ad Trebell. Natta consil. 400. Iason. & alij ibidē, vbi etiam illam fideicommissario particulari pro singulis rebus accommodat. Ultra quam actionem, etiā competere potest in hoc casu actio, famil. erciscundæ, ut fatentur scribentes, cum illo tamē additamento, quod sit necessarium, ut BBBB hæres,

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

h̄eres, vniuersalis filium cohæredem fateatur, vel saltem, quod filius partē legitimæ possideat, iuxta regulam l. 1. & 2. in principio, & §. Si quarta D. famil. erciscundæ optime Valasc. de partit. cap. 20. Bald. dict. num. 4. & in leg. Non est Cod. famil. erciscundæ, Corn. consil. 289. lib. 4. num. 8. plures alios citat, & sequitur Mangil. d. quæst. 13. num. 3. Peregr. dict. num. 152. aduertendo tamen actionem personalem, quæ competit ex testamento, dari solummodo contra hæredem scriptum, sed non potest competere contra legatiros particulares, quibus pars hæreditatis iam tradita est pro solutione legatorum, quia cū sit actio personalis non potest dari contra tertios possessores, & singulares, tā ex regula l. vlt. §. fin. D. contrahend. empt. quā leg. 1. §. Si hæres præcepto D. ad Trebell. l. 1. Cod. si cert. pet. declarat, optime Crauet. & Peregr. citatis locis.

Si vero in prædicto casu hæres vniuersalis neget filiu hæredē, maxime controuerunt Doctores, an remedium possit intentare petitio-
nis hæreditatis, affirmant Bald. dicta leg. Si quis in suo num. 4. Craue-
ta, consil. 109. num. 5. Cucus tractat.
de legitima, §. Legitima est quota bo-
norum-num. 17. plures refert Mangil. dict. num. 3. Peregrinus dict. nu-
mer. 152. communis per Crassum §.
Legitima quæstion. 48. numer. 1. Val-
asc. de partit. cap. 18. num. 42. qui
citant text. in leg. Regulariter, & in
leg. Licet D. de pet. hæred. leg. Sed & si

§. Petition. D. eodem, vbi glostæ, qui-
bus addo text. optimum in leg. Non
possimus, D. si pars hæreditatis peta-
tur, vbi probatur, quod per peti-
tionem hæreditatis, debet quis cō-
sequi, vt hæres pronuncietur cum
effetu, & mittatur in possesso-
nem hæreditatis, in quo ostendit
textus discriminem, quod p̄tetur inter
actionem familiæ erciscundæ, quæ
solum datur hæredi, qui aliquid
hæreditarium possidet, vel qui ab
hærede vniuersalitatis agnoscitur,
vt scilicet per in. actionem à cō-
munione recedant, & vnicuique
suum redintegretur; at vero per pe-
titionem hæreditatis consequitur
hæres, vt pars sibi debita cum effe-
tu restituatur, prosequitur optime
Valascus de partit. cap. 2. à num. 20.
& 23. Cuiacius lib. 6. Digestorum
Iuliani super dict. l. Non possumus.

Verum contra hanc receptam
sententiam insurgunt plures, &
grauissimi viri, cuius opinionis au-
tor, fuit Salycetus in leg. Scimus Cod.
in officioso testamento in fine principij,
Curs. sen. consil. 13. ad finem, quos
refert, & sequitur Peregrinus dicto
num. 152. Mangil. dict. quæstion. 13.
à num. 4. Aquiles personalis, l. ultim.
Cod. edicto Divi Adriani num. 709.
quos sequitur Marta de successione
legali quæst. 25. articul. 9. à principio,
Gail. obseruat. 120. contendentes in
hoc casu filio non competere peti-
tionem hæreditatis, mouentur ex
eo, quia legitima non est quota
hæreditatis, sed quota bonorum,

leg. Pa-

leg. Papinianus §. Quarta autem D. in officioso testamento, cum ergo remedium petitionis hereditatis sit vniuersale, quod non potest dari nisi pro quota hereditatis, ut constat ex dict. leg. Non possumus, & reliquis supra citatis, merito resoluendum est predictum remedium competere non posse; sed secundum sequendam dico priorem opinionem ex fundamentis ibi citatis. Nec fundamentum posterioris virgere potest, si aduertas contrarium esse verissimum, quod scilicet legitima filorum sit quota hereditatis, non autem quota bonorum, ut cum magis communi sententia resoluimus supra cum de legitima agiemus in hac 4. parte. cap. 1. num. 17. ubi vide, quo dato cessat omnino fundamentum posterioris sententiae.

Excitatur etiam gravis disceptatio, inter scribentes, an pro legitima consequenda, competit filiis hypothecaria auctio? in qua quæstione affirmatiuam partem tinentur Ruyn. in l. 1. D. delegat. 1. Paulus de Montepico in l. In quartam D. ad leg. Falcid. num. 117. ubi Berengar. num. 46. & 57. post Bald. in l. Filium, quem habentem Cod. fam. erciscund. nu. 36. & conf. 171. lib. 1. Aretin. consilio 155. col. penult. qui expendunt pro hac parte textum in d. l. Papinianus §. quarta autem D. in officioso testam. ubi Iureconsultus ait legitimam anteponendam esse legatis; sed legata habent hypothecariam actionem, l. 1. C. commun. de legat. igitur etiam

legitima, & à fortiori hypothecariā actionem habere debet, secundo, quia legitima, sicut & Falcidia debetur pro rata in singulis corporibus hereditarijs, argumētū. Linea margaritarum D. ad l. Falcidiam expedit Mangil. quest. 12. num. 15. Peregrin. d. artic. 36. n. 33.

Sed merito contraria sententia defendant communiter Doctores, Alex. d. leg. In quartam, num. 16. Sa-
lycet. d. l. Filium, quem habentem Ri-
pa dict. l. In quartam, num. 114. Ne-
gus. de pignor. part. 2. membro 4. num.
164. communis per Gabriel commun-
titul. de legitima conclus. 6. Crassus §.
Legitima quæstion. 14. Peregrin. dict.
articul. 36. numer. 149. Mangil. dict.
quæstion. 13. num. 14. Gramat. decis.
90. Anton. Cucus trattat. de legitima
§. Sed an ita num. 3. & 4. Petra de fi-
deicommiss. quæst. 15. num. 44. Ca-
lasc. de partit. cap. 18. num. 38. Plu-
res per Peregrin. dict. artic. 49. num.
140. Menoch. causu 163. numer. 26.
Surdus consil. 51. numer. 8. Martha
de successione quæstion. 25. articul. 9. à
num. 7. ducuntur ex eo, quia hypo-
theca tacita à iure non inducitur,
nisi in illis casibus, ubi expresse de
illa cauetur, pater ex toto titulo D. &
Cod. in quibus causis pignus, vel hypo-
theca tacite contrahatur, ac proinde
alleganti hypothecam incumbit
probatio, argumento leg. Ante om-
nia D. de probationibus, post alios,
ibi Faber. de erroribus decad. 63. er-
ror. quarto, nullibi autem in iure
reperitur scriptum, quod bona pa-

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

terna sint tacite hypothecata pro legitima filiorum, igitur fatendum est hypothecam in hoc casu minime dari, nam hæc est materia, in qua Doctores erubescunt sine legi loqui, iuxta Authent. de Tabellionibus §. Si vero Collatione 5. vt expendit Peregrin. dict. numer. 149. Ultimo, quia valet argumentum de dote ad legitimam, l. g. Quoniam Nouella Cod. in officioso testamento, leg. Cum quo §. final, D. ad legem Falcidiam, sed pro dote non dabatur hypotheca, iuxta leg. Si tibi §. De pignore D. de Pactis, ubi glossa verbo, actio, nisi specialiter de novo fuisset admissa per Imperatorem in leg. Assidui C. qui posteriores, quæ specialitas in legitima non reperitur, igitur in legitima resoluendum est nullam dari hypothecam, & hæc pars securior, & receptior est secundum supracitatos.

Nec obstant fundamenta pro prima sententia facta, quia ad primum fatemur legitimam anteponendam esse legatis, dict. §. Quarta, quia scilicet legatum non est debitum necessarium, sed totum dependet à mera voluntate testatoris, & ideo, cum tota proprietate dicitur donatio, §. 1. Institut. delegat. at vero legitima non prouenit ex mera voluntate patris, sed dicitur ad minus quasi debita, iuxta glossā, & communem, per Padilha, ibi in leg. Si emancipata Cod. iuris, & facti ignor. & quæ Ripa in dict. leg. In quartam num. 112. Peregrin. supra num.

150. Sed melius tollitur argumentum, si dicas, in legatis expressum esse ab Imperatore, vt detur hypotheca d. leg. 1. At vero in legitima hoc expressum non est, & ideo nō conuincit argumentum ex regula, l. Ius singulare D. de legibus. Ad secundum fundamentū satisfieri potest, dicendo, quod & si verum sit presuppositum, nēpe legitimam prorata deberi in singulis corporibus hereditarijs, sicut, & Falcidiam (de quo modo certum proferre iudicium non vacat) attamen in de non concluditur necessario ipsas res, seu corpora hereditaria esse hypothecata pro legitima, vt Autores prioris sententiæ contendebant.

Tertius casus est, quando pater filium in aliqua parte instituit, ita vt formæ legis satisfaceret, ne testamentum corruere possit, iuxta 121 Authent. vt cum de appellat. cognoscitur §. Aliud quoque capitulum collatione 8. licet relictum legitimam non compleat, quod fieri posse tenet cōmuniis grauissimorum Doctorum, vt per Menchac. de success. §. 30. à numer. 79. Crass. §. Legitima question. 32. num. 2. Mangil. de imputat. question. 12. numer. 3. Barbos. leg. Si cum dotem §. Si pater D. soluto matrimonio, numer. 10. præceptor Veiga ad §. Quædam Institut. de actionibus, Faber. decad. 14. error. 7. cum pluribus alijs, quos citat, & nos iam supra in principio huius quartæ partis cap. primo, tetigi-

tetigimus, hoc igitur in casu filius agit ad supplementum legitimæ, ut sibi repleatur, iuxta terminos text. in leg. *Omnimodo* 30. & leg. *Scimus* §. *Repletionem*, Cod. in officioso testamento, qui text. valde celeribus reputatur, tam per scribentes ibi, quam varijs in locis ad propositum, & quanuis *Fulgos.* in dict. §. *Repletionem*, & consilio 83. quem sequitur *Decius* consil. 235. col. penult. *Anan.* consil. 67. *Bald.* leg. 1. Cod. de 2. nupt. afferentes doctrinam *Bart.* leg. *Ex facto* numer. 20. D. de vulg. existiment pro supplemento legitimæ cōpetere filio hypothecariā, & insimul actionem ex testamento, l. 1. *Comm. de leg.* ex eo, quia pater illam ex testamento censetur reliquisse, quasi magis dictum, & minus scriptum iuxta regulā dict. §. *Repletionem*, & leg. *Quoniam* in prioribus, tamen hoc gratis dictum demonstrat *Peregrin.* dict. loco nu. 151. cum communi Doctorum torrente, quod adeo verum est, quod nec actio ex testamento competit ad supplementum obtainendum, quia petitur non secundum voluntatem testamento scriptam, sed potius contra illam; Vnde certo certius dicendum est, hoc supplementum deberi, & petendum esse per remedium extraordinarium, id est, conditionem ex lege, ut omnes bene sentientes admittunt, gloss. verbo, exigere in leg. *Omnimodo* *Salycet.* & *Castrers.* in dict. leg. *Scimus* column. 1. *Iason.* dict. leg. *Omnimodo* eodem titul. colum.

2. *Soccin.* *Ruin.* & alij, quos citat. & sectatur *Peregrin.* dict. num. 151. & 153. plures per *Mangil.* de imputa- 113. tionib. quæstion. 92. nu. 4. & quæstion. 13. num. 10. post *Corneum* consil. 148. num. 3. lib. 4. *Aflict.* decis. 162. numer. 4. *Petra de fideicommiss.* quæstion. 15. num. 36. *Cephalus* consil. 42. lib. 1. à principio, *Ripa* ad dict. leg. In quartam num. 114. & sequenti, *Decius* consilio 633. column. ultim. *Crauet* a consilio 109. num. 5. lib. 1. *Fab.* decad. 14. error. 8. decad. 53. error. 7. ad finem, *Crassus* §. *Legitima* quæst. 48. *Costa* cap. *Sipater* glossa in re certa, n. 22. *Marta* dict. quæstion. 25. articul. 9. num. 12.

Nec consideratio, quam Doctores supra relati expendebant, aliquius ponderis esse potest, ut bene aduertit *Peregrin.* dict. numer. 151. Imprimis, quod detur hypotheca, cum non reperiatur scripta, inepta est consideratio, ut iam supra diximus, quæstione præcedenti. Deinde, quod detur actio ex testamento minus admittendum est, quia supplementum, non secundum scripturam testamenti, nec secundum patris voluntatem, sed potius contra ipsam voluntatem scriptam ipso iure à lege inducitur, dict. l. *Omnimodo* dict. §. *Repletionem*, vt ex doctrina *Bartol.* leg. *Libertum*, §. *Filium* D. de annuis leg. *Alexand.* *Salicet*, & aliorum, optime tradit *Peregrinus* dict. num. 151. in fine. *Mangil*, qui etiam plures citat dict. quæstion. 13. num. 19.

Devna, & altera quarta deducēda vel nō,

Quartus casus est, quando pater in testamento filium præterit, quo casu omissis varijs distinctionibus inter filios suos, & non suos, id est emācipatos, & fæminas, de quibus Doctores ad l. Inter cætera D. de lib. & posthumis l. Maximum vitium Cod. de lib. præteritis iuncto principio de ex hæredatione liber. & quæ utrobiique scribentes, certissimum est, attenta nouiori decisione Imperatoris, in Authent. vt cum de appellat. cognoscitur §. Aliud quoque capitulum collat. 8. omne testamentum esse nullum ipso iure, quoad institutionem, si filii in eo prætereantur, vt est apud omnes scribentes indubitatum, vt post Alciat. Iason. Suar. & antiquiores, quos citat, restatur Costa cap. Si pater gloss. instituit. num. 12. & in §. Et quid si tantum 3. part. num. 169. & 207. Menchac. decreat. §. 20. nu. 219. Crass. §. testamentum quæst. 85. à num. 3. & §. Legitima quæstion. 33. Rojas de success. cap. 8. à num. 2. Peregrin. de fideicom. artic. 36. num. 55. Cald. §. Sed hec, de inofficio testam. num. 48. & de nominatione quæst. 9. num. 16. Vnde apertum fit consequens, quod si filius sit præteritus à patre in testamento, habet actionem dicendi nullum tale testamentum, vt per omnes supracitatos, addo Pichard. princip. de ex hæredat. liberor. num. 40.

Aliud etiam remedium competit filiis præteritis ad legitimam cōsequendam contra tabulando testamentum paternum, de quo re-

medio diximus supra in tertia parte ibi vide.

Quintus casus est, si filius proponatur ex hæredatus in testamēto paterno, quo casu de iure antiquo Digestorum, & Codicis dabatur illud pingue remedium querelex in officiis, per textum in leg. 3. D. eodem titulo, princip. Instit. de inoffic. Costa cap. Si pater verbo, Instituit. n. 15. & in §. Et quid si tantum 3. part. nu. 162. Pich. d. princip. ubi optime Cald. quando scilicet filius erat iniuste ex hæredatus; nam pater ex hæredando filium, satisfaciebat formæ legis, & ideo necesse erat, vt filius probaret iniustam ex hæredationem; at vero, post nouam Iustiniani cōstitutionem, de qua indicit. §. Aliud quoque capitulum, iuncto §. sequenti, testamentum paternum nullū est, in quo filius ex hæredatur, nisi una causa de 14. relatis in §. Causas dicit. Authent. à patre in ipso testamēto exprimatur, quæ postea ab hærede comprobetur, vt optime prosequitur Costa d. glossa instituit. num. 21. & seq. communis per Pichard. in Rubrica de inofficio num. 28. & num. 30. post glos. initum, in d. Authentico, & §. Aliud quoq; capitulum, iuncto §. Siue igitur, & sequenti Bart. in l. Filio præterito D. de iniusto, rupto num. 12. ubi Alex, & conf. 89. lib. 2. communis; & praxi recepta, qui etiam illam se statut per Cald. in rub. Instit. de inofficio testam. num. 33. & apud Hispanos in dubitabilis est per leg. 8. titul. 7. part. 6. & in nostro regno, per Ordin.

Ordin. lib. 4. titul. 82. §. 2. quidquid plures contrarium tenuerint, de quibus Pichard. d. num. 30. C aldas numer. 34. quorum opinio in puncto iuris defendi potest, vide apud eosdem.

Vltimus casus est, quando pater infraudem filiorum bona sua dissipauit, ita vt agant filij de reuocandis male alienatis infraudem suæ legitimæ, in quo casu inuenta est querela inofficiosa donationis, ad exemplum alterius inofficiosi testamenti, vt ait Imperator in l. vlt. C. inofficios. donationib. & in l. 1. eod. tit. vbi glossæ, & Doctores communiter scribentes Bart. leg. Titia 89. §. Imperator per text. ibi de legat. 2. facit l. Silibertus 16. §. fin. D. de iure patron. l. 1. & 2. C. si infraudem patron. l. Si totas, l. Siliqueat. & per totum tit. C. in officios. donationibus, l. Unic. C. inofficios. dot. facit Ordin. lib. 4. titul. 97. §. 3. & 4. communis in d. §. Imperator, vbi repetentes Castr. num. 4. Immol. 1. Bertrand. conf. 179. nu. 8. lib. 2. Picus in leg. Post contractum de donat. num. 3. Clarus qui de communite statutus §. Donatio quæst. 24. nu. 2. Valasc. consultat. 188. à principio. Eman. Soar. in ærar. §. Donatio num. 251. plures citat, & sequitur Mangil. de imputat. quæst. 99. à principio, & per totam; Nec in hoc est aliquis contradictor, est ergo necesse, vt competat hæc actio reuocatoria, quod sit donatio inofficiosa, quæ tunc dicetur, quādo pater, vel omnia alienauit, inermes relinquendo

filios, vel quando non omnia, sed maiorem partem, ita vt aliquid filii relinquere, minus tamen legitima, vt per Valasc. Clar. Mangil. proxime numer. 21. apud Hispanos, quando ultra legitimam, & quantum, apud Lusitanos, quando ultra legitimam, & tertiam Ord. d. §. 4.

Est tamen apud scribentes in extrabilis nodus, an donatio hæc in officiosa debeat per hanc querelam in totum reuocari, an vero vsq; ad debitum subsidium filiorum? In 125. qua quæstione post innumerabiles distinctiones Doctorum, cōmunis schola plurimorū de quibus glossæ & ibi Salycet à num. 5. & 6. l. 1. Cod. inoffic. donat. Fulgos, ibi Bertrandus d. num. 8. Anton. Rubeus à num. 94. Costa cap. Si pater glossa priuare non possit, ex num. 2. vsque 19. Gratian. tomo 4. cap. 729. num. 2. Clar. d. quæst. 24. num. 2. Mangil. d. quæst. 99. num. 17. & sequentibus, & quæst. 95. à nu. 20. Suar. d. num. 251. post Bart. nu. 1. & Castr. num. 3. in l. 1. Cod. inofficios. donat. Aretin. Riminald. Succin. & alij de quibus Mangil. supra, affimat distinguēdum esse in hunc modū, quod, vel donatio inofficiosa fuit fraudulenta re, & consilio, vel fuit re tantum fraudulenta, primo casu actio reuocatoria in totum resoluta donationem, ita vt, in nihilo valida manere possit, non solum intra quantitatem legitimæ, sed ultra, & in totum; In secundo vero casu, solum reuocatur donatio, vsq; ad quantitatem legitimæ, Nec in

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

hoc casu attendendum esse an do-
natio sit facta filio, aut extraneo,
quia eodem modo in totum reuoc-
atur, quæ doctrina fuit *Bulgari* re-
lati à *glos.* in *med. in l. i. Cod. in officios.*
donat. mouetur hæc communis per
textum in d. l. i. vbi considerat do-
nationem inofficiosa re, & con-
silio, ideo in totum reuocari. Secū-
do expendit leg. *Si liqueat C. eodem*
titul. vbi reuocatur donatio tantum
vsq; ad supplementū legitimæ, quia
solū fuit re, inofficiosa plures alios
citat *Mangilius supra nu. 30.* Ter-
tio, potest expendi argumentū de
legitima filiorum ad legitimam pa-
tronī, late diximus in *i. parte*, sed
pro legitima patroni datur reuoca-
toria ad totam donationem, *l.* *Si*
libertus 16. §. fin. & §. plane D. de iu-
re patronat. quando re, & consilio
fuit inofficiosa, igitur. Deinde per
text. in l. Titia 89. §. Imperator D. leg.
2. vbi donatio in totū reuocatur ac
si donatrix ab intestato moreretur.
Ultimo, quia querela inofficiosæ
donationis introducta est, ad exem-
plum in officiosi testamenti *d. l. vlt.*
ac proinde, quemadmodum per
hanc res in totum reuocatur, ita
etiam per illam, *Cost. supra.*

126. Verum hæc communis *glossarū*,
Bart. & Salycet. & aliorum, quos
de proximo citauimus, mihi ap-
plaudere nequit, quia si percurras
singula iura totius *tituli Cod. in officios.*
donat. facile inuenies omnia
loqui de reuocatione donationis
inofficiosæ, vsque ad concurrentē

quantitatem legitimæ, patet in leg.
1. (ibi subueniri volis, ut pote quartam
partem non habentibus desideratis) qui-
bus verbis, aperte demonstrat Im-
perator solum illum, qui defrauda-
tus est in legitima, quæ attento té-
pore Codicis erat quarta, (vt supra
dixi) posse intentare reuocatoriā
pro quarta, id est legitima, vnde
aperte insinuat ibi reuocationem
esse faciendam, vsq; ad supplemē-
tum legitimæ, idem comprobatur
ex l. 2. eodem titul. ibi (*congruit, vt ti-*
bi quartam partem debitæ ab intestato
portionis præfliterit, Nā si pater ab in-
testato decederet, tota hæreditas ad filium,
tanquam ad proximiorē pertinebat)
Vnde, vsque ad quartam, quæ erat
quantitas legitimæ, rescinditur do-
natio, *l.* *Si totas eodem, ibi (debitum bo-*
norum subsidium consequatur) in quo
clarum est ad legitimam se restri-
xisse Imperatorem, *l.* Cum donationi-
bus 6. eodem, ibi (*quantum ad submo-*
uendam querelam sufficiat) *l.* *Si* mater
7. ibi (*vt quartæ partis dimidium, quod*
ad excludendam inofficiosi testamenti
querelam aduersus te sufficeret, &c. at.)
text. optim. in d. l. *Siliqueat, ibi (quod*
donatum est proratione quartæ ad in-
star inofficiosi testamenti coniucti di-
minuetur) considerat *Costa supra nu.*
7. Ex quibus omnibus ipso sole
clarus appetet in toto *titul. Cod. in*
officiosis donat. semper reuocari do-
nationem, pro quantitate legitimæ,
non vero in totum, siue agatur de
donatione facta filio, siue extraneo;
d. leg. 1. ibi (factis donationibus siue in
quosdā

quosdam liberos, siue in extraneos) expendit Rubeus d. §. Si imperator num. 96. Costa supra numer. 21. versiculo 3. Constat ex reuocatoria, quæ datur patrono leg. 1. & 2. Cod. de his, quæ in fraudem patroni. Vbi non reuocatur legitima patroni, nisi æqualis qualitas, non vero in totum. Nec dubitandum est, quod fere in omnibus prædictis iuribus agitur de donationibus re, & consilio frudulentis, ut agnoscit Costa, & reliqui citatis locis.

Vnde indistincte dicendum existimo, donatione inofficiosa re 127. uocari solummodo pro repletione legimæ, siue re tantum, siue re, & consilio inofficiosa sit, siue filijs, siue extraneis facta reperiatur, constat ex iuribus supra citatis, glossa in opinione Azonis int. l. 1. glossa vlt. ind. l. Simater expedit Mangil. d. quæst. 99. num. 12. refert Salycer. d. l. 1. nu. 5. in principio, Ioann. de Rauenis, & Ricardus Malumbrius in d. l. 1. Cod. inofficiois donat. quos refert Ioannes Antonius Rubeus in repetitione dict. §. Imperator num. 96. & à num. 144. & 193. qui expendit ultra omnia iura supra citata, text. in Authentic. de immens. donat. iuncta Authent. vnde si parens C. inofficiose testam. vbi reuocatio fit usque ad debitum bonorum subsidium, quæ iura sunt irrefragabilia, & esse magis de mete iuris ait Aretinus conf. 47. à num. 3. Iason. in Authentic. Unde si parens, num. ultim. Paulus de Montepico in l. Post contractum de donat. nu. 6. Joan.

Crocius in repetitione cap. Raynaldus fol. 25. & alij, quos refert Costa cap. Si pater verbo priuare non possit, num. 16. versic. ut vero, & probatur ex lege 8. tit. 4. part. 5. vbi Greg. glos. fin. & in nostro regno lib. 4. titul. 97. §. 4. & melior de iure d. lib. 4. titul. 65. §. 2. Deinde, in leg. 1. §. Quanuis, & §. Si pluribus D. si quid in fraudem patroni vbi donationes factæ à liberto in fraudem legitimæ patroni reuocantur pro rata legitimæ, ex quibus hæc opinio contra communem verissima est; neque ex communi vel alijs involutis distinctionibus, de quibus glossa, Salycer. Baldus, Aretin. consil. 47. optime Costa cap. Si pater glossa priuare non posse, à num. 16. Nata consil. 125. à num. 3. refert Mangil. quæst. 93. num. 20. & alij scribentes in d. l. 1.) aliquid certum colligi potest, ut singula singulis referendo, videri potest ex Rubeo d. §. Imperator à num. 94. cum multis sequentibus.

Nec retéta hac nostra verissima sententia, obstant illa duo iura, quæ ansam prebuere tantæ discordiæ cū 128. alijs supra expensis; nam ad primū de textu in d. §. Imperator satisfacit glossa 1. quam sequitur Rubeus in repetitione nu. 146. dimidiā, de qua ibi, non esse referendam ad totam hereditatem, sed solum ad dimidiā trientis, qui pro legitima utriq; nepoti debebatur, quam interpretationē non respuit Cuiac. & Gorhof. ibidem, & nos l bēter amplectimur, sentit Mangil. sup. num. 24. in fine.

Ad text.

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

Ad text. vero difficilem in d. leg. Si libertus, versicul. plane D. de iure patronat. omissa responsione, quam testigunt Costa & ubi suprad. num. 16. versic.

129. non obstat text. responderi potest, & meo videri secundum verum, & subtilem sensum literæ, ibi alienationem non reuocari in totum, sed solum pro parte patrono competente, ratione legitimæ, quod satis deducitur ex verbis, & mente iuris consulti Vlpiani, ibi (verum per Fauianam, & Caluifianam actionem reuocabuntur ea, quæ per fraudem sunt alienata) constat autem solum legitimam esse alienatam per fraudem, igitur solum ad concurrentem quantitatem debet alienatio reuocari, vel si magis arrideat, dic libertum, maximo esse vinculo alligatum respectu patroni, maximamque reverentiam ei debere, cuius fauore constitutum fuit, quod si libertus in fraudem alienasset, posset patronus per Fauianam reuocare, & omnia ab intestato possidere, sed prior intellectus conuenit literæ, leg. 1. §. Si pluribus, & §. Quanvis D. si quid in fraudem patroni, ubi reuocatio, quæ fit per Caluifianam restringitur solum ad quantitatem debitam ipsi patrono, non autem admittitur reuocatio, pro omnibus rebus donatis, ut modo diximus, & sic intelligendu est d. versicul. plane, cui textui usq; adhuc inueni, qui responderet, ex his qui communem sententiam sequuntur, nec aliquam congruam respō-

sionem admittit; nam d. §. Si pluribus, loquitur de reuocatione facta per patronum fraudem suæ legitimæ, & solum reuocat usque ad debitū subsidium, cur ergo §. Plane, non erit interpretandus ad illius similitudinem, vt ibi reuocatio fiat usque ad debitum subsidium, quia hoc tantum fuit in fraudem patroni alienatum, optima glof. final, in l. 1. Cod. si quid in fraudem patroni, nec enim consideratio Costa supra num. 17. satisfacit, quam sequitur Mangil. eo non citato quest. 93. n. 21. in fine, dum quo adhoc, faciunt differentiam inter patronum, & filium reuocantem legitimam.

Nec in toto titulo Cod. de inofficiis. donat. est text. qui communem opinionem, quā totis viribus defendit Costa d. num. 16. versic. histam non obstantibus, probet, quā male posse defendi scribit Rubeus in d. repetitione num. 46. Nam quantuncunq; percurras omnia praedicta iura, magis contra communem sententiam, quam in ipsius fauorem expendi possunt, vt supra sigillatim considerauimus; Nec ultimum fundamentum de æquiparatione vtriusque quæreclæ inofficiis testameti, & inofficios donationis communem iuuat, quia similitudo, quæ inter vtranque reperitur, satisuerificatur in effectu uniuersi proportionato, quia quemadmodum illa reuocat testamentum in totū, quasi pater mortuus sit ab intestato, ita & hæc reuocat male alienata in fraude,

fraudē, usque ad concurrentem legitime quantitatem, ut in terminis scribit Costa *supra num. 22.* Deinde utraq; circa durationē temporis, recte procedit, quia sicut illa quinquennio finitur leg. Si quis filium §. final, Cod. inofficio testamento, ita & hæc quinquennio finitur glossa verbo temporibus, in dict. l. ultima Cod. inofficios. donat. Gratianus *supra num. 40.* in alijs autem maxime differunt, quia illa contra testamentum, hæc vero contra cōtractum concipitur, ut late prosequitur Rubeus in d. Repet. §. Imperator à num. 5.

Ex quibus de rigore iuris hanc opinionē contra communem iuribus magis consonam reputo, licet communis in nostro regno practicanda sit propter autoritatem Bartoli, cui maxime detulit lex Regia lib. 3. tit. 64. §. 1. ad fin. appareat ergo ex supra resolutis filio competere querelam inofficiosae donationis pro legitima consequenda, quando pater in fraudē ipsius bona alienauit.

Quærunt Doctores, an ea resolutio admittenda sit, quando pater non donauit, sed vendidit? in qua quæstione gloss. in l. 1. Cod. inofficios donat. ante finem, & in l. 1. Cod. si infraud. patron. tenent querelam ex illo titulo, non posse locum obtinere in alienatione facta titulo oneroso, glos. sequitur Bartol. in leg. Hæreditariam D. dc bon. author. iud. possid. Iason. in authentica Nouissima Cod. inofficios. num. 3. Berengar. in

leg. In quartam D. ad leg. Falcidiam, num. 262. part. 1. Calcan. consil. 75. num. 3. Couarru. in cap. Raynucius §. 10. num. 9. Pinel. l. 1. part. 3. de bonis maternis num. 76. Costa cap. Si pater d. glossa priuare non possit numer. 23. Clar. §. Donatio quæst. 24. num. ultim. Barbos. l. 2. D. soluto matrimonio part. 1. num. 173. Mangil. de imputat. quæst. 93. num. 16. apud quos, maxime apud Costam, plures antiquos reperies tenentes hanc sententiam negatiuam, quæ cōmunis est, & receptissima, ut constat ex Bartol. Clar. Costa, & alijs, quæ nititur in eo, quod reuocatio ex capite inofficiositatis dari non potest, quando possessio non est in lucro, patet ex toto illo titulo, sed supponimus in hoc casu titulum onerosum, igitur nec emptori imputari potest, supposito, quod pretium numerauit, leg. Nemo prædo D. de regulis iuris. Contrarium tamen tenuerunt plures Doctores, quos refert Costa vbi *supra num. 23.* Clar. dict. quæstion. 24. num. final. Menoch. remedio 9. recuperand. num. 181. alios citat Mangil. *supra num. 17.* quando pater vendidit minori pretio, quia in eo, quod ultra valet res, censetur facta donatio, argumento text. in leg. 1. §. Si quis infraudem D. si quis in fraudem patroni, vbi similiter reuocatur venditio facta à liberto, quando in pretio patronum fraudauit; Sed in hac contiouersia, optima concordia est, quam adducit Costa vbi *supra numer. 24.* quod vel pater

De vna, & altera quarta deducēda vel nō;

83
pater vendidit simpliciter minori pretio, & in hoc casu nō habet locum querela, iuxta priorem communem sententiam, quod in dubio præsumitur, vel constat patrem vendere minori pretio, ut de residuo faciat donationem, quod à filio probandum est, ex l. Cum de indebito D. de probat, Menoch. casu 89. M ascard. Surd. & alij ibi, & in hoc casu dabitur reuocatoria quoad donationem, argumento text. in l. Si sponsus s. §. Circa D. donation. inter virum leg. Si quis donationis 37. D. de contrahend. empt. Sanches lib. 6. de matrim. disput. 1. nu. 11. Morla in emporio titulo de contrahenda quæst. 20. num. 7. Pinel l. 2. de Rescind. part. 1. cap. 2. num. 27. Couar. 2. var. cap. 4. num. 10. Mantica de contractib. lib. 14. titul. 2. num. 20. Costa supra ad quos terminos reducendus est Mangil. d. quæst. 93. nu. 18. & sequent. cum pluribus, quos citat.

Circa aliud caput reuocationis 131. ex capite alimentorum, quæ filijs spurijs, & naturalibus nobilium cōpetit, admite cum. Surd. de alimentis titul. 8. privilegio 81. à num. 10. cum Paleot. de noth. cap. 34. num. 10. qui resoluunt posse alienata reuocari usque ad debitam quantitatem alimentorum, argumēto d. l. Si liqueat Cod. reuocand. donat. l. Sit totas eodem Castillo tom. 4. c. 31. n. 94. vbi plu: es.

Vnde consequitur parentibus etiam dari eadem remedia, quæ supra considerauimus in filijs ad 132. consequendam legitimam, quam

ex bonis filiorum detrahere possūt, maxime querela inofficiosi, iuxta princip. Inst. de inofficiis. & in d. leg. Pater filium 14. D. eod. titul. & in super ius dicendi testamentum nullum, si pretereantur, vel iniuste ex hæredentur, iuxta textum in Authent. ut cum de appellat cognoscitur, §. Aliud quoque capitulum, & §. Siue igitur, & §. Sancimus, Valasc. consult. 61. num. 2. & de part. cap. 17. à num. 32. Rojas de success. cap. 29. n. 42. optime Mangil. d. quæst. 93. nu. 54. post Beroum. consil. 49. num. 53. cum alijs quos citat Costa dict. glos. priuare non possit nu. 34. & sequenti, Cephal. consil. 53. num. 64. Gab. consi. 101. num. 9. lib. 1.

Aliud caput Reuocādi alienata considerant Doctores, per natuitatem filiorum, iuxta terminos, leg. Si vñquam Cod. de reuocand. donation. in 133 quibus Doctores solēt distinguere; nam si pater donauit extraneo per superuenientiam liberorum totam donationem rescindere valet, quasi non donatus, si cogitaret de filijs futuris d. l. Si vñquam, quam sic interpretatur Doctores communiter ibi, per Ripa n. 2. Rubeus in d. §. Imperator n. 156. & seqq. Mangil. d. quæst. 96. n. 15. Bart. d. §. Imperator nu. 6. Corneus consil. 15. volumine 1. Tiraq. in proæmio eiusdem l. num. 17. & 60. in quo nullum dubiū est; inter scribentes, Gom. 2. tom. cap. 4. num. 11. Mantica de contract. lib. 21. tit. 10. nu. 14. Bald. l. 1. C. inofficios. donat. n. 18. Clar. §. Donatio quæst. 22. Guter. de iur.

de iur. 1. par. c. 9. Peregr. lib. 6. variar.
à num. 11. Fachin. lib. 3. contr. cap. 84.
& sequentibus, Molina disputat. 281.
Corras. 3. Miscell. cap. 30. Cald. de po-
test. eligend. cap. 4. & ad §. Sed hac de
in officioso n. 40. Barbosa l. 2. part. 1. de
solut. matr. n. 167. Donel. iure ciuili lib.
4. cap. 27. & 32. Faber de coniect. lib.
7. cap. 14. & 15. post Cuiac. lib. 10.
obser. cap. 5.

Maior tamen est contentio, quā
do pater non reuocauit in vita do-
nationē, an possint filij post mor-
tem ipsius agere ex dict. leg. Si vñ-
quam? In qua quæstione commu-
nis est sentētia negatiua, vt posse an-
tiquiores tradit Ripa dict. leg. Si vñ-
quam numer. 114. vbi plures refert
Immol. in cap. ultim. de donat. numer.
5. Antonius Rubeus, qui testatur de
magis communi in repetitione d.
§. Imperator num. 255. Corneus con-
sil. 231. lib. 2. Bertand. consil. 83. lib.
2. Clar. §. Donatio quæstion. 23. in
fine, Tiraquel. verbo suscepere liberos
num. 211. & 222. sequitur nouissi-
me ex professo disputans Mangil.
de imputat. quæstion. 102. à num. 8.
17. & fere per totam, pertransit Ca-
bedo p. 1. decis. 63. num. 6. Gamma de-
cis. 240. in fine, mouetur commu-
nis ex verbis d. l. Si vñquam, ibi (in
eiusdem donatoris arbitrio mansurum,)
quasi Imperator expectet arbitriū
donatoris circa reudcandam dona-
tionem. Secundo ex l. fin. Cod. eo-
dem titul. vbi similis reuocatio, ex
capite Ingratitudinis nullo modo
transit adhæredes, vt per Gamam de-

cione 176. Molina de iustitia disput.
453. num. 20. Barbos. l. Si quis inten-
sione D. de iudicijs à nu. 72. Menoch.
de præsumption. lib. 3. præsumpt. 112.
à num. 28. late Caldas de extincione,
4. part. cap. 18. num. 25. Sicut in de-
claratione felloniæ tradit post Ri-
pa dict. leg. Si vñquam. quæst. ultim.
Tiraquel. super num. 215. & sequent.
Mangilius supra numer. 12. Testio
quia ibi agitur de iure declarandi,
& proferendi arbitrium, quod per-
sonale est, nec ad hæredes transit,
argumento text. in l. Si quis arbitra-
tu D. de verborum, glossa in leg. Idem
Pomponius 5. §. final. D. de reiuendi-
catione, verbo, apparent. Ultimo, quia
reuocatio donationis fit ex dispo-
sitione, dict. leg. Si vñquam, sub illa
conditione, si donatori placuerit,
oportet igitur, vt donator expresse
declararet voluntatem suam, argu-
mento text. in leg. Si ita legatum, §.
Illi si volet D. de legatis primo, de qua
Menoch. consil. 210. & lib. 4. præ-
sumption. 210. numer. 57. Costa 2.
selectarum cap. 4. Peregrinus articul.
40. numer. 61. Sanch. 5. de matri-
monio disputat. prima, numer. 7. Do-
nel. lib. 8. cap. 15. Faber. decade 52.
error. primo.

Contrariam tamen sententiam
tenuerūt plures, & grauissimi Do-
ctores, tam antiqui, quam recen-
tiores, Alber. Angel. d. l. Si vñquam,
Ripa, qui ad vtranque partem dis-
putat. dict. leg. Si vñquam quæst. 42.
à num. 104. & 2. sequentibus. Gabriel
commun. tit. de donat. concl. 2. n. 22.

Cccc vbi

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

vbi citat *Marianum Soccin. consil.*
126. lib. 3. & eius filium *Bartolomeū Succin. cons. 67. lib. 3.* citatur etiam *Baldus in d.l. 1. Cod. in officios. donation.* sed inepte, quia contrarium tenet, & melius citari posset *consil.*
239. tom. 3. vbi hanc partem expresse tenet, ex quibus *Valasc.* sequendo accerrime hanc partem *consul.*
31. 4. num. 5. ait reperire æquales numero Doctores pro, & contra. Sed absque dubio prior sententia magis sequuta est per scribentes, ut constat ex ibi citatis, & pluribus alijs, quos referunt, sed ego inter omnes minimus nunquam recederem nec in iudicando, nec in cōsulendo, nec etiam defendendo in scholis ab hac secunda sententia moueor ex vnico, & validissimo fundamento, ad quod bene aduerit *Valasc. supra numer. 9. versiculo, postremo*, quod deducitur ex visceribus, dict. l. Si vñquam ibi, (¶ postea suscepit liberos, totum quicquid largitus fuerat reuertatur, in eiusdem donatoris arbitrio, ac ditione mansurum) quibus verbis Imperator apertissime demonstrat per superuenientiam liberorum ipso iure reuocari donationē, & omnia tradita per ipsam reuerti. quoad dominium ad arbitrium donatoris, sicut cætera bona, quæ semper apud ipsum remāserant, cur ergo dubitandum est de reuocatione, quasi dependente ex voluntate donantis, si Imperator ipso iure dominium ad donantem transfert, & omnem disponendi de

rebus donatis ei concedit potestatem, necesse est, enim ut donatio iterum reualidetur, constare de noua volūtate, per quam significetur velle donantem de nouo ratificare ipsam donationem sic reuocatam, quæ voluntas non præsumitur, iuxta l. *Sic cum aurum D. de solutionibus, leg. Cum de indebito D. de probation.* Secundo probatur hæc nostra sententia ex d.l. *Si totas, ibi (ad patrimonium tuum reuertetur)* vbi donatio omnium bonorum facta vni filio reuocatur ipso iure per natuitatem alterius filij quoad quantitatem legitimæ ipso iure, ut per glossā, ibi verbo, *detractum, & communiter scribentes*, hæc enim est mens genuina d.l. *Si vñquam.* Deinde, quia omnes admittunt posse donatarium donationem sic reuocatam de nouo ex bona fide prescribere, per *Ripa ibi n. 107. alias quæst. 43. Gabriel. d. conclus.* 2. num. 23. *Valasc. d. consultat.* 31. num. 8. Sed præscriptio non potest admitti, nisi circa rēs alienas, ut notissimum est, igitur. Nec dubitandum est de translatione dominij, in terminis dict. leg. *Si vñquam*, ad donatorem, ut patet ex verbis supra relatis, quæ sine manifesta violentia nullam aliam recipiunt interpretationem, nec de potestate legis dubitandum est, quando ex iuxta causâ, dominium transferre intendit, de vna persona in aliam, leg. *Raptores Cod. de Episcop. & cleric. causa autem ob quam lex transfert dominium iterum ad donato-*

ad donatorem illa est, quia p. æsumit contrariam voluntatem in ipso donante, quasi si cogitaret de filiis nascituris non donasset, ut omnes, nemine discrepante, admittunt, *in d. leg. Si vñquam vbi glossa 1. Bart. & Bald. Rubeus dicit. §. Imperator num. 246. Gabriel d. conclusione 2. nu. 2. Tiraquel. in præfatione num. 3. & 4. Molina de primogen. lib. 2. cap. 3. num. 42. Peregrin. lib. 6. variar. à num. 11. Fachin. contr. lib. 3. cap. 84. Cenallus quæst. 104. Molin. disputat. 281. Valasc. d. cons. 31. num. 9. Caldas 3. part. de potestate eligend. cap. 4. Barbos. l. 2. D. soluto matrimonio num. 167. part. 1. Et hac parte retenta, tanquam verissima, facile disoluuntur argumenta contrarie magis communis, nam ad primum respondetur, verba supradicta in arguimento non significare, ut magis cō 136. munis vult, arbitrium donatoris in reuocando donationem, quia iam ipso iure reuocata est, ut late supra demonstrauimus ex eadem l. *Si vñquam*, sed solum denotant absolutum arbitrium donatoris, ad disponendum de ipsis rebus donatis, sicut de alijs, quæ semper sub sua potestate remanserunt, argumento leg. *In remandata Cod. Mandati, leg. Nemo exterus Cod. de Iudæis cum rationibus supra adductis; Ad secundum fundamentum, cum illationibus ibi relatis, fatemur in terminis d. leg. final, Cod. de reuocand. non transire potestatem illam ad hæres, quia ibidem nō reuocatur do-**

*natio ipso iure, sed requiritur sententia, quia fit ob ingratitudinem, sed exinde non fit valida instantia ad casum nostræ questionis, in qua reuocatio ipso iure inducitur, ut supradiximus, & dominium per legē translatum est ad ipsum donatorem, & sic intelliguntur doctrinæ supra adductæ, in quibus licet admittamus iuris amissionem ipso iure, tamen requiritur voluntas declaratoria, cum habeat rationem pænæ, ut per Doctores ibi citatos, facit Ordinatio lib. 4. titul. 39. in fine principij, ibi (se o quizer) optime Barbos. l. 2. part. 1. num. 134. *D. soluto matrimonio, & num. 135. & 128. vbi plures citat, Caldas 5. part. l. Unic. Cod. ex delict. defunct. n. 47. Pichard. dicit. §. Non autem de perpet. & temporal. n. 12. Donel. lib. 7. cap. 29. §. Hæres, quæ pæna non consideratur in dict. l. Si vñquam, quia non fit ibi reuocatio in pænam, sed propter præsumptam voluntatem contrariam donantis, qui si cogitaret de filiis nascituris minime donasset, ne alias videretur extraneū propriæ soboli anteponere, contral. *Cū annus de cond. & demonstr. leg. Cum acutissimi Cod. de fideicommiss. ultra supracitatos optime Gomes 2. tom. cap. 4. nu. 11.***

Ad tertium satisfit dicendo, ibi non agi de iure declarandi arbitrium, quia dominium omnium 137. rerum, quæ donatæ fuerunt ipso iure, translatum est ad personam donatoris, solumque dispositio de ipsis bonis in arbitrio ipsius posita.

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

est, ut supra satis probauimus, quo posito, sumus extra terminos argumenti. Similiter etiam euitamus ultimum fundamentum contrariæ sententiæ, negando reuocationem, de qua *in dict. l.* Si vñquam, fieri sub aliqua conditione, quinimo purē fit authoritate ipsius legis, retransferringo dominium ipso iure ad donatorem pure, & sine aliqua conditione, ut supra probauimus. Nec huic nostræ verissimæ sententiæ obstabit vltierius consideratio *Valasci* *supra num. 10.* quod *dict. leg.* *Si vñquam,* est lex exorbitans respectu *l.* *Perfecta donatio C.* *de donat.* quæ sub modo; vnde cum loquatur tantum in ipso donatore, non videtur extendenda ad aliam personam, id est filium, quia respōdetur, *dict. l.* *Si vñquam,* solum esse exorbitantem respectu casus reuocationis, non autem respectu personæ, ex quo euitatur difficultas. Vel etiam responderi potest, quod cum in hoc casu non agatur de reuocando de nouo donationem, sed potius de recuperandis rebus donatis, quarum dominium per legē translatum fuit ad patrem mortuū, idem ius, quod pater habebat ad intentandam reiuendicationē contra donatarium retinentem res de facto, transiuit in filium, tanquam hæredem, ex regula, *leg. Hæres in omne, D. de acquirenda hæreditate.*

138. Ex quibus satis defenditur nostra sententia, quam semper habui pro veritate, & multo maioritatio-

ne pariet exceptionem, casu, quo res sint adhuc penes donantem; nam si filius de nouo agnascatur, donatarius vero res petere intendat, exceptione doli repellēdus est, quia sine causa petit, *text. optimus in leg. 2. §. Circa D. de exceptione dolii* *Mendoça de pactis lib. 1. cap. 4. à numer. 46.* *Mantica de contractib. lib. 14. titul. 12. à principio,* *'Peregrinus variar. lib. 5. num. 82. Azeued. leg. 2. titul. 16. lib. 5. recuperat. num. 43. Ægidius Lusitanus dict. leg. Ex hoc iure tom. 1. cap. 11. à num. 13.* & in terminis nostris identicis scribit. *Valascus dict. consil. 31. numer. 6. in fine per Ripam dict. num. 106.* Sicut etiam à fortiori procedet casu, quo pater limitatum tempus post natuitatem filij superuiuat, in quo adhuc communis sententiæ authores illam admittunt, ut per *Rip. dict. num. 107. Tiraquel. glossa suscepit liberos numer. 122. Valasc. dict. num. 6. à principio, Gom. d. cap. 4. num. 12. ad finem,* cum his, quæ *Barbos. leg. 2. part. 1. D. solut. matrimonio à numer. 128.* vel quando maximis negotijs implicatus, ita vt voluntatem non possit oportune explicare, qui casus in confessio est apud omnes.

Vnde etiam sine controversia procedit opinio *Bart. in d. l. Titia, §. Imperator D. de legat. 2. ad finem, 139. Immol. d. cap. fin. num. 22. Tiraquel. dict. verbo, suscepit liberos num. 203. Valasc. d. consil. 31. n. 11. refert Gomes 2. tom. cap. 4. n. 12. in principio Gabr. d. concl.*

concl. 2. n. 18. dum cum communis resolutione contendunt, quod adeo verum est donationem reuocari ipso iure, per superuenientiam filiorum, ut etiā si filii iterum deceantur, donatio amplius reueuiscere non potest; argumēto l. qui res §. Aream. D. solut. quæ sententia satis confirmat opinionem nostram contra magis communem, fatentur enim hi Doctores reuocationem virtute legis factam esse ipso iure, quo dato, necessario fatendum est nullam donatoris declarationem esse necessariam, ut perficiatur reuocatio, hæc enim iam perfecta est ab ipsa lege, per quam dominium translatum est in ipsum donatorem; unde conuincitur Gom. d. num. 12. qui in caute existimat, in hoc casu donationem confirmari, si pater donans, non reuocet; & mouetur primo, per l. Posthumus 12. D. de in iusto rupto, vbi testamentū irritum factū per natuitatem posthumī præteriti, si filius decebat viuente patre conualescit; Secundo, per text. in l. Ex facto §. penultimo, D. ad Trebellian. vbi grauatus restituere, si sine liberis decesserit, si filium habeat, qui decebat in vita patris, adhuc cogitur restituere. Tertio, per leg. Feminae, §. Illud Cod. secund. nupt. vbi filij primi matrimonij, qui descendunt in vita patris, non impediunt liberam dispositionem bonorum. Quarto, quia donator non reuocando censetur tacite donationē approbare; Sed hæc fundamenta,

Gom. aliena sunt à materia, nam dict. leg. Posthumus, aperte supponit de rigore iuris testamentum non conualescere, sed fuisse necessarium prætoris iugamen, ut iterum conualescat, agnoscunt ibi communiter Doctores Conan. lib. 10. com. cap. 4. num. 4. Duar. sub illo titulo de iniust. rupt. cap. 3. column. 6. Cuiac. b. Si filius 7. D. de liber. & posthum. Donel. de iure Civilib. 6. cap. 16. ad finem, Faber. lib. 9. de coniecturis cap. 15. & ipse Gom. fatetur, qui termini longe diuersi sunt à nostro casu, in quo donatio reuocata fuit ipso iure, & dominium translatum; nec aliquis nouus actus supponitur, per quem iterum dominium reuertatur ad donatarium. Nec etiam dict. §. penultimo. aliquid facit, quia illic necesse est, vt pater grauat⁹ de obligetur à restitutione, vt filij existant tempore mortis, ut omnes scribentes ibi ex coniectura testatoris scribunt, optime Peregrin. artic. 29. de fideicommiss. post Manticam lib. 11. de coniect. titul. 6. nu. 3. Menoch. lib. 6. de præsumption. pres. 50. nu. 28. Genoa de Concil. leg. pag. 251. & præceptores ibidem, quæ coniectura deficit omnino in terminis nostris, vt constat ex ipso facto, vbi filij non requiruntur, vt superuiuant. Ad §. Illud, dic ibi requiri vitam filiorum, vt inducatur effectus, de quo ibi, in nostro vero casu sufficit, vt vitales nascantur, ad retransferendum dominium, iuxta supradicta.

De vna, & altera quarta deducēda vel nō,

Quātum negamus, quia potius contrarium est dicendum, iuxta l.
Si aurum D. solut. d.l. Cum de indebito D. de probationibus.

Vltimus casus, qui in hac mā-
teria l. Si vñquam ventilatur ad no-
strum intentum est, quando pater
donationem fecit filio priori, vel
omnium bonorum, vel majoris
partis, an per natuitatem secundi
filiij reuocetur donatio illa in totū
sicut in priori casu resoluimus? In
qua quæstione Doctores commu-
niter pertranseunt dicentes reuoca-
tionem faciendam esse tantum
vsque ad quantitatē legitimæ, &
debitū bonorum subsidium, non
autem in totum, quam communē
sententiam intendunt omnes pro-
bari ex textu in l. Si totas Cod. inoffi-
cios. donat. vbi est casus identicus,
& formalis ab Imperatore decisus.
Ratio communis est, quia in casu
prælenti cessat fundamentum, d.l.
Si vñquam, ex eo, quia pater iam fi-
lios habebat, quibus semper dona-
tionem contulisset, nec natuitas fi-
liorū illā impendiret, sed quia talis
donatio non poterat esse iniqua,
& prejudicialis legitimæ natorum,
ideo reuocatur, quo ad debitum
bonorū subsidiū, quam sequuta est
Ordin. Regia lib. 4. tit. 65. §. 1. versicu-
lo, & sicando Bart. ibidem & in leg. 1.
Cod. eodem titul. & in l. Titia §. Im-
perator D. delegat. 2. vbi Immola Castr.
Bald. & alij post Antonium Rubeum,
num. 105. Corneus lib. 1. consilio 15.
nu. 3. & 18. plures per Mangilium

quæst. 99. num. 35. Peregrin. de fidei.
articul. 51. num. 23. Clar. §. Donatio
quæst. 22. numer. 3. Molin. de iustit.
disp. 283. & 285. Cou. 1. var. cap. 19.
num. 1. Barb. leg. 2. part. 1. D. soluto
matrimon. num. 168. Castillo tom. 4.
cap. 31. num. 94. apud quos plures
alios reperies, Rojas de Succession.
cap. 26. num. 26. Tiraquel. d.l. Si vñ-
quam, verbo, libertis, numer. 77. quæ
sententia totis viribus amplecten-
da, & defendenda est, quicquid Sa-
lycer. quem tentat sequi Rip. in d.l.
si vñquam, quæst. 47- alias num. 181.
conetur probare, etiam in his ter-
minis reuocari in totum donatio-
nem, secundum decisionem d.l. Si
vñquam, quasi adhuc cessaret in pa-
tre voluntas donāti, si de alijs filijs
nascituris cogitaret, quæ ratio est
totale fundamentum dict. leg. Si vñ-
quam, sed merito reprehenditur
Ripa in hoc à Tiraquel. d. num. 77. re-
fert Mangil. nu. 35. quia cum pa-
ter iam filios haberet, æqualis inter
eosdem debet esse ratio affectio-
nis, l. Non solum D. Ritu nuptiar. ac
proinde sufficit, ut fiat reuocatio
vsque ad legitimæ quantitatē, nō
autem in totum, secundum termi-
nos d.l. Si vñquam.

Restat denique pertractare quā-
to tempore sint duratura remedia,
de quibus hucusque egimus. Im-
primis in omnibus casibus, in qui-
bus diximus competere petitionē
hæreditatis, non est dubium durare
hanc actionem per spatium trigin-
ta annorū, ut probatur ex text. in l.
Hære-

Hæreditatis, l. penultim. Cod. in quibus causis cessat longiternoris præscriptio; glos. verbo compellat. in d.l. Hæreditatis vbi Salycet. nu. 7. text. Optimus in l. 2. C. constitut. pecunia, vbi glos. verbo, trigrinta; Nam licet petitio hæreditatis sit actio in rem, nihilominus habet sub se plures actiones personales, quæ per 30. annos durant, d.l. 2. de Consit. pecun. l. Sicut C. de præscriptione 30. Vandelinus de actionibus, fol. 6. de petitione hæredit. versicul. 4. exceptio, Salycet. Bald. Castr. & Ias. in l. Si quis filium Cod. inofficio testamēto Alex. cons. 8. num. 26. lib. 3. qui testatur de communi, Balb. de præscript. 4. part. quartæ principalis quæst. 23. num. 3. Menoch. cons. 411. num. 40. plures per Mangil. de imputat. quæst. 92. nu. 10. Deinde ius dicendi testamentum nullum, in illis casibus, vbi supra diximus competere filijs contra testamētum patris, etiā durat per triduū annos, iuxta text. in l. Licet Cod. de iure deliberand. vbi scribentes communiter, maxime, Bald. & Salycet. ut per Gom. tom. 1. cap. 9. nu. 27. & 28. Couar. cap. Raynucius in principio, num. 5. Mangil. de imputation. quæst. 92. num. 9. optime Mantua in l. Posthumo C. bon. Possess. contratabul. num. 85. & 87. apud quos testificatur de communi; nam cum ex hoc iure nascatur actio, prout supradiximus, omnes autem actiones personales durent per 30. annos, nec minori spatio finiantur d.l. Sicut, l. Omnes, l. Cum notissimi in principio, Cod. præscript. 30.

Gilchenius de prescript. 2. part. memb. 1. cap. II. num. 3. insignis Barbos. d.l. Sicuti, num. 6. vbi plures citat sequitur etiam per illud spatium durare hoc ius dicendi nullum.

Tota controvērsia est circa cōditionem ex lege, quæ datur filijs ad complémentum legitimæ consequendum, an scilicet duret solū per quinquennium, sicut, & quætit. 143. la inofficiosi, an vero etiam extendetur ad 30. annos. In qua quæstione supponendum est querelam solum usque ad quinquennium extendi, l. Contra maiores, l. Si quis filiū Cod. inofficio testamento. Bart. Paul. in d.l. Si quis filium, & in l. fin. Cod. inofficio. donat. Surd. consil. 148. nu. 14. lib. 1. Mangil. quæst. 92. num. 3. & consil. 14. Marta de successione legali quæst. 26. articul. 1. num. 4. Caldas in rub. Insit. de inofficio testam. à principio, & num. 40. & seq. In prædicta igitur quæstione, Bart. in d.l. Si quis filium Cod. inofficio testamen. to num. 3. scribit hanc condicitionem quinquennio finiri, mouetur Bart, 1. per text. in d.l. Si quis filium, vbi Imperator de nouo concedit nepoti, ut possit querelare testamētum auitum, etiam si pater querelam præparatam non relinqueret, ita ut ipse posset causam testamenti ad causā intestati reducere, quod Imperator limitauit, in casu, quo auus patri aliquam quātitatem reliquisset intestamento, quia per hoc relictum remouetur querela, & solum competit condicō ex Cccc 4 lege

De vna, & altera quartā deducēda vel nō,

lege ad supplementum ex nouis ipsius Imperatoris constitutionibus, & tandem cōcludit Imperator his verbis (nisi pater adhuc superstes, vel repudiauerit querelam, vel quinquennio tacuit, scilicet post aditam hæreditatem) ex quibus videtur probari, quod in terminis, quibus patri competit extraordinariū remedium ad supplementum, si quinquenniū transuerit, amplius nō sit admittendus, quasi remedium illud quinquennio finiatur. Secundo, quia condic̄tio hæc ex lege, subrogata est in locum querelæ, l. *Omnimodo*, leg. *Scimus*, Cod. *inofficios*. sed querela durat tantummodo per quinquennium, igitur, & condic̄tio, argumento leg. *Sicut eum* §. *Qui iniuriarum D.* si quis cautionibus, l. i. §. *Hæc actio D.* si quis testam. lib. esse iussus sit, quam regulam exornant late *Gabriel titul.* de regul. iur. conclusione 2. *Guit.* prædic. lib. i. quæst. 34. num. 2. *Caldas d.* §. Sed hæc *Institut.* de *inofficio* testamento, num. 28. *Peregrin.* de fideicommissis articul. 16. num. 30. *Flores var.* quæst. 20. *Surd.* consil. 53. à numer. 14. *Barbos.* leg. *Maritum, D.* soluto matrimonio, numer. 78. & in *Rubrica* 3. part. num. 77. Tertio, expendit textum, cui non posse responderi testatur *Iason.* in dict. leg. Si quis filium, num. 5. videlicet l. ultim. Cod. de *inofficios*. donat. sic inducendo. Querela *inofficios* donationis habet locum, siue aliquid filio sit relictum, siue non, & tamen, quando aliquid est relictum, querela so-

tum datur ad illud, quod dicitur, l. 1. Cod. eodem titul. & constat hoc ius agendi ad supplementū finiti quinquennio, dict. leg. ultim. sicut querela ipsa, igitur eodem modo ius agendi ad supplementum legitimæ per quinquennium finietur, sicut querela ipsa; Quarto, quia dubitandum non est hanc conditionem esse actionem inofficiosam, quasi pater inofficio fecisset non relinquento integrum filio legitimam, constat tamē actiones omnes inofficios quinquennio praescrībi, leg. 2. Cod. de *apostatis*, ex quibus, & alijs leuioris ponderis fundamētis, quæ consulto omittimus, *Bartolum*, sequuntur *Angel.* in l. *Papinianus* §. Si conditioni D. inofficio testamento, & in *Authent.* de triente, & semisse, §. i. *Roman.* in l. Certi condic̄tio D. si certum petatur, *Guid.* *Papa conf.* 170. column. final. quos refert *Rodericus* *Suar.* l. Quoniam in prioribus limitat. 3. super leg. *Regni*, citat *Mangil.* de imputat. quæst. 92. num. 7. in fine.

Verum contra *Bartol.* insurgit *Bald.* in *Authentica præbyteros*, Cod. episc. & cler. & in leg. Si quis filium num. 6. Cod. *inofficio* *Salycet*. 8. *Flor.* *Iason.* in dict. leg. Si quis filium, Ale- 144. *xand.* consil. 197. column. 3. *Castrensi*. consil. 122. *Paris.* consil. 32. volum. 3. *Boer decision.* 250. num. 4. *Suares*, ubi supra, *Gabriel titul.* de *præscript.* concl. 8. num. 2. *Mench.* de *creat.* §. 10. nu. 255. *Honded.* consil. 82. num. 15. lib. 1. *Decian.* consil. 59. numer. 14. lib. 4. *Tiraquel.* leg. Si unquam verbo, reuer- tatur

tatur num. 396. plures, quos sequitur Mangil. quæst. 92. apud quos est communis, & receptissima sententia, resoluens hanc conditionem durare triginta annos, pro qua faciunt sequentia fundamenta. Primum, quia supplementum hoc prouenit ex lege, & dicitur ipsius legis condicō d. leg. *Omnimodo dicit.* l. Scimus Cod. inofficio, ac proinde est actio personalis, licet in rem dirigatur, ac proinde succedit regula l. 2. Cod. constit. pecunial. Sicut il. Omnes C. prescript. 30. Secundū, quia supplementum subrogatur in locū legitimæ, d. leg. Scimus, non autem in locum querelæ, quia per supplementum remouetur querela, ut patet ex illis iuribus, ergo naturam legitimæ assumere debet, quæ petiti potest usque ad 30. annos d. leg. Hæreditatis Cod. petit. hæredit. cum supra relatis, igitur etiam, & supplementum. Pro hac parte plura alia expendit Mangil. d. loco à num. 5. & sequent. Sed omnia parue considerationis, ideo consulto omittimus. Retenta igitur hac parte, non obstant, quæ pro Bart. & sequacibus supra adduximus; nam ad pri-

145. mum d. leg. Si quis filium in finalibus verbis Cod. inofficio. satis fit dicendo, ibi non proponere casum, quo actio ad supplementū per quinquennium finitur, sed casum, quo querela competere poterit, tunc enim per quinquenniū remoueri potest, constat in super supplementum, & querelam insimul concurrere non

posse, quia supplementū ad nihil aliud emanauit, nisi ut querelam excluderet, ac proinde resoluendum est in d. leg. Si quis filium in fin. minime loqui Imperatorem ibi de supplemento, ut omnes Doctores communis contendunt, Mangil. d. num. 5. ante finem. Ad secundum respondeo supplementum minime subrogari in locum querelæ, imo illam excludit, dicit. leg. *Omnimodo dicit. leg. Scimus*, ac proinde, cessat argumentum, datur enim notabilis differentia inter querelam, & supplementum, quia querela testamentum eneruat leg. Papinianus §. Si conditioni, & §. fin. D. inofficio, at vero supplementum testamentum non irritat, d. l. *Omnimodo*.

Ad tertium fundamentum d. l. fin. Cod. inofficio. donat. omissa responsive Mangil. d. num. 5. ad fin. dicendum putamus, magnam dari differentiam inter casum d. leg. vlt. & nostram questionem, nam l. vlt. solū æquiparat querelā inofficiosa donationis, cū querela inofficiosa testamenti, quam æquiparationem nos libenter agnoscimus, sed negamus æquiparationē inter cōdīctionem ex lege, ad supplementū legitimæ, quæ semper est actio personalis, per quā intenditur solum, ut legitima repleatur, & inter ipsam querelam inofficiosa donationis, quia per conditionem ex lege, de qua loquimur, testamentum, in nihilo offendit, at vero per querelam

De vna,& altera quarta deducēda vel nō,

querelam inofficioſe donationis
reuocatur donatio vsque ad debi-
tum bonorum ſubſidium, etiam
caſu, quo pater aliquid filio relin-
quat, nec hoc caſu datur a ctio ad
ſupplementum, ſed eadem quere-
la reuocatoria, vsque ad legitimæ
quātitatem, vt ſupra probauimus.

Ad quartum negamus ius hoc

agendi ad ſupplementū eſſe a ctio-
nem inofficioſam, ſed quid longe
diuersum; Nec l. 2. de a poſtat. aliud
euincit, quia debet intelligi redu-
plicatiue.

*Claudamus pueri riuos ſat prata bi-
bere.*

*Laus, & honor omnipotenti Deo,
Beataeque Virgini Mariae?*

L A V S D E O.

INDEX

INDEX OMNIUM IVR. IVM, QVE IN HOC VOLVMINE, EXPLICANTVR

littera. p. denotat partem, c. cap.
reliquod numerum.

Ex Digestorum veteri.

- L** *Filium cum diffinimus de his qui sunt sui.* p. 1. num. 119.
- L.* non aliter de adoptionibus, 1. p. num. 446.
- L.* quid si minor. §. Papinianus de minoribus. 3. p. 115.
- L.* Papinianus, §. Vnde si quis de inofficio. 1. p. à n. 12. & 74. & 4. p. cap. 3. n. 9.
- S.* Quoniam quarta, num. 73. p. 1.
- S.* Si quis impubes eiusdem legis ibid. & num. 77. & 134.
- S.* Quarta autem eiusdem legis. 4. p. cap. 1. n. 18.
- S.* Si conditioni d. l. d. cap. 1. num. 35.
- S.* Meminisse eiusdem l. p. 1. 79.
- L.* Item veniunt, §. Item non solum de petitione hered. 4. p. cap. 3. n. 54.
- L.* 3. §. 1. de transact. 2. p. n. 355.
- L.* Ie his de transact. 2. p. 256.
- L.* Itē si verberatu, §. 1. de reiuend. 2. p. 293.
- L.* 1. §. Qui in perpetuum, si ager vectigalis. 2. p. 319.
- L.* 4. de usufr. 2. p. 345.
- L.* In ususfructus. 69. eod. titul. 3. p. 154.
- L.* Item veniunt, §. Fructus de petit. hered. 4. p. art. cap. 2. 47.
- L.* 3. de operis seruorum. 3. p. 157.
- L.* 5. eodem titul. d. num. 157. & 160.
- L.* Julianus, §. Si quis rem ad exhib. 2. p. 430.
- L.* Fideicomissum 62 de cond. in deb. 2. p. 126.
- L.* Hæredes. 26. § fin. famil. erciscund. 4. p. cap. 3. à num. 7.
- L.* Si non sortem §. Libertus de cond. in deb. 1. p. 316. & 322.

- L.* Pöponius, 35. fam. erciscund. 4. p. cap. 1. n. 54.
- L.* Sic cum venderet de pignor. actione. 2. p. 210.
- L.* Sed & Celsus. §. 1. de contrah. emph. 2. p. num. 226.
- L.* 5. §. 1. de condic. caus. data 2. p. 249.
- L.* lex vectigali de pignor. 4. p. cap. 3. num. 42.
- L.* 2. de in diem addictione. 2. p. num. 225.
- L.* Si fundus 4. de lege commissoria. 2. p. n. 226.
- L.* 3. §. fin. qui potiores. 2. p. n. 210.
- L.* Si creditor. §. fin. de distract. pignor. 2. part. à num. 227.
- L.* Si voluntate 10. quib. mod. pig. sol. 2. p. 213.
- L.* Vendicantem de euictionibus. 2. p. 378.
- L.* Iuris ignorantia, 7. de iuris; & facti. 2. part. à num. 121.
- L.* 3. in principio de usur. 4. p. cap. 3. num. 71.
- Dicitur l.* 3. §. Nonnumquam d. cap. 3. à n. 61.
- L.* Paulus 14. §. 1. de usur. d. cap. 3. num. 62. & sequenti.
- L.* Herenius de usur. d. cap. 3. num. 56.
- L.* Usura. 34. de usur. d. cap. 3. num. 69. in fin.
- L.* Oratio de sponsal. 2. p. n. 302.
- L.* Senatoris filia de ritu nupt. 1. p. n. 247.
- L.* Palam eodem titul. ibidem.
- L.* 5. §. Si quis rogatus de donat. inter. 2. p. n. 127, & 4. p. cap. 1. n. 167.
- L.* Quoniam si vir eadem tit. 2. p. n. 322.
- L.* Mulier. 72. de iure dorium. 4. p. c. 1. n. 19.
- L.* Ex parte 40. §. Ut intestatio de famil. ercisc. ibidem. num. 54. ad fin.
- L.* Si vero, 9. de in rem verso. num. 68. vers. ad textum vero. 4. p. cap. 1.
- L.* Pater filia 71. de euiction. n. 70. ante finem. d. cap. 1.
- L.* Nesenius de negot. gest. d. cap. 1. n. 71.
- L.* Aius

Index

- L. Annus 82. de iure dotium d. cap. 1. n. 78.
 L. Si non mortis de inofficio, cap. 1. n. 145.
 L. Sed an ultro §. 1. de negot. gest. c. 7. n. 207.
 L. Necessarias 25. D. de pignor. actione dict.
     cap. 1. num. 207.
 L. Communi. 7. de communi diuidund. d. cap.
     1. n. 217. & sequenti.
 L. Item prædia de famil. Ercisc. d. c. 1. n. 218.
 L. 3. de seru. export. 2. pars. num. 249.
 L. penul. de pact. 2. p. num. 233.

Ex Infortiato.

- L. Si mora de soluto matr. 4. p. c. 3. n. 84.
 L. Cohæredi. §. Cohæres de vulgari. 3. p. n. 96.
 L. Qui duos eodem titul. p. 3. nu. 106.
 L. 3. codem titul. p. 3. num. 112.
 L. Qui liberis §. Hac verba. 3. p. n. 112.
 L. Si in testamento. 5. eodem d. n. 112.
 L. 1. §. 1. de rebus eorum. p. 1. n. 422.
 L. Quidam cum filium de hered. inst. pars. 2.
     num. 545.
 L. Naturali de confir. tutores. 1. part. n. 168.
 L. Cohæredi §. Cum filie de vulgari. 1. p. n. 68.
 L. Si is qui 6. eodem. 1. p. num. 157.
 L. Lucius eodem. 1. p. num. 159.
 L. & si contratabulas eodem. 3. p. num. 46. &
     47. & 60.
 L. Filius patri. eodem. 3. p. n. 69.
 L. Si quis solidum. 72. de hered. inst. 1. p. 158.
 L. Si minor. 61. de acquir. heredit. 3. p. n. 115.
 L. qui non militauerat. 78. 1. respōso de hered.
     inst. 4. p. cap. 2. n. 7.
 L. fin. de iure delib. 1. p. n. 163.
 L. Cum fisco. ad Sillanean. 2. p. n. 490.
 L. 1. §. Si proponatur. Si quis omissa causa 2.
     part. num. 484.
 L. Miles ita §. fin. de milit. testam. 2. p. n. 26.
 L. 4. §. 1. de cond. inst. 2. p. n. 251.
 L. Filius familias 117. §. Cum pater de legat.
     1. 2. p. n. 379.
 Dict. l. §. Diui o 2. 2. p. à nu. 241.
 D. §. Diui. ibi. nec fisco. 2. p. 397. & 404.
 L. Seruo 72. §. 1. de legat. 1. 4. p. cap. 3. n. 44.
 L. Si quis inquilinos 115. §. 1. de legat. 1. dict.
     cap. 3. n. 44.
 L. Filius familias. §. Si quis alicui de legat. 1.
     4. p. cap. 3. n. 18.

- L. Cum filio 11. de legat. 1. p. 3. nu. 111.
 L. Ab ex heredati. 126. de legat. 1. p. 3. à n. 62.
 L. Qui patri 59. acquir. hered. 3. p. n. 77.
 L. Lucius 90. §. Dame de legat. 2. 1. p. 163.
 L. Cum pater 79. §. volo eodem titul. ibidem.
 D. l. Cum pater in principio p. 4. cap. 3. à nu. 7.
 D. l. Cum pater §. Titio d. cap. 3. n. 92.
 L. Quidam 99. §. Quoties de legat. 1. 2. pars.
     num. 488.
 L. Imperator. §. Cum quidam de legat. 2. 4. p.
     cap. 5. num. 93.
 L. Titia §. Imperator de legat. 2. d. cap. 3. 128.
 L. Si ita scriptum. §. Si sub conditione de leg.
     2. 2. p. n. 354.
 L. Cum pater §. Cum inter de legat. 2. 2 p. 260
 L. Vnum ex familia §. Sed si uno de legat. 2.
     2. p. num. 380.
 Dict. l. vnum ex familia §. Sed se fundum dict.
     2. p. num. 381.
 L. ultim. de leg. 2. §. ultim. 4. p. cap. 3. à num.
     35. & 37.
 L. Cum patronus de legat. 2. 1. p. n. 62.
 L. Vxo rem. §. Pater naturalis de legat. tertio
     1. p. num. 161.
 L. vlt. §. 1. de legat. 3. p. 3. à num. 52. 65. & 57.
 L. Quod his verbis. de legat. 3. 4. p. cap. 3. 57.
 L. Pater 36. §. Iulius de legat. 3. 2. p. 241.
 D. l. Pater §. penult. ibidem.
 D. l. Pater §. Fundum Titianum d. 2. p. nu. 260
 L. 2. §. Item queritur de doce præleg. 2. part.
     num 9. & 17.
 L. 2. versiculo quemadmodum de annuis leg. 11.
     3. p. n. 157.
 L. 2. Si quis ali quem testari prohibet. 2. p. 490.
 L. Fideicomissum 75. de cond. & demonstrat.
     4. p. c. 3. nu. 107.
 L. Exfacto 39. §. vlt. de cond. 2. p. nu. 490.
 L. Titio 100. vers. sed si de cond. & demonstrat.
     2. p. n. 253.
 L. Heredē de his quibus ut indig. 4. p. c. 2. n. 8.
 L. Rescriptum. eodem tit. 2. p. a num. 428.
 L. Qui fundum 86. §. Qui filium veſſ. si v. cro
     ad l. Falcid. 3. p. 39.
 D. l. Qui fundum §. Qui filios versic. cum 1. u.
     ditio. 3. p. à nu. 62.
 D. leg. Qui fundum §. Qui filium vers. quo. dicit
     extranei d. p. 3. à num. 67. & 70.
 L. In duplicibus 79. cod. sicut. p. 3. à n. 6. & 88.

- L. In ratione 11. §. 1. quod vulgo eodem titul. d. num. 70.
- D. l. In ratione, §. Quæsum vers. alia causam 3. p. n. 70.
- L. Qui fundum 87. §. fin. eodem titul. d. p. 3. n. 71. & 109.
- D. l. In ratione §. Quæsum vers. ideoque. 3. p. num. 74.
- D. l. Qui fundum §. Qui filium in principio, 3. p. à n. 75. & 84.
- L. 1. §. Id quod ex substitutione ad leg. Falcid. 3. p. n. 70.
- D. l. 1. d. §. Id quod vers. sed ea 75. 80. & 82.
- D. l. 1. §. Si coheredis, d. 3. p. n. 83.
- L. Quod supra 10. ad l. Falcid. 1. p. n. 89.
- L. In ratione, 11. §. vlt. eod. titul. d. 3. p. à n. 89.
- D. l. In ratione §. quæsum in principio, 3. p. n. 89. & 92.
- D. l. In ratione, §. Quod vulgo, 3. p. à n. 91.
- D. l. In ratione §. Quæsum vers. ideoque, d. 3. p. n. 94. & 95.
- D. §. Quæsum vers. dixi. d. 3. n. 95. ad finem.
- L. Pater filia, 14. in princip. ad legem Falcid. 4. p. c. 1. n. 68. & c. 2. n. 25. & 37. 3. p. n. 100.
- D. l. Pater §. fin. vers. quod si pater, 3. p. n. 103. & d. §. fin. in principio, à n. 97.
- L. 1. §. Coheredem ad l. Falcid, 3. p. n. 102.
- L. In lege Falcidia. 9. eod. 4. p. c. 2. n. 43. ad fin.
- L. 1. §. Si ususfructus. ad l. Falcid. 2. p. n. 156.
- L. 1. §. Si in annos ad l. Falcid. 3. p. n. 128.
- L. Quod de bonis, 15. §. Non id circa. 3. p. n. 128. & 2. p. n. 135.
- L. Si dignum, 9. cod. 4. p. c. 2. n. 11. & 16.
- L. Quod de bonis §. Fructus, 4. p. c. 2. à n. 49.
- L. Si debitor, 12. 4. p. cap. 3. n. 90. & 2. p. n. 95.
- L. Quod de bonis in principio, §. 1. 2. p. n. 38. & 43. & 72.
- L. Quod de bonis §. Quod annus, d. c. 3. n. 91.
- L. Si ex pluribus, 16. eodem 3. p. à n. 128. & sequenti. & 2. p. n. 135.
- L. Quod si alterutro eod. titul. 3. p. à n. 75. & 80. 83. & 107.
- L. Si pupillus 21. §. fin. eodem 3. p. n. 71. & à n. 109. & 113. & in vers. ex contrario, n. 114.
- L. Nescius. 22. 4. p. c. 2. n. 8.
- D. l. Nescius vers. plane, d. n. 8. & 9.
- L. Paulus 24. §. 1. 4. p. c. 2. n. 49.
- L. Si à me 29. 4. p. cap. 3. n. 8. ad fin.
- L. Is cui, 31. 3. p. 119. & sequenti. & 4. p. c. 2. num. 49.
- L. In ratione 30. §. vendere, 4. p. c. 2. n. 11. & 16.
- D. l. In ratione §. Tam. & s. 2. 3. n. 15. & 22. & 4. p. c. 3. à n. 10.
- L. Paulus 24. 2. p. n. 428.
- L. penitentes 32. §. Annua 3. p. n. 129.
- L. ad veterani, 40. §. 1. 4. p. c. 2. n. 15.
- L. In lege Falcidia 45. 3. p. à n. 119. & 4. p. c. 2. num. 49.
- L. lex Falcidia 47. 3. p. n. 128.
- L. Serui, 43. 4. p. cap. 1. n. 6.
- L. Si propter, 53. 3. p. à n. 120.
- L. Cum quo §. fin. d. 4. p. c. 1. 262. & cap. 2. n. 29. & 30. & cap. 3. n. 14. & c. 1. n. 12.
- L. Cum Titio 55. 3. p. à n. 132. & 136.
- L. Legatus 65. 4. p. c. 2. n. 15.
- L. Si cum dotem 57. 2. p. n. 18.
- L. Circa 66. 4. p. c. 2. n. 49.
- L. In quamitate 73. §. Magna dubitatio, 3. p. à num. 120.
- L. Quod autem 74. 4. p. c. 2. n. 13. & scq.
- L. Id autem 75. d. c. 2. à n. 15.
- D. l. Id autem vers. sane d. c. 2. n. 19.
- L. Qui quadraginta 81. §. fin. d. c. 2. n. 49.
- L. Si is qui 82. §. 1. 3. p. n. 157.
- L. Quod autem, vers. sed si. 4. p. c. 2. n. 10.
- L. Hereditatum, 78. 3. p. n. 146. & à n. 148.
- D. l. Hereditatum vers. sic denique 3. p. n. 154.
- L. Qui fundū 86. in princip. 4. p. c. 2. n. 11. & 16.
- L. l. Qui fundū, §. Qui filios 3. p. n. 89.
- D. l. Qui fundū §. Qui filium vers. Si vero d. 3. p. à n. 90.
- L. In singulis, 77. d. 3. p. n. 101.
- L. Titia 86. 4. p. c. 3. à n. 6.
- L. In quartam à principio, 4. p. c. 2. à principio, & n. 6. & 13.
- D. l. In quartam, §. Sed in fideicommissariam, 4. p. c. 3. à principio, & à n. 5.
- D. l. In quartam, vers. non quas d. c. 2. n. 15.
- L. Filius familias 33. 4. p. c. 3. n. 98. & sequenti.
- L. Sed ususfructus 81. §. fin. 2. p. n. 14.
- L. à filio 93. 4. p. c. 2. n. 9. & 25.
- L. 1. §. Si legata, si cui plusquam per legem, 3. p. n. 120.
- L. 1. §. Interdum eodem 1. p. à n. 57.
- L. 3. §. Quoties eodem tit. d. 3. p. n. 120.
- L. 3. §. 1. eodem titul. d. 3. p. n. 136.

Index viiiim

D.l.3. §. Si in plures, eod. 3.p.n.124. & 126.
 L.3. §. Quod autem ad Trebell. 2.p.n.183. & seq.
 D.l.3. §. fin. ad Trebell. 2.p.n.49.
 L. Recusare, §. Si fisco codem d. 2.p.n.487.
 D.l.3. §. Res que, 4.p.c.3. à n.28. & 32.
 L. Cogit. Hi qui solidum, eodem 1.p.n.158.
 L. Ex facto, §. Si quis rogatus, 1.p.n.163.
 D.l. Ex facto §. pen. d.c.3.n.140.
 L. In Fideicommissariam, 18.eodem 4.p. c.3. à
 n.50. & à n.76.
 L. Mulier, §. Cum proponeretur, eodem d.c.3.
 n.89. & seq. (84. & 85.)
 D.l. Mulier §. Si heres in principio, d.c.3.n.
 D. §. Si heres vers. alia d.c.3.n.86.
 L. Quidam 25. §. fin. eodem d.c.3.n.36.
 L. Ita tamen 27. §. 1. eod. 4.p. c.2.nu.48.
 D.l. Ita tamen §. Si seruum, d.c.3.n.55.
 L. Ballista 32. eodem d.c.3.n.58. & 60.
 L. Scribit 33. eodem d.c.3. à n.58. & 63.
 D.l. Ita tamen, §. Heres ex affe. d.c.3.n.81.
 L. Hereditas, 36.eodem 2.p.n.360.
 L. Paulus 48.eodem, 2.p.n.428.
 L. Lucius §. fin. eodem 2.p.n.355.
 L. Patronus eodem 2.p.n.117.
 L. Heredes mei, eodem d.c.3. à n.57.
 L. Deducta 78. §. Nummis eodem d.c.3. à n.7.
 D.l. Deducta, §. penul. d.c.3. à n.61.
 D.l. Deducta §. Hereditatem, d.c.2.n.64.
 L. Ex duobus, 14. de bonorum poss. contra
 tabulas, 3.p. à n.10.
 L. Quod vulgo, eodem tit. 3.p.n.15. & 16.
 L. Non putauit. §. fin. eodem 3.p. nu.18.
 L. pen. §. fin. eodem 3.p.n. 27.
 L. Si sub conditione, eodem tit. 3.p. n.34. & 35.
 L. Si ex duobus, §. Sed illud, eodem, 3.p.n.38.
 L. 1. ad fin. de legat. prestand. 3.p.n.10.
 L. Filium in principio, & in §. fin. eodem, 3.p.
 n.10. & n.18. & n.36. & 38.
 D.l. Filium, §. Si legata d.3, à n.46.
 D.l. Filium veis. & si quidem d.3.p.n.57.
 D.l. Filium §. Si impubes, d. 3.p. à n.62.
 D.l. Filium. §. Sed si portio. 2.p.n.198.
 L. Si duo, §. Si ambo. vers. proinde eodem 3.p.
 3.p.n.18. & 21. & 28.
 D.l. Si duo vers. emancipatus, d. 3.p.n.29. & seq.
 D.l. Si duo, §. proinde. d.3.p.38. & 39. & n.10.
 L. Non nunquam, 14.eodem 3.p.n.37.
 L. Is qui potestate eodem in principio. 3.p.n.21.

Dicit. l. Is qui in potestate, §. Unde si duo d.3.p.
 num. 22.
 D.l. Is qui in potestate, vers. quid ergo. 3.p. 30.
 D.l. Is qui in potestate, §. Sed si scriptus, 3.p. à
 num.37. & n.10.
 D.l. Is qui in potestate vers. sed si solus. 3.p.37.
 L. Silibertus 16. vers. plane de iure patr. 4.p.
 cap. 3.nu.129.
 L. Silibertas 15. de operis libert. 3.p.nu.157.
 L. Haec opera 23. eodem 1.p. n.316.
 L. Quoties 24. eodem d.n.316.
 L. Si operarum, 29, 1.p. num.318.
 L. Cum patronus 22. vers. cum libertus, eodem
 1.p.n. 319.
 L. 3. De bonis libertorum, 4.p. c.1.n.8.
 L. Si patronum, §. fin. eodem d.n.8.
 L. I. §. Si vel parens, si quis a parente, 4.p. cap.
 i. n.14.
 L. 2. §. Illud de collatione honor. d.c. 1. n. 20.
 L. De dit. dotem, ead. titul. d.c. 1. n. 65. & 78.
 L. & in totum, de impens. in reb. dotal. d. cap.
 1. num. 206.
 L. 3. §. Sufficit, de contraria, & utili, d. cap. 1.
 num. 209. (1.nu.176.)
 L. Sed si plures §. In adrogato, de vulg. d. cap.
 L. Apud Iulianum, §. Constat. delegat. 1. d. c.
 1. num.99. (1.n.169.)
 L. Fideicomissa 11. §. Si cui delegat. 3. d.c.
 L. I. §. In filij ad Trebell. 2.p.n.44.
 D.l. I. §. Denique, ibidem.
 L. Quod de bonis §. 1.ad l. Falcid. ibid.
 L. Licet Imperator delegat. 1. 2.p.n.74.
 L. Carbonianum §. Causa de Carbon. edicto,
 2 p.n.74.
 L. Si debitor, 12.ad l. Falcid. à n.100. 2.p.
 L. Quod de bonis, §. Fideicomissum ad l. Fal
 cid. d.n.101.
 L. Si non seruus 36.ad l. Falcid. 2.p.n.104.
 L. Iulianus 34. eodem tit. ibidem.
 L. Si duobus 5. vers. 1.de legat. 2. 2.p.n.107.

Ex Digesto nouo.

L. Si quis cum totu de except. rei iud. 2.p.n.76.
 L. Quod conditionis 36. de donat.ca.mortis, 1..
 p.158 & 4.p.c.2.n.19.
 L. Si patronus de donat. 2.p.n.113.
 D.l. Si patronus, §. De illo d. 2.p. a n.112. & 125
 L. Si

L. Si mortis, 29. vers si vero de donat.ca.mor.
2.p.n.219.

L. quod statu liber. 41. eodem tit. 4.p.c.2.n.19.

L. Si seruum de manumis. 4.p.c.3.n.36. & 44.

L. Si seruus eodem titul. 2.p.n.235.

L. 3. qui sine manumissione, 2 p.n.248.

L. Generaliter, §. Si petitum de fideicom. lib.
2.p.n.248.

L. 4. eodem tit. 2.p.nu.469.

D.l. 4. §. cadem constitutio, 2.p.n.486.

D.l. 4. §. Itcm videamus, 2.p.num.471.

L. Thais §. Lucius dū seruos medicos appellat.
1.p.nu.302.

L. Generaliter qui, & à quibus, 4.p.cap.3.nu.
36. & 44.

L. Heres, 28. eodem tit. d.n.44.

L. 9. §. fin. eodem titul. 2.p.nu.235.

L. Ex contractu de re iudic. 3.p.n.115.

L. Vbi lex de de vſucap. 2.p. num.386.

L. 3. §. 1. que in fraud. cred. 4.p.c.1.n.162.

L. Patrem, eodem d.c.i.n.167.

L. Debitorem, eodem d.c.1.n.167.

L. Prætor, §. Si quid in diem. eod. d.c.1.n.168

L. Omnes, §. Lucius eodem, 1.p.n.163.

L. Stipulationes non diuiduntur, ver. idem
puto, de verbis. 3.p.n.157.

L. Qui Romæ §. Duo fratres, eod. tit. 2.p.n.358

L. 1. §. Quod autem de superficiebus, 2.p.320.

L. decem de fideicom. liber. 2.p.n.107.

L. De accessionibus de diuers. & tēpor. 1.p.185

L. 2. Rem pupilli saluam fore, 1.p.n.446.

L. Ante restitutam, de solut. 2.p.n.357.

L. 3. §. Spurios, decurion. p.1.nu.27. & 249.

L. vlt. de iure immunitatis, 1.p.n.301.

L. Ambitiosa decret ab ord. faci.d.n.301.

L. 1. §. An bona, de iure fisci, 2.p.n.476.

L. Dicitur eodem tit. 2.p. n. 490.

L. Statius, §. Cornelio, eodem tit. 2. p. n.402.

L. Verbis legis de verb. sig. 2. p.n.199.

L. Alienationis verbum eod. 2.p.n.384. & 307

L. Si pecuniā de manum. vindict. §. 1. 2.p.249

L. Stichum §. Aditio de solut. 261.

Ex Codice.

L. Si quis ad declinandam Cod. episc. & cler.
2.p.à num.143.

L. I. b: mus, 14. §. Sane de sacros. 2.p.nu.334.

L. 1. De pact. 2.p.num.354.

L. cum proponas de pact. 2.p. n.258.

Auth. præsby:eros, de epis. & cler. cap.1.n.243.

Auth. sicut, de sacros eccles. 2.p.n.477.

Auth. sed cū testat.C. ad l. Falc. 2.p.n 45. & 50

L. Iubemus ad Trcbel. 1.p.num.7. & n.64. &
2.p.n.90. & 539.

L. Filium quem habentem, de famil. erciscund.
1.p.n.9. & 67.

L. & si sine C. ad Trebel. 1.p.n.94. & 95.

L. Quanquam ad l. Falcid. 1.p.n. 100.

L. Si ut allegas eodem d. 1.p.n.100.

L. vlt.C.naturalib. lib.. 1.p. n.154.

L. 2. eodem tit.n.156. p.1. & nu. 180.

L. Exemplo, de decur.libro. 10. 1. p.n.277.

L. Medicos C.professoribus,lib. 12. 1.p.n.268

L. 1. de profess. & med.lib.12. 1.p.n.307.

L. Praedaram, de primicer.lib. 12. nu.335.

L. pen.de palatin.sacrar.larg.eod.libro, ibidem.

L. 1. C.negotiatores ne milit.lib. 12. 1.p.n.337.

L. Vnica de equestri dignit.lib. 12. 1.p.n.340.

L. Vniuersos C.decurionibus lib. 10. 1.p.n.345.

L. 2. de adoption. 1. p. num.446.

L. Nobiliores, de cōmertijs, & mercat. 1.p.467.

L. Si qua illustris ad Orficiam. 1.p.nu.483. &
seqq. & 498. & n. 501.

Auth. ex cōplexu, de incest.nupt. 1.p.nu.522.

L. In donationibus ad l. Falcid. 1.p.n.549.

L. Si mortis, eodem tit.ibidem.

L. 2. de donat.cau.mort. ibidem.

Auth. præterea, Vnde vir, & uxor. 563. & 566

L. Vt liberis de collat. 3.p.n.19. in principio.

L. 2. de bonor.possess.contra tabul. 3.p.n.33.

Auth. sed cum testator.in 2.p. ad l. Falcid. 3.p.
n.128. & 2. p.à n.45. & 50.

L. In imponenda,in fin.eodem 3.p.n.128.

L. Si quis argentum, §. Sin autem donator.
vers.in redditibus de donat. 3.p. m.170.

L. In imponenda,ad l. Falcid 4.p.cap.2.n.3.

L. 2. C.petition.hered. 4.p.c.2.n.47.

L. Filium quē habentem, ibi hereditaria par-
te, de famil. ercisc. 4.p.c.3.n.3.

L. Filium late, d.c.3. à n.15. usque ad n.21.

L. Donationes quas parentes de donat.inter.d.c.
3.n.23 & 24.

L. vlt. §. Sed quia commun.de legat. secundum
veterē, &c. d.cap.3 n.33. & à n.45. & 48.

D.l.vlt. §. Sed nostra.d.cap.3. à num.45.

Index

- L. 2. C. petit. hæred. c. 3. n. 54.
 L. 1. & 3. C. usur. & fruct. leg. d. c. 3. n. 72.
 L. 1. ad Trebel. d. c. 3. n. 81.
 L. Iubemus §. fin. ad Trebel. 4. p. cap. 3. n. 103.
 Auth. cui relictum. C. in dict. viduit. 2. p. 417.
 L. vlt. §. Licentiam, de iure delib. 2. p. à num.
     428. & 431. & 435.
 L. In contractibus, de nō numer. pecun. 2. p. 459
 L. 2. C. ad l. Iul. de vi pub. 2. p. num. 592.
 L. 1. de iure emphyt. 2. p. 313.
 L. vlt. C. rebus alien. circa usumfr. 2. p. 338.
 L. Si superstite de dolo. 2. p. 355. in fine.
 L. præses transact. 2. p. n. 258. & seq.
 L. D. fideicommissio dctrans. ibidem.
 L. vlt. ad l. Falcid. 2. p. nu. 111.
 L. Error de iuris, & facti, num. 123.
 L. 1. ad l. Falcid. nu. 125.
 Auth. similiter C. ad l. Falcid. 2. p. n. 147.
 L. vlt. de rebus alien. 2. p. à n. 208. 301. & 299
 L. Si à te C. pact. inter empt. 2. p. n. 212.
 L. Quoties de donat. quæ sub modo, 2. p. n. 214.
 L. 2. qui non pass. ad lib. 2. p. n. 247.
 L. à patre de collat. 4. p. cap. 1. n. 25.
 L. Filium eodem, ibidem.
 L. Scimus, §. Repletione. de inoffi. 4. p. c. 1. n. 47
 L. Si quando, §. Generaliter, eodem. d. cap. 1.
     n. 53. & 144.
 L. 3. C. de pactis inter. empt. 2. p. 223.
 L. Filiæ dotem de collation. d. cap. 1. n. 55.
 L. vlt. de pact. inter emp. 2. p. n. 233.
 L. vlt. de legatis. ibidem.
 D. 1. Ea quidem C. si mancip. ita ven. 2. p. n. 235
 L. 2. devfucap. pro emptor. 2. p. n. 249.
 L. Si volūtate, 8. de rescind. 4. p. c. 1. n. 13. ad fin.
 Auth. ex testamento, de collat. cap. 1. n. 33.
 L. Quoniam nouella, C. inffsi. c. 1. n. 73. & seq.
 L. Vt liberis, de collat. cap. 1. n. 82. & seq. &
     142. & 254.
 L. Filium in fin. de inoffi. d. 4. p. c. 3. n. 145.
 L. Filiæ cuius de fam. ercisc. & l. Si donatione
     C. collat. cap. 1. n. 140 & seq.
 L. pen. vers. fin. de collat. cap. 1. n. 142.
 L. Cum oportet, §. Sin autem, de bonis que lib.
     cap. 1. n. 159.
 L. Omnimodo, §. Imputari, de inoffi. c. 1. n. 176
 L. vlt. de inoff. & agentib. in rebus, c. 1. n. 227.
 Auth. res quæ cōmun. de legat. 2. p. 297. & seq.
 L. Illud de collat. 4. p. cap. 1. n. 52.

Ex Authenticis.

- Authentico de restituzione, & ea quæ parit. §.
     Quam ob rem collat. 4. Expenditur, n. 8. in-
     telligitur, n. 66. p. 1.
 Auth. quibus modis naturales, effic. sui §. dis-
     cretis collat. 7. 1. p. à n. 138. & seqq. & 152
     & à num. 176. & seqq.
 Auth. quibus mo. na. eff. sui, in principio. 1. p.
     num. 155.
 Auth. de mandatis principum. §. Eos collat. 3.
     2 p. n. 429. & sequent.
 Auth. quib. mo. nat. eff. sui, §. fin. 1. p. à n. 502.
     & 505.
 Auth. de hæred. & Falcid. §. Non autem coll.
     1. 3. p. n. 128.
 Auth. quibus mod. nat. eff. sui. §. Filium. coll.
     4. p. cap. 3. n. 206.
 Auth. de nuptijs. §. Quæ vero versic. final, 2.
     part. n. 417.
 Auth. de hæred & Falcid. §. Hinc nobis, vers.
     si vero non fecerint, 2. p. à n. 430. & seqq. &
     n. 167. & 186.
 Auth. de hæred. & Falcid. §. pen. 2. p. n. 480. &
     §. fin. 2. p. n. 37. & 37.
 Auth. de alien. & emphit. §. Alienationis, coll.
     2. p. n. 314.
 Auth. de hæred. & Falcid. §. Si quis vero non
     implens, vers. & enim collat. 1. 2. p. n. 63.
 Auth. de eccles. titul. §. Si aut em qui hoc facere
     coll. 9. 2. p. n. 157.
 Auth. de hæred. & Falcid. §. si vero non fecerit
     2. p. à n. 173. & n. 186.
 Auth. de eccles. titul. §. Sin autem heres. 2. p. n.
     147. & 157.
 Auth. de hæred. & Falcid. §. Non autem. 2. p.
     à num. 130.

Ex Institutis.

- §. Tam autem instit. de inoffi. 1. p. n. 222. &
     127. & 161.
 Principium de seruili cogn. 1. p. n. 167.
 §. Cum autem, de adopt. ibi, n. 446.
 §. Hoc rescripto. de eo cui libert. ca. 2. p. n. 468.
     & sequent.
 Principium inst. ad l. Falcid. 2. p. à num. 21. &
     39. & 44.

Ex Iure

Ex Iure Faudorum.

Cap. 1. §. Naturales, si de feudo fuer. contr. 1.p. num. 57.

Cap. 1. §. Quid ergo, de inuestit. de re alien. 2. p. num. 388.

Cap. 1. §. Præterea de capitulo. Conrad. 2. p. num. 388. & seq.

C. 1. §. Omnes hic finitur lex Conradi, 2. p. 386.

Cap. 1. §. Si vassallus, si de feud. fuer. contr. 2. p. num. 361.

Cap. 1. §. Si autem, de lege Conradi, ibidem.

Cap. 1. de controuers. inter vassall. & alium, ibidem.

Ex Decretalibus.

Cap. Raynaldus procedit in fideicommisso conditionali, n. 27. p. 1. & etiam in puro. ibidem. num. 34. circa compromissum. 2. p. num. 353. ad fin. 2. p. n. 46. & n. 190. & 196.

Cap. Eam te in fine de rescript. 1. p. n. 228.

Cap. te multa in fine de præbend. ibi circa sublimes, &c. 1. p. 274.

Cap. Cum essent de simonia, p. 1. n. 336.

Cap. Raynicius, §. In eo de testament. 4. p. cap. 3. num. 70.

Cap. Raynaldus in versic. ceterum loquitur de vera Falsid. 2. p. n. 414.

Cap. Nulli de rebus ecclesiæ, 2. p. n. 314. & num. 416. & n. 429.

Cap. Ad aures de rebus ecclesiæ, 2. p. n. 315.

Cap. 2. de Locatio, 2. p. n. 323.

Cap. Ad audientiam de rebus ecclesiæ. 2. p. n. 331.

Cap. 2. de his quæ sunt à præl. 2. p. n. 333.

Cap. Veniens 8. de transact. 2. p. n. 335.

Cap. Contingit de transact. à n. 348.

Cap. Cum tempore de arbitr. ad n. 348.

Cap. Si heredes de testament. 2. p. n. 157.

Cap. 3. eodem tit. ibidem.

Cap. Licei de voto, 2. p. n. 160.

Cap. Dilectio versic. nisi forte de præb. 2 p. n. 206

Cap. 1. De transact. 2. p. num. 372.

Ex Clement.

Clem. 1. de rebus eccles. 2. p. n. 323. & 332. & n. 336.

Ex Ordinatione Regia.

Ord. lib. 1. tit. 95. in princ. 4. p. c. 1. n. 98. ad finem.

Ord. lib. 4. tit. 92. late 1. p. à n. 173.

Procedit etiam in nepotibus, & reliquis descendientibus. 1. p. nu. 176.

Ord. d. titul. 92. §. 1. à n. 178. p. 1.

Ord. lib. 5. tit. 92. §. fin. ibi de solar. 1. p. n. 204.

Ord. d. tit. 92. §. 4. 1. p. nu. 236. & sequenti, & 245. & 250.

Ord. d. tit. 92. §. 6. 1. p. n. 240.

Ord. d. tit. 97. §. 7. 1. p. à nu. 250. & sequenti.

Ordin. lib. 5. titul. 134. §. 3. num. 270.

Ord. lib. 1. tit. 66. §. 42. p. 1. n. 271. & 296.

Ord. lib. 5. tit. 60. §. 8. ibi orieis 1. p. n. 324.

Ord. lib. 5. tit. 120. ibi (caualeiros das Ordens,) 361. & 449.

Ord. lib. 1. tit. 2. §. 12. 1. p. nu. 386. & 387. & sequentibus. p. 1.

Ord. lib. 5. tit. 139. circa iudices. 1. p. n. 433. & 435. circa decuriones, n. 437. circa adiles, 340. & seq. n. 466.

Ord. lib. 2. tit. 59. 1. p. n. 449.

Ord. lib. 1. tit. 21. 1. p. n. 455.

Ord. lib. 1. tit. 90. §. 2. 1. p. n. 466. ad finem.

Ord. lib. 4. tit. 92. §. 2. 1. p. num. 470. & 471.

Ord. lib. 4. tit. 92. §. 1. in fine 472.

Ord. lib. 5. tit. 136. §. ult. circa casus quibus ambi titur, nobilitas, n. 480.

Ord. lib. 5. tit. 139. §. 1. 1. p. n. 482.

Ord. lib. 4. tit. 93. 1. p. n. 506. & 515. & seq.

Ord. lib. 4. tit. 82. §. 2. 4 p. cap. 1. n. 123.

Ord. lib. 4. tit. 81. §. 6. 2. p. n. 398. in fin.

Ord. lib. 5. tit. 6. §. 15. 2. p. n. 400. & sequentia.

Ord. lib. 1. tit. 86. §. 8. 2. p. num. 426.

Ord. lib. 4. tit. 51. 2. p. à num. 458.

Ord. d. tit. 51. §. pen. num. 459.

Ord. lib. 4. tit. 32. 2. p. n. 460.

Ord. lib. 4. tit. 41. 2. p. num. 312.

Ord. lib. 1. tit. 62. §. 46. d. n. 312.

Ord. lib. 4. tit. 48. §. 8. 2. p. n. 324.

Ord. lib. 4. tit. 38. ibi de des annos 2. p. n. 324.

Ord. lib. 4. tit. 11. §. 2. 2. p. n. 232.

Ord. lib. 4. tit. 100. §. 5. 2. p. n. 376.

Ex libro 6.

Regula infomibus ornatur, 1. p. n. 334.

Regula cum quid, 2. p. num. 96.

Regula ignorantia, 2. p. n. 122.

Index

- Ordin.lib.3.tit.93.§.1. 2.p. à nu. 272. & 274.
     & sequentibus.
 Ordin.lib.4. titul. 101. 2.p. à num. 284. & se-
     quentibus.
 Ord.lib.4.tit. 10. 2.p. à n. 284. & sequentibus,
     vsque 298.
 Ord.lib.4.tit.55. d. 2.p.num. 203.
 Ord.lib.2.tit. 18. non comprehendit hypothecā.
     2.p.num. 307.
 Ord.lib.4.tit.97. §. 18. 4.p.cap.1.nu.230. ad
     finem. & 235. & 236.
 Ord.lib.4.tit.97. §.7. 4.p.c. 1.n.531.
 Ord.lib.4.tit.97. §.9. 4.p. cap.1.num.233. &
     num. 120.
 Ord.lib.4.tit.97. §.10. d.cap.1.n. 63. n.245.
     & 247. & 248. & n. 100. & 103.
 Ord.lib.4.tit.97. §.12. d.c. 1. nu. 250. & 101.
     & seq. & 183.
 Ord.d.tit.97. §.16. d.c. 1.n.255. & à n. 262.
 Ord.lib.4.tit.82. in principio. 4.p.cap.1.n.3. &
     4. & 2.p.nu.87.
 Ord.lib.4.tit.97. d.cap.1.n.14. & 52. & 54 &
     à n. 94. & 139. & 164. & 59. & 107.
 Ord.lib.4.tit.47. d.cap.1. n.58. ante finem.
 Ord.lib.1.titul.62. §.53. 2.p. nu. 140.
 Ord.lib.4.tit.2. §.2. 2.p.n.213. & 91.
 Ord.lib.4.tit.11. §.2. p.2.n.232.
 Ord.lib.3.tit.93. 2.p.nu.261.
 Ord.lib.4.tit.97. §.2. 4.p.cap.1.n.60. & seq.
 Ord.lib.4.tit.97. §.20. & 21. d.cap. 1.n.79.
 Ord.lib.4.tit.97. §.22. d.cap.1.nu.96.
 Ord.lib.4.tit.95. §.1. d.cap.1. n.96.
 Ord.lib.4.tit.95. in principio. d.cap. 1.n.102.
 Ord.lib.4.tit.97. §.1.d. cap.1.n.105. in fin.
 Ord.d.tit.97. §.7.d.cap.1.nu.109. & 110. &
     114. & 116.
 Ord.d.tit.97. §.9. d.c. 1.n.110. ad finem.
 Ord.lib.1.tit.87. §.6.d.cap.1.n.112. & 120.
 Ord.d.tit.97. §.7. ibi (outro mestre) d.cap.1.
     num. 118.
 D. §.7. ibi (algua romaria) d.c. 1.m.119. & 120
 Ord.d.tit.97. §.8. & 9.d.c. 1.n.121. 127, 131.
 Ord.d.tit.97. §.17.d.cap.1.num.149.
 Ord.d.tit.97. in principio ibi (com as nouida-
     des, &c.) d.c. 1.m.165. & n.172.
 Ord.d.titul.97. §.22. vers. & se o pay que lho
     deu, d.cap. 1.n.171.
 Ord.d. §.22. vers. & sendo, d.cap. 1.n.173.
 Ord. d. §. 22. vers. & não lhe sendo dado, d.
     cap. 1.num.177.
 Ord.d. §.22.vers. saluo se fosse comprado. d.c.
     1.num. 180.
 D. §.22. ibi (comprado ou acquirido) d.cap. 1.
     num. 181.
 Ord.lib.4.tit.36. §.pen.d.cap. 1.n.183.
 Ord.lib.4.titul.38. §.3.d.cap.1.n. 184.ad med.
 Ord.d.tit.97. d. §. 22. versiculo mandamos) d.
     cap. 1.nu. 185. & seq.
 Ord.d. §.22. ibi outro titulo, d.c. 1.n.186.
 Ord.lib.4.tit.37. §.1.d.cap. 1.n.188.
 Ord.lib.4.tit.97. §.22. ibi será obrigado, d.cap.
     1.num. 190.
 Ord.d. §.22. ibi (a valia, & estimação) d. cap.
     1.num. 192.
 Ord. d. §. 22. ibi (& se o pay que lho deu) d.
     cap. 1.nu. 193.
 Ord. d. §. 22. ibi (o preço por que foy cōprado)
     d.cap. 1. nu. 194.
 Ord. d.tit.97. §.23. d.c. 1.n.195. 197. & 214.
 Ordin. d.titul.97. §.24.d. cap. 1.num.196. &
     197. & 216.
 Ord. d. §.22. ibi (& assilhe será contado) d.
     cap. 1.num.199.
 Ord. d. §. 22. vers. & no caso, d.c 1.n.203.
 Ord. d. §.22. ibi ao tempo, d.cap. 1. n.204.
 Ord.d. §.22. ibi (se quizer herdar) d.c. 1. 209
 Ord. d. §.22. ibi (bemfeitorias pequenas) d.cap.
     1. num. 210.
 Ord. d. §.22. in fine, ibi (nem em outras) dict.
     cap. 1.num. 211.
 Ord. d. §. 22. d.cap.1. num. 218.
 Ord.lib.tit.65. §.1. 4.p.cap. 3.n.145.

Leges Castell.

- L. 12. Tauri.
 L. 10. titul. 8. lib. 5. recupil. 1.p. num. 259. &
     sequentibus.
 L. 12.titul. 2. lib. 6. recupil. 2.p.num. 283.
 L. 4.tit. 15. p. 2. ibidem.

INDEX TOTIVS MATERIAE QVÆ IN HOC VOLVMINE CONTI- netur, in quo litera p. denotat partē, c. caput. n. numerum.

A

- A** B radere possunt filij expensas voluptarias factas à patre in aduentitijs alterius filij, part. 4. cap. 1. nu. 266.
- Actiones passiuæ, in iusto creditore non egrediuntur personam hæredis. 1. p. n. 90
- Actio nullitatis testamenti datur per 30. annos. p. 3. n. 19.
- Actio personalis nō datur contra tertium. 4. p. cap. 3. num. 41.
- Actiones de quibus in l. 1. C. communia de legatis, sunt nouæ, pro legatis, & fideicōmissis particularibus. 4. p. c. 3. n. 45. & 46
- Actio stricti iuris, datur pro relictis in testamento. 4. p. cap. 3. n. 69.
- Actio ex testamento, quoad fructus, & vsuras, sequitur naturam bonæ fidei. d. n. 69.
- Actio ex testamento competit filio, pro legitima. d. cap. 3. n. 117.
- Actio familiæ erciscundæ, competit filio, si possideat partem, vel hæres fateatur co-hæredem. ibidem.
- Actio hypothecaria non datur filio pro legitima. d. c. 3. n. 120.
- Actiones personales perscribuntur cū malitia fide debitoris per 30. annos. 2. p. n. 461.
- Actio furti, datur patri contra filium emancipatum, rem surripiente. 4. p. c. 1. n. 257.
- Actio, ex vendito, personalis est. 2. p. n. 226.
- Actio non oritur ex contractu nullo. ibidem.
- Actio debiti, & crediti cōfunditur per additionem hæreditatis. 2. p. num. 96.
- Actio in rem, non competit venditori, si

- res contra pactum alienetur. 2. p. n. 209.
- Actus regulatur secundum tēpus, quo celebratur. 4. p. cap. 1. nu. 10.
- Actus idem non potest diuersos effectus operari. d. c. 1. nu. 67.
- Actus, per quos nobilitas acquiritur diuersi, secundū diuersas regiones. 1. p. n. 220.
- Actus, per quos nobiles à plebeis destinuntur, 1. p. n. 209.
- Accrescendi ius, vide verbo, ius accrescēdi.
- Acquisitionis initium, semper attendendū est, 4. p. cap. 1. n. 103.
- Acquisita per filium clericum, sunt quasi castrēs. d. cap. 1. n. 238.
- Acquisita per filium ex proprio seruitio, famulatu, arte mechanica, non imputantur. d. cap. 1. n. 255.
- Acquisita, ex quæstu turpi, & illicito, ludō, meretrictio, vsuris, & similibus, non imputantur. d. cap. 1. n. 256.
- Aditio hæreditatis, requiritur, vt legata, & libertates debeantur ex testamento, nisi repeatantur ab hæredibus ab intestato. 2. p. num. 466. & seq.
- Aditio hæreditatis pupilli extinguitur si ipse repudiet. 3. p. n. 115.
- Aditio hæreditatis transfert omnia iura actiua, & passiua in hæredem. 1. p. num. 89. & sequenti.
- Adoptio propriæ fit de filio in potestate, p. 1. num. 121.
- Adoptiuus habet omnia iura, quæ filius naturalis. p. 1. n. 122.
- Adoptiuus habet ius suitatis, ibidem.

Index

- Debet hæres institui vel ex hæredari, ibidē.
Habet remedium contra testamentū, si sit
præteritus vel ex hæredatus, ibidem.
Adoptiui agnatione, rumpitur testamen-
tum, ibidem.
Adoptiui habent ius legitimæ successionis.
1.p.n. 122.
Adoptiui dicuntur agnati. ibidem.
Adoptiui, grauati fideicōmissō, hodie vñā
tantum portionem habent, 1.p.ā n. 123.
Adoptiui hodie non transeunt in potestate
patris, d.n. 123.
Adoptiui hodie solum habent ius succedē-
di ab intestato, p. 1.n. 124.
Adoptiui non teneantur hodie ad collatio-
nem, 1.p.n. 125.
Adoptiui adhuc retinent iura antiqua, si ab
auo naturali adoptentur, 1.p.n. 126.
Adoptiuus ab auo naturali grauatus duas
habet quartas, p. 1.n. 129.
Adoptiui dicūtur tātū legitimi, 1.p.n. 159.
Adoptiui, an gaudeant nobilitate patris
adoptiui, 1.p.ā n. 241. & seq.
Adrogatus, si non obtineat in querela, non
perdit legitimam ex constitutione An-
tonini, 1.p.n. 79.
Adrogatus habet præd. quartam, 1.p.n. 130.
Adrogati grauati fideicōmissō habent duas
quartas, 1.p.n. 133.
Adrogati vtranque quartam habent ex dis-
positione legis, 1.p.n. 135.
Adventitia nō conferuntur, 4.p.c. 1. n. 254.
Adrogatio fit de his, qui sunt sui, 1.p.n. 121.
Aduocati vere sunt nobiles, 1.p.n. 284.
Aduocationis officium laudabile, & honori-
ficum, ibi, quod intellige de doctis.
Aduocati indocti, pestis reipublicæ, patres
discordiarum, 1.p.n. 284.
Aduocati nobiles, siue Curiales, siue non,
1.p.num. 285.
Aduocati torqueri non possunt, 1.p.n. 286.
Nec pro debito incarcerated, ibidem.
Aduocati sunt personæ egregiæ, 1.p.n. 286.
& 251. Nō possunt affici pena vili, ibid.
Nec in vestib⁹ vel libris executi.
Aduocati possunt facere substitutionē mi-
litarem, à num. 288; & equiparantur mili-
tibus, 1.p.n. 290.
- A**duocatus, magis assiduē laborat, quam
miles, d.n. 290.
Aduocatis competunt priuilegia doctorū,
1.p.n. 291. Nisi sint Rabulæ, vide verbo,
Rabula.
AEdiles nobilitantur, 1.p.num. 439.
AEdilium officium antiquū, & nobile, ibid.
AEquitas seruandæ est inter filios, 4.p.c.
1.n. 136. & n. 180.
AEquiparatio legitimæ filiorum, & patroni.
p.1.num. 50.
Agentes in rebus, qui dicantur, 1.p.n. 380.
Alimenta debentur filio de iure naturali,
4.p.c.1.n. 63.
Alimenta tenetur pater præstare filio stu-
denti, quando ad studium misit, & filius
proficit, d.cap. 1.n. 113.
Alimenta futura cedi nō possunt, 3.p.n. 150.
Alimenta nō transmittuntur, d. 3.p.n. 149.
Alimenta annua, quomodo computentur,
3.p.num. 151.
Alimenta debentur filio, qui legitimam
consumpsit. p.4. cap. 1. n. 262.
Alienatio valet contra pactum de non alic-
nando, etiam iurantū, 2.p.n. 207.
Ampliatur, etiam aposita clausula nullita-
tis, vel nisi certæ personæ, num. 208.
Alienatio, contra præceptū legis, nulla est,
2.p.n. 207.
Alienatio contra præceptum Iudicis nulla,
2.p.num. 209.
Alienatio contra præceptum testatoris, ve-
stitum, nulla est, 2.p.ā n. 237. cum seqq.
Alienans contra leges potest revocare alic-
nationem, d. 2.p.n. 246.
Alienatio nulla contra præceptum testa-
toris revocatur a proximioribus, ibidē,
& num. 258. & seq.
Alienatio facta contra præceptum testato-
ris, per viam modi, valida est, à nu. 255.
cum sequentibus.
Alienatio, facta contra præceptum pro de-
bitis testatoris, valet, 2.p.ā n. 260.
Alienatio retinac fideicommissarum, meto-
iture valet tempore digestorū, 4.p.c.3.n. 32.
Alienatio, facta per hæredem grauatum pū-
re, dum non restituit, validæ est. d.cap.
3.num. 40.

Alienatio

Alienatio de re fideicommissaria, de iure nouo nulla est, siue haeres sciat, siue ignoret. d.c.3.n.48.

Alienata in fraudem creditorum retractātur per ipsos, d.c.3.n.38.

Alienata in fraudem, si titulo lucrativo, retractantur, licet possessores fraudem ignorent, secus si oneroso, d.n.38.

Alienatio necessaria non censetur prohibita, 2.p.n.367.

Alienatio de rebus vinculatis ex debito institutoris perpetuo, pro debito vero possessoris, solum ad vitâ ipsius fieri potest. 2.p.n.264.

Alienationis verbo, in fauorabilibus, non venit hypotheca, secus in odiosis, 4.part. num.299. & 203.

Alienationes appellatione non venit hypotheca, 2.p.n.308.

Alienationis appellatione, venit constitutio census realis, 2.p.n.309. ex medio.

Alienationis appellatione, venit emphyteusis ad vitas, d.2.p.á.n.310. & seq.

Alienationis appellatione venit locatio ad longum tempus, 2.p.á.n.316.

Almiradi officium maximæ dignitatis. 1.p.num.387.

Aliud pro alio inuitio creditore solui non potest. 3.p.n.141.

Alimenta non imputantur, 4.p.c.1.n.282.

Alius, alia, aliud, repetit similia, 4.p.cap. num.135.

Antiquitas temporis omnia firmiora reddit. 1.p.n.200.

Annus ad petendam bonorum possessionē est utilis, 3.p.n.19. & seq.

Appellatur à prætore ad præfectum urbis, p.1.num.425.

Appellatur, apud nos, ab ædilibus ad iudicem, d.1.p.n.428.

Appellatione Falcidiæ continetur Trebelianica, 1.p.n.96. & 101.

Arbitrorum potestas dependet à voluntate partium, 2.p.n.204.

Arbitrorum sententia obseruari debet. d.2.p.á.n.199. & seq.

Arbitrium proferendum est personale, & non transit ad haeredes. 4.p.c.3.n.134.

Archadius, & Honorius moderarunt rigorem Constatini circa naturales, 1.p.355.

Archiatros medicorū, vide verbo, medici.

Archiatros chirurgiæ, vide verbo, chirurgi.

Ars pictoria, vide verbo, pictoria.

Archimagister Rodoentium præcedit omnes principes, imperium recognoscētes, 1.p.nu.348.

Argumentum de contractibus ad ultimas voluntates, 1.p.n.542.

Argumētum à nominis etimologia valet, 1.p.n.423.

Argumentum de milite Cælesti ad Terrem valet, 4.p.c.1.n.93.

Argumentum de feudo ad emphyteusim quādo valeat, 4.p.c.1.n.217 & 2.p.n.290.

Argumentum à contrario nō admittitur si sequatur absurdum, 2.p.n.314. & n.92.

Argumentum de dote ad legitimam valet. 4.p.c.3.n.12.

Argumentum de legitima patroni ad legitimam filij non valet, 1.p.n.57.

Ascendentēs si grauentur fideicommissi vniuersali, duas quartas non detrahunt, 1.p.num.111. & seq.

Contrarium verius est à n. 114. ibidem.

Augmentum proueniens filio ex bonorum possessione, non communicatur alijs secundum communem, p.3.n.84.

Aurifices mechanici reputantur, 1.p.n.326

Auus in dubio censetur nepotes deficiente filio instituerē, 4.p.cap.1. num. 88.

B

Bachalauri aduocati, vide verbo, aduocati.

Bachalaurus non aduocatus, nobilis est, 1.p.num.293.

Bachalaurus eminēs scientia præualet Doctori, non eminenti. ibidem.

Bachalauro eminenti non infligitur pœna ordinaria, ibidem.

Bachalaurus eminens scientia nō est exceptus à tributo in Castella, 1.p.n.293.

Bachalauri veniunt nobilium appellatio-

Bachalauris non aduocatis, non competit homena-

Index

- homenagium, nec prærogatiuà Docto-
rum, 1.p.n. 295.
- Bastardi an gaudeant nobilitate, vide ver-
bo, nobilitas.
- Bona nō dicuntur, nisi deducto ære alieno,
4.p. cap. 1.n. 15. & 2.p.n. 265.
- Bona donata à Principe, vide verbo, dona-
- Bona pattis, reperta tempore mortis, diui-
duntur inter filios, 4.p.c. 1.n. 104.
- Bona nostra dicuntur, quæ tertius contem-
platione nostra donat. d. cap. 1.n. 105.
- Bona patris solum considerantur, quoad
Falcidiam, 3.p. n. 67. & seq.
- Bona fideicommisso subiecta alienari pos-
funt pro dote filiarū hæredis, 2.p.n. 297.
- Ampliatur etiā si testator prohibeat. ibidē.
- Bona Castrensis, quæ, 4.p.c. 1.n. 230.
- Bona Castrensis non imputantur in legiti-
mam, d.c. 1.n. 230.
- Bona per clericatum acquisita non impu-
tantur, 4.p.c. 1.n. 238.
- Bona hypothecata, si vinculentur, adhuc
possunt distrahi, 2.p.n. 263.
- Bona maioratus, tradita tertio, nō possunt
distrahi pro debito instituentis, 2.p. 265
- Bona, quæ ad hæredem perueniunt, vel ex
lege, vel ex pæna, nō imputantur in Tre-
bellianicam, 4.p.c. 3.n. 27.
- Bona fides requiritur in præscriptione, vbi
factū præscribentis interuenit, & agitur
de acquirendo dominio, 2.p. n. 461.
- Bona auferuntur ab hærede extraneo, per
bonorum possessionem petitam, & ob-
tentam, 3.p.num. 6.
- Bonorum possessionis petitio quid opere-
tur, ibidem.
- Bonorum possessio contra tabulas videtur
requirere validitatē testamenti, 3.p.n. 13
- Bonorum possessio contra tabulas est reme-
diū rescisorium, ibidem. Non contra
testamentū sed iuditij defuncti. 3.p.n. 17
- Bonorum possessio contra tabulas, quæ da-
tur emancipato, & quæ datur suo, eadem
est, 3.p.n. 14.
- Bonorum possessio contra tabulas compe-
tit contra quodcunque testamentum, in
cuius forma peccatum non est, 3.p.n.
15. & 16.
- Bonorum possessio petita non facit testato-
rem in testatum, 3.p.n. 17. & 32.
- Bonorum possessio numeratur inter suc-
cessiones ex testamento, 3.p.n. 17.
- Bonorum possessio contra tabulas utilior
est remedio nullitatis. 3.p.num. 20.
- Bonorum possessio durat tantum pér annū
3.p.num. 19.
- Bonorum possessio contra tabulas, & bo-
norum possessio secundum tabulas, dari
possunt ex eodem testamento, 3.p.n. 32.
- Dummodo non interueniat extraneus,
ibi num. 33.
- Bona pupilli, quæ ad substitutū perueniunt
etiam considerantur ad augenda legata,
licet non sint testatoris, 3.p.num. 65.

C.

- C**ancellarius maximus super illustris,
1.p.n. 414.
- Cancellarius successit in locum quæstoris
sacri palatij, ibidem.
- Cancellarij officij laudes, ibidem.
- Cancellarij vtriusque Senatus illustres, 1.
p. n. 415.
- Cantabri omnes ex consuetudine nobiles,
1.p.n. 218.
- Cathedralis Conimbricensis gaudet statu-
to excludente Hebræos, 1.p. n. 210.
- Casus nostri Capitis, 1.p.n. 17.
- Casus quibus cessat Falcidia, 2.p.nu. 2.
- Caput Raynaldus non est correctorium iu-
ris ciuilis, 1. p.n. 102.
- Caput Raynaldus, etiam procedit in ascé-
dentiibus grauatis, 1.p. n. 114. & 118.
- Castitas donum præcipuum fæminarum,
1.p.num. 487.
- Cautio tituli, de eo cui libertatis causa
præstanda est. Pignoratitia, aut fideiuſſo-
ria, 2.p.n. 470.
- Cautio tituli, vt legatorum nomine caue-
tur, hodie practicatur, 3.p.n. 163.
- Cautio tituli, si cui plusquam per legem
Falcidiam, practicatur, quando pendet
condictio legatorum, quæ si adueniat,
habet locum Falcidia, 3.p.n. 120. & 128.
& 131. & 138.

Cautio

Cautio præd. tituli non procedit in legatis, in diem relictis, 3. p. n. 125. ^{ibidem}
Cautio præd. cessat, quando propter legata pura habet locum Falcidia, 3. p. n. 136.
Cautio nulla requiritur, quando datur cōputatio, secundum terminos legis hæreditatum ad l. Falcidiā, 3. p. n. 168.
Causæ pīe non habent priuilegium, ne deducatur Falcidia, 2. p. n. 146. & seq.
 Idem, si per interpositā personā. ibi. n. 149.
Castrenia, sunt omnia militibus data ad militiam, 4. p. c. 1. n. 115.
Castrenium seu quasi, vſusfructus patrī nō queritur, d. c. 1. n. 112.
Cedere potest quis actionem, quam habet, 3. p. num. 150. etiam si sit personalis.
Cælibes, & orbi antiquitus hæredes institui non poterant, 1. p. n. 158.
Cessante causa cessat effectus, 1. p. n. 397. & 2. p. n. 139.
Cessionarius succedit in locum cedentis, 3. p. n. 150.
Chirurgi ex arte non nobilitantur contra Cabed. 1. p. n. 308. & 310.
Chirurgiorum Archiatros dignitatem, & nobilitatem habet, 1. p. num. 311.
Christus Dominus in sacra passione, duplēm personā representauit, 1. p. n. 46.
Christus Dominus vocatur filius Dauid secundum maternum genus, 1. p. n. 238.
Ciuitas perpetuatur per suos ciucs, 3. p. num. 169.
Ciuitas extingui, & dirui potest, ibidem.
Clarissimi qui apud Romanos, 1. p. n. 342.
Clausula constituti transfert possessionem 2. p. n. 265.
Clericus in minoribus, vt potiatur priuilegio, quid requiratnr, 4. p. c. 1. n. 244.
Clericus æquiparatur militi, 4. p. cap. 1. num. 238. & n. 95.
Clerici in minoribus veniunt appellatio ne clericorum, d. c. 1. n. 242.
Clerici militant Deo, 1. p. num. 462. & 4. p. c. 1. n. 95.
Clericus in minoribus, non efficitur nobilis, 1. p. n. 472.
Clericus in minoribus si habeat beneficiū nobilis est, d. n. 472.

Sed resolutur contrarium, n. 473. & seq.
Clericus in sacris nobilis, 1. p. n. 482. ad fin.
Clericus non venit appellatione plebei, ibidem.
Clerici genus electum, regale sacerdotium 1. p. n. 472. & 582.
Clerici in sortem domini vocati, ibidem.
Cocus Principis, 1. p. n. 384.
Collatio bonorum de iure digestorum non dabatur in causa testati, secus de iure Authenticorū, 4. p. n. 54. ad fin. & n. 145.
Collatio fuit inducta vt imputatio secundum æqualitatē inter filios, mensuretur, 4. p. c. 1. n. 85. ante fin.
Commodum sentire nō debet quis ex illo actu, quē voluit reprobare, 4. p. c. 1. n. 145.
Concordia Bartoli reprobatur, 3. p. num. 24. & 53.
Concordia præceptoris Laurentij reprobatur ibi. n. 25.
Concordia Cuiacij reprobatur, 3. p. n. 26. & 39. & 54.
Cōcordia Pineli reprobatur, 3. p. n. 31. & 40.
Concordia Goueani reprobatur, 3. p. n. 55.
Concordia Pauli reijcitur, 3. p. n. 76. & seq.
Concordia Angeli, & Fabri reijcitur, nu. 78. & seq.
Concensus tacitus non sufficit, vbi lex expressum requirit, nu. 73.
Concessio uno conceduntur antecedentia necessaria, 1. p. n. 455. & n. 245. in fin.
Conditio, vt quis habitet in hoc regno cū ipsius Regibus, an adimpleatur si quis in regno Castellæ habitauerit cum Rege nostro Phelippo, n. 123.
Conditio, si sine liberis, à lege sub intellecta non procedit si ascendentēs sint graduati, 4. p. c. 3. n. 100. Nec etiam si transuersales, n. 115.
Conditio à principio apposita institutioni non impleta resoluit institutionem, 2. p. n. 416.
Conditio nō molestandi impletur per molestiam de facto, 2. p. n. 420.
Aliquando etiam per molestiam de iure, 2. p. n. 421.
Conditio ex l. Ad supplementum legitimæ durat p̄cr 30. annos 4. p. n. 13. & 144.
Conditio,

- Conditio**, si alienare tentes, adimpleretur solum per conatum alienandi, 2.p.n.227.
- Conditio**, si alienaueris, non valet impedire dominij translationem, 2.p.n.228.
- Conditio** nihil ponit in esse, 2.p.n.250.
- Conditionis** intrinsicus effectus est suspēdere, non validare dispositionē, 3.p.250.
- Cōfraternitatis laicorum**, quia episcopatū auctoritate sunt institutæ, sunt causæ piaæ, 2.p.n.150.
- Comitissa** si nubat Doctori digne nubit, 1.p.n.265. in fin.
- Comites** dicuntur illustres, 1.p.n.346.
- Comites** scholarum principis sunt tres, vel Epularum, vel stabuli, vel fabricæ, 1.p.n.367.
- Comites** ex prædictis officijs expectabiles siebant. ibidem.
- Comites** consistoriani, vulgo de conselhō de estado, 1.p.n.370.
- Prædicti** expectabiles, ibidem.
- Comites** thesaurenses qui, 1.p.n.379.
- Comites** qui prouincias regunt ex officio sunt illustres, 1.p.n.405.
- Commoditas** maioratus locari potest ad vitam, 2.p.n.326.
- Communis** reputatio totum facit circa nobilitatem, 1.p.442.
- Communis**, & Bart. reptobantur, 3.p.n.133. & seq.
- Communis** ratio decidendi ad §. Res quæ l.3. ad Trebell. reprobatur, 4.p.cap.3.n.30. & 31.
- Communicatio** ususfructus maioratus solum durat stante matrimonio vnto, 2.p.n.401.
- Computatio** alimentorum in terminis legis hereditatum æqualiter fit, tam favore heredis, quam favore legatarij, 3.p.166.
- Computatio** pred. licet à principio fiat ex præsumptione, tamen postea quid certū est, d. 3.p.n. 167.
- Computatio** d.l. Hereditatum procedit in omnibus rebus, n.171. Sed contrarium verius est, ibi. n.172. quod non procedit, nisi ubi agitur de Falcidia.
- Cōfirmatio** in forma communī nihil iuris tribuit, secus ex certa scientia, 2.p.n.371.
- Contributio** legatorum non datur ex diversis testamentis, 3.p.num.73.
- Contributio** legatorū datur siue, quis succedat in alia portione ex vulgarī siue ex pupillari substitutione, 3.p.n.73.
- Contributio** duplex est in iure, 3.p.n.92.
- Contributio** legatorum, quæ fit in eadem portione, tam à pupillo, quam à substituto, ibidem, hæc fit ad introducendam Falcidiā.
- Contributio** quæ fit de diversis portionibus inter cohæredes, fit ad excludendā Falcidiā, ibidem.
- Contributio** legatorū non fit, quando alia à pupillo, alia à substituto, & cohæredē non tanquam substituto, sed tanquam cohæredē relinquuntur, 3.p.n.95. in fin.
- Contributio** portionum non datur, quando portio accedit portioni ab intestato, licet detur tacita mens defuncti, 3.p.107.
- Contributio** datut si substitutus quis sit duobus impuberibus, qui simul periēre, 3.p.num.108.
- Contributio** portionum fit quando portio filij vel serui ad patrem perueniat grauata, 3.p.num.114.
- Contributio** portionum fit quando portio grauata accedit nō grauata ex facto, per quod aditio extinguitur, 3.p.n.115.
- Compensationem** de debito alieno nemo potest obijcere, 2.p.n.100.
- Correctoria**, & exorbitantia, non extenduntur de uno casu ad alterum; licet detur eadem ratio, vel etiam maior, 2.p.n.58. 69. 142. & 182.
- Constantinus** constituit, ne homines in dignitate constituti possent naturalibus aliquod relinquere, 1.p.n.141.
- Constantinus** naturalium in capacitatem declaravit, 2.p.n.150. & 155.
- Constitutio** Valentis, & Valentiniani emendat rigorem antiquum circa naturales, 1.p.n.152.
- Cōsiliarij** principis super illustres, 1.p.412.
- Cōsiliarij** etiam sine administratione illustres, 1.p.n.413.
- Consilium** non inducit obligationem, 4.p.cap.1.n.218.

Consilium non est necessario sequendum
2.p.n.239. Et potest renuntiari, n.253.
Consuetudo in singulis actibus attenden-
da est, 1.p.n.214.

Copula, ex qua nascuntur spuri i matri ig-
nominiosa, 1.p.n.253.

Contractus resoluitur defecta conditione
sub qua celebratur, 2.p.n.219. & cœsetur
a principio nō factus nisi purificetur per
adimplementū conditionis, 2.p. n.200.
in contractibus dominium ad tempus
transire potest, 2.p.n.233.

Cubicularij principis illustres, 1.p.n.364.

Cubicularij inferiores, n.365.

Custodes principum clarissimi, n.368.

Clausula legis commissoriæ vel adictionis
in diem, vtrum sit resolutiva contrac-
tus, 2.p.n.215.

Clausula cōstituti transfert dominium au-
thoritate legis, 2.p.n.227.

Clausula, si tentet alienare, impedit trans-
lationem domini, ibidem.

Creditores retractantes alienata in fraudē,
non tenentur restituere pretiū, possessō-
ribus de fraude participibus, 4.p.c.3.38.

Creditores non possunt præcedere amissio-
nē Falcidiæ, propter inuētariū omisum
2.p.n.431.

D.

Dare censetur qui nō adimit cum pos-
sit adimere, 2.p.n.46.

Dapiferi illustrium nobilitatür, 1.p.n.468.

Data in vim conditionis implendæ non im-
putantur in Falcidiā, 4.p.c.2.n.15.

Data pro conditione implenda mortis cau-
sa capiuntur d.c.2.n.17.

Data pro modo implendo nō imputantur
in Falcidiā, d.c.2.ā n. 20. & seqq.

Data, in vim modi, nec etiā per exceptionē
nē excludunt Falcidiā, d.c.2.n.24.

Data pro implenda conditione imputan-
tur in Trebellianicam, 4.p.c.3.n.10.

Debitor necessarius censetur legare, & do-
mum animo compensandi, 1.p.n.332. &

4.p.c.1.n.75.

Deductio utriusque quartæ hodie practicā
da est, 1.p.nu.109.

Decuriones ciuitatum, & oppidorum nobili-
litantur, 1.p.n.436. &c. q.1. Ibidem

Decuriones non possunt puniri pæna vilis,
1.p.n.477.

Decuriones locorum infirmorum non nobili-
tantur, 1.p.n.438.

Debitū conditionale transmittitur, 3.p.i.22

Debitum conditionale non estimatur, ut
detrahatur de hereditate tempore mortis

3.p.n.120.

Debita ad vires hereditatis reducuntur. Ibid.

Deminiere qui non potest, nec in totū au-
ferre, 2.p.n.84.

Descendentes omnes, siue masculi, siue
feminæ aequalis sunt conditionis, 4.p.

cap.1. n.72. Non obstante quodq[ue] m[od]o. Ibidem

Descripti in Regis matticula veré nobiles,

1.p.nu.205.

Dictio, Tamē, est aduersatiua, 3.p.n.47.

Dignitates variantur secundum prouin-
ciarum diuersitatem, 1.p.n.120.

Digitas Ecclesiastica nobilitat, & quæ,
1.p.nu.474.

Diuitiae causant nobilitatem, 1.p.n.467. &
Differentia non est, inter debita, & legata

conditionalia, circa Falcid. 3.p.n.122.

Divisio oneris hereditarij inter heredem,
& fideicommissarium, respicit fauorem

testatoris, 1.p.n.94.

Divisio hereditatum, de qua in nostro tex-

tu an recta, 2.p.n.405. & seq.

Divisio totius operis, 1.p.n.2.

Dispositio reducenda est ad terminos habi-
tes, 1.p.n.212.

Dispositio in dubio facta præsumitur or-
dine successio, 4.p.c.1.n.174.

Doctores utriusque juris nobiles, 1.p.n.265.

Doctorari non potest Iudæus, 1.p.n.225.

Doctoratus dignitas est, 1.p.265.

Doctor antiquior nouior præfertur, 1.p.

Doctores manu propria procuratione fa-
ciunt, 1.p.n.265.

Doctores habent hemenagium, 1.p.n.265.

Doctores legentes per 20 annos, Comitatu[m]
obtinent dignitatem, 1.p.n.265. ad fin.

Doctores interrogandi sunt testes in domo
propria, tanquam egregie persone, 3.p.
num.269.

Eccœ Doctores

Doctores non possunt incarcерari pro débito ciuili, 1.p.n. 267. Quod Menochius intelligit in legentibus, sed reprobatur. Doctores solum legentes vel aduocantes in Castella sunt exēpti à tributis, 1.p. 267. Doctores ex equi non possunt in librīs, 1.p.n. 269. Doctores torqueri nō possunt pro crimine, 1.p.n. 270. nec puniri pæna vili. ibid. Doctores immunes à subsidio personali, 1.p.n. 271. Doctores facere possunt filijs substitutionē militarem, 1.p.n. 272. Doctor an sit præferendus alteri nobili genere, 1.p.n. 273. & seq. Doctorum appellatione continentur licēciati in favorabilibus, 1.p. num. 275. etiam medici, 283. Doctorum appellatione veniunt magistri philosophiae, 1.p.n. 283. Doctores actu legentes militarem substitutionem facere possunt, 1.p.n. 288. Doctores medic i nobiles æqualiter cū alijs 1.p.n. 296. Doctor qui non studet non gaudet priuilegio Doctorum, 1.p.n. 398. Dux serenissimus Bracansiae habet priuilegium nobilitandi, 1.p. n. 385. Duces seu ante signanti militiae nobiles sūt 1.p. nu. 386. Dux maior quis, 1.p.n. 389. & illustris, ibi. Dux equitum, 1.p.n. 390. Duces Africani, 1.p.n. 391. illustres, ibidē nu. 393. & seqq. (392. & 397. Duces transmissi vltra mare illustres, nu. Duces insulani spectabiles. num. 397. Duces positi intra ciuitates regni, an gaudieant nobilitate militari, 1.p.n. 397. & a nu. 401. vbi affirmatiue. Duces intra ciuitates, & oppida regni nobiles, 1.p.n. 401. equites. Duces prædicti non habent eadē priuilegia quæ habent equites confirmati, 1.p. 402. Dominium donationis propter nuptias cōstantē matrimonio transit in uxore, sicut dominiū dotis in maritū, 4.p.c. 1.n. 58. Dominus grauari potest, si hereditas seruo relinquatur. 3. p. n. 109.

Dominium rei legatæ transit recta via in legatarium. 4.p.cap. 3.n. 44. Limita nisi esset legatum damnationis ibi. num. 45. Dominium utile transit in emphyteutam, 2.p.n. 312. Dominium rei donatæ ipso iure transit in donatorem per superuenientiam filiorū 4.p.c. 3.n. 135. Dominium, ut acquiratur ex quocūque titulo, necessaria est traditio, 2.p.n. 216. Nec per conuentione partium, quantum cunque verbis directis fiat contrariū potest fieri. ibi. Dominij translationē potest lex impedire, 2.p.n. 236. Item iudex si ex causa ematuerit prohibitio. ibi. Dominium transit in ecclesiam ipso iure, 4.p.cap. 3.n. 66. Nisi donator contrariū exprimat, ibi. n. 249. Donatio causa mortis æquiparatur ultimis voluntatibus, 1.p. n. 543. Donatio reuocatur per nativitatem filiorū 4.p.cap. 3.n. 135. Donatio reuocatur ipso iure, etiam si filii statim decedant, 4.p.d.c. 3.n. 139. Donatio facta vni filio per nativitatem alterius reuocatur, usque ad quantitatem legitimæ, 4.p.c. 3.n. 141. Donatio est remittere ius, 2.p.n. 362. Donatio à Rege facta ob seruitia retractari non potest, 2.p.n. 290. Donatio à principe facta non imputatur, & fit quasi castrensis, 4.p.c. 1.n. 63. & 245. Etiam facta contemplatione patris ibi, num. 248. Idem in donatione facta per magnates, d.c. 1.n. 247. Donans si cogitaret de filijs non donaret d. n. 132, in fin. 4.p.c. 3. Donationes de bonis Regiae Coronæ sūnt ob seruitia, 2.p.n. 289. Donationes quæ confirmantur morte non imputantur in Trebellianicam, 4.p.cap. 3.num. 23. Donationes, quæ morte confirmantur imputari nequeunt d. cap. 2. n. 34. Limita, nisi declareret testator contrarium, num. 36.

Donata à patre filio vxorio causa militiæ, si filius non sit eques non imputantur, si sit eques vel res extent, secus erit, 4.p.c.1.n.231. & seq. Si vero donata sint filio solito non imputantur, ibidem.

Donata inter viuos non imputatur in Trebellianicam, 4.p.c.3. à n. 13. nisi constet de contraria voluntate testatoris à n. 14.

Donata inter viuos an veniant imputanda in Falcidiam, 4.p.c.2.n.17.

Donata propter nuptias, vel in præmium emancipationis non imputantur, 4.p.c.2.n.41. (1.n.28.)

Donata inter viuos non imputantur, d.c. Nisi constet de contraria dispositione testatoris, d.cap.1.n.32. 4.p.

Do das, verbum supponit plenam dominij translationem, 4.p.c.1. n.158. in fin.

Donata ab aucto nepti, fictione iuris ab ipso patre profecta dicuntur 4.p. cap.1.n.66. ad medium, & n.80. ad med. & n.86.

Donationes propter nuptias non sunt in usu apud Hyspanos, sed in eorum locum successerunt artæ. n.85. ad medium.

Donatio à patre filio facta nō valet à principio, n.135. & n.137. & n.140. & n.143

Donatio facta filio emancipato statim valet, c.1 n.138.

Donatio facta à matre filijs in potestate statim valet, n.138. vers. deinde,

Donatio remuneratoria supponit debitum antidorale, sub n.15. Nec requirit debitum legale, n.125.

Donatio remuneratoria inter coniuges nō reprobatur, d.c.1.n.15. ad fin.

Donatio vt valeat inter patrem, & filium requiritur traditio, n. 118. ad medium, & n.159. ad fin.

Donare non dicitur, sed potius renuntiare pater filio usumfructum, quem filio remittit ex sua proprietate, d.c.1.n.156.

Donatio facta à patre filio ob causam studij valet, 4.p.d.c.1.n.115. post med.

Donandi animus non presumpitur, n. 213. etiam in patre, si alia potest dari interpretatio, n.132. in fin.

Donare, & cogi sunt contraria, d.c.1.n.67. sub princip.

Dotare filiam mater non tenetur, nū. 55. ante nichil d.c.1.p.4. Nisi in subsidium, n.56. Ad quod ramen patris, consensus in hoc regno requiriatur ibidem.

Donare nō solum tenetur pater filiam, sed etiam facere donationem propter nuptias, d.4.p.c.1.n.58. et seq. Et iuxta præceptum

Dos prouenit ex iure necessitatis sub, n.54. d.c.1.& c.3.n.89.

Dos filie præstata pro ingressu monasterij præstatur ratione alimentorum, nō pro ingressu religionis. n.90. At non sequitur naturam alimentorum, sed doxis.

Dos non venit imputanda in Falcidiam, 4.p. cap.2. à num. 37.

Ecclesia Dei fundata est de Iudeis, 1.p. num. 223. (p. n. 473.)

Ecclesia non tenetur facete inventariū.

Ecclesia equiparatur fisco, ibidem.

Ecclesia tenetur ad inventarium, 2.p. nu. 475. & 476.

Ecclesia fungitur iure minoris, d.nu.475.

Edictum: si quis omisca causa testamenti solum procedit quantum quis dolo de sit adire hereditatem, 4.p.c.3.n.94.

Edictum Diuini Marci protuendis libertatis

bus nouū ius succedēdi induxit, 2.p.466

Edictum illud extendit ad legata pia, d. 2.p.nu. 467. Sed non ad cætera legata,

468. ibi, per illud solvuntur debita; n.

472. ibidem.

Effectus patriæ potestatis de iure naturali, 1.p.n.235.

Emphyteusis, si non sit hereditaria nō imputatur in Falcidiā, 4.p.c.2.n.39. & seq.

Emphyteusis non imputatur in Trebellianicam 4.p.c.3.n.26.

Emphyteusis non potest annexari maiortui, 2.p.n. 315.

Emphyteusis prouenit à primo domino cōcedente, & non à patre, 4.p.c.1.n.175.

Emphyteusis non recensetur inter bona pa-

terna post mortem patris. 4.p.c.1.n.179.

Emphyteusis à patre filio empta profecti-

tia dicitur 4.p.c.1. sub n. 181.

Eccc 2 Emphy-

Index

**Emphyteusis nominatione ex ipso natu-
ra pater facere tenetur,** 4.p.c.i.n. 188
Emphytheusis æstimatio non est facienda,
 solum pro tempore vitæ patris, sed pro
 tota duratione ipsius 4.p.c.i.n. 152.
Emphyteusis æstimari debet iuxta valorē,
 quo in vita patris solummodo vendi po-
 terat, quando pater est tertia vita, 4.p.
 c.i.n. 193.
Emphyteusis quando acquisita fuit emptio-
 ne, vel sive data in dotem æstimata, vel
 alio titulo oneroso fuit acquisita, habet
 filius electionem, quo tempore sit impu-
 tanda, 4.p.c.i.n. 194. quo casu licet pater
 non emerit Emphyteusim pecunia pro-
 pria, sed fuerit sibi data in dotē æstima-
 ta fratribus conferre tenetur, ibidem.
**Emphyteusim quā pater domino renuntia-
uit, tenetur ipse filio patris renouare,** 4.
 p.c.i.n. 137.
Emphyteusim nominationis, vel de pacto,
 & prouidētia acceptare potest filius citra
 nomen hæredis, 4.p.c.i.n. 175.
**Emphyteuses perpetuæ, recte de consuetu-
dine diuiduntur,** 4.p.c.i.n. 215.
Emphyteusis, etiam perpetua, concessa pro-
 sc. & defendantibus, non est hæreditaria.
 Secus si pro se, & hæredibus, n. 216.
**Emphyteusis quando conceditur in perpe-
tuum pro se, & hæredibus fit in capitatio-**
 in uno quando plures existant, in quem
 maior pars consentit, qui soluit reliquis
 partes suas hæreditarias. ibidem.
Emphyteusis de iure communi est diuidua
 n. 217. contrarium verius, n. 218.
Emphyteusis in capitatio nō seruatur in re-
 gione Interamniensi, & Transmontana,
 nu. 219. cap. 1.
Emphyteusis si ad dominum directum va-
 dat, tenetur ipse persoluere hæredibus
 emphyteutæ expēcas vtiles. 4.p.c.i.n. 208
Emphyteusis perpetua magis bonorū alo-
 dialium naturam imitatur. n. 214.
Emphyteusis meliorationū æstimatio fieri
 debet tempore restitutionis emphyteu-
 sis. 4.p.c.i.n. 204. & seqq.
Emphyteuticæ res præscribuntur tempore
 ordinario cum titulo, 2.p.n. 396.

Emphyteutasi usum fructū constitutus non
 nō incidit in commissum, 2.p.n. 341.
Nec etiam propter seruitutem, ibi. n. 343.
Emphytenta nec compromittere, nec tran-
 sigere valet in præiudicium domini, 2.
 p.n. 362. & seqq. Si autem res maneat
 penes Emphyteutā valet ibi, n. 364.
Emphyteuta nō incidit in commissum ob
 pignorationem, 2.p.n. 368.
Emphyteuta expendendo, & meliorando
 rem Emphyteuticam, viderur quasi con-
 trahere cum filio, ad quē d. Emphyteusis
 transit, 4.p.c.i.n. 198.
Emphyteutarem tenetur reddere meliore,
 id.c.i.n. 211. (tur, ibi. n. 312)
Emphyteuta acquirit dominium utile, 2.
 Emptionem facit æstimatio, 4.p.c.i.n. 194
Emens fundū ex aliena pecunia, sibi, & non
 alteri querit dominium, 4.p.c.i.n. 141.
Emens rē Ecclesiæ vel minoris, sine soli ni-
 titibus, nō est tutus in cōsciētia. 2.p. 456
Episcopus tenetur ad seruitia famulorum,
 qui seruiere prædecessoribus, 2.p.n. 295.
Episcopus pro rata annorum tantum tene-
 tur Epistola Augusti, 1.p.n. 302. (tur, ibi.
 Equestris dignitas quæ apud Romanos. 1.p.
 Equestres clarissimi. n. 343. (n. 340)
Errans in iure comparatur scienti, qui vi-
 tro persoluit. 2.p.n. 119.
Error iuris nemini in damno rei sue nocet,
 2.p.n. 120. (sunt ibi. n. 122)
Error iuris non reddit in facta ea, quæ facta
Error iuris præiudicat in rebus perfectis, &
 consummatis, ibidem.
Error iuris quibus personis non noceat in
 damno vitando d. 2.p.n. 123.
Exceptio non numeratæ pecuniae reddit se-
 curū illum, qui non recepit in consciē-
 tia, 2.p. à n. 458.
Exectare lites laudabile, 2.p.n. 391.
Exercens actus nobilium distinctos à ple-
 beis nobilis efficitur, 1.p.n. 461.
Executores, vulgo Meirinhos, & Alcaides,
 an nobilitentur, 1.p.n. 455.
Executores Curiæ successerunt in locum
 cohortalium, 1.p.n. 455.
Executores licet ex prædicto officio nō no-
 bilitentur, tamē nō amittunt natuā no-
 bilitatē, 1.p.n. 456. Existen-

Existentia sui heredis confirmat tabulas pupillares, 3.p.n.69.

Exteri admittuntur de iure Canonico ad beneficia, 2.p.n.219. Secus de iure Regio. ibidem. (sunt, 1.p.n.221.

Exteri illustres apud nos etiam illustres Extranei amittunt legata petita bonorum possessione, 3.p.n.9.

Expensæ repetendæ sunt secundum illud plus, quo res pretiosior facta est, vel expensæ fuerint maiores, 4.p.cap.1.n.200.

Expensæ, in coniuicio nuptiarū factæ magis pro honore patris, quam pro utilitate filij fieri videntur, 4.p.cap.1.n.61. in fin. & nu.95.

Expendens in re in qua dominium habet, licet revocabile, eo videtur expendere animo, ut finito dominio proprio videatur cessisse negotium illius, ad quem res transfire debet, 4.p.c.1.n.201.

Expensas autem teneatur dominus soluere, quando in contractu caustum erat ut res libere ad dominum revertantur cum meliorationibus, d.c.2.n.213.

Expressum dicitur illud quod ex coniecturis colligitur, 2.p.n.74.

Exheredatur pater, qui cum posset, filium captivum non redemit, 4.p.c.2.n.124.

Exheredatur filius, qui in necessitate patri non subuenit, sub nu.151. ibidem.

Expensæ factæ in utilitatem maioratus, 4.p.cap.1.n.228.

Expensæ factæ, prosecutanda lite, quæ intendebat maioratum destruere, imputantur d.cap.1.n.229.

Expensæ gratia colligendorum fructuum debentur a patre, d.c.1.n.263.

Expensæ magnæ factæ a patre in aduentitijs, imputantur a filio in legitimam, 4.p.d.c.1.nu.264.

Expensas voluptarias non tenetur filius imputare, si ipse illas non erat facturus, d.c.1.n.266. & seq.

Expensas magnas, quas pater fecit ad fruendum, tenetur filius imputare, d.c.1.n.268.

Expensas litis super usufructu non imputat filius, siue magna sint, siue modicae, d.c.1.n.269.

F.

Falcidia quibus casibus cesseret. 2.p.n.1.

Falcidia cessat in legato dotis, 2.p.n.8.

Falcidia cessat in testamento militis, 2.p.19.

Falcidia a quo introducta, 1.p. a n.87.

Falcidia cessat in testamento clerici, 2.p.19.

Falcidia, & Pegasiana introductæ testatorum gratia, 2.p.n.21. & 39.

Falcidia quare non intret militis testamentum, 2.p.n.28. & 31. & 33.

Falcidia admititur contra voluntatem testatoris, 2.p.n.33. (2.p.n.37.

Falcidia cessat quando vetatur a testatore, Falcidia nec Trebellianica prohiberi non poterat tempore Digestorū, 2.p.n.89. & n.38.

Falcidia de iure novo non solum prohiberi in parte, sed in totum tolli, 2.p. a nu.45.

Falcidia hodie non contra voluntatem, sed secundum illā detrahitur, a n.46. & seq.

Falcidia, ut dicatur prohibita requiritur, ut testator sciat vires patrimonij, 2.p.n.50.

Falcidia debet prohiberi verbis expressis, d.n.50. & n.70. & sequentibus.

Falcidia si cessat, etiā Trebellianica cessat, 2.p.n.52. (2.p.n.24.

Falcidia favorabilior, quam Trebellianica, Falcidiæ appellatione continetur Trebellianica, d.n.54. & 55.

Falcidia deducitur ex legatis particularibus, 2.p.n.59. (p.n.60.

Falcidicus heres non potest cogi adire, 2.p.71.

Falcidia non censetur prohibita, quando verba testatoris in alio possunt verificari. 2.p.71.

Falcidia non censetur prohibita per illa verba, hereditatem pleno iure restituere, 2.p.75 & seq.

Falcidia prohibita censetur per verba quæ non patiuntur aliū sensum, ut plenā hereditatē restituc, 2.p.n.77. & seq. (2.p.81

Falcidia per quæ verba censatur prohibita.

Falcidia, & Trebellianica non possunt prohiberi filijs primi gradus, 2.p.n.83. sed contrarium a n.85. & 91.

Falcidiæ compensationem cum æquali debito fieri iubere potest testator, 2.p.n.95. etiam si filius sit heres. n.97.

Falcidia cessat in libertate, 2.p.n.102.

Eccc. 3 Falcidia

Index

Falcidia admititur, si non relinquatur directa libertas seruo, sed comitatur hæredi, ut redimat alienum, 2.p. n. 103.

Falcidia in libertate quando admittatur, 2. p. n. 106. & 107.

Falcidia cessat vbi expresse, vel tacite remittitur, 2.p.n. 107. & 108.

Falcidiam remittit qui legatum integrum soluit, 2.p.n. 110.

Falcidia ipso iure acquiritur hæredi, & habet rei vendicationē, 2.p.n. 119. & 120.

Falcid. pacto pñnali nō remittitur, 2.p. 124.

Falcidiam retinere potest in alio legato hæres, qui vnum integrū soluit, 1.p.n. 127.

Falcidia deducitur de legato pñnali, 2. p. num. 408.

Falcidia non deducitur quādo quis priuat d. 2.p. n. 409. (1.p.n. 547.

Falcidia solum deducitur ex causa testati, Falcidia deducitur de maioratibus institutis per vltimam voluntatem, 1. p.n. 546.

Falcidia deducitur ex donationibus causa mortis inter virum, & vxorē, 1.p.n. 543.

Falcidia cessat si portio grauata augeatur per aliam portionem accrescentem, 3. p.num. 2. Siue per ius accrescendi, siue quia caducarunt legata ibi n. 3.

Falcidia cessat quocunq; modo quarta maneat penes hæredem, 3.p. n. 9. & 45.

Falcidia semper habet locū, siue post mortem testatoris augeantur, siue diminuantur bona 3.p.n. 46.

Falcidia remonetur, etiam à substituto relictis, si eius portio augeatur per bonorum possessionem, 3. p. n. 62.

Falcidia si habet locū à principio nō removetur ex bonis postea acquisitis. 3.p.n. 67.

Falcidia non cessat licet portio grauata accedat non grauata ex substitutione pupillari, 3.p.n. 90.

Falcidia cessat si portio pupilli grauata sit in persona substituti, 3.p. n. 96.

Falcidia cessat, si hæredi relinquuntur duæ partes eiusdem hæreditatis, licet vna sit grauata, ibidem.

Falcidia cessat, si duæ portions ex pupillari substitutione ad substitutū perueniāt, & vltima sit grauata, 3.p. n. 79.

Falcidia vel deducitur de rebus, vel de fructibus hæreditarijs, 4.p.c. 2. à principio.

Falcidia repletur solum de rebus, quas hæres percepit iure hæreditario, 4 p.c. 2.n. 1

Falcidia est quarta hæreditatis, 4 p.c. 2.n. 3.

Falcidiam non tam in rebus soluendis, sed etiam in solutis retinere potest hæres qui aliquas res vni legatario integre soluit, non tamen animo amittendæ Falcidiæ, 2.p.n. 128.

Falcidiam retinere potest respectu secundi legatarij hæres, qui primo legato integrā soluit. ibi n. 129. Quid si protestatus est, n. 132. & quid in dubio ibi.

Falcidiam patitur vnuſquisque sui, nō alieni legati, ibi n. 129.

Falcidiæ renuntiare non dicitur hæres, qui legatum integrum vni legatario soluit, nō vt testatoris voluntatem impleret, sed vt legatario complaceret, 2. p.num. 133. Et quid in dubio præsummēdū ibi.

Falcidia non potest detrahi de re prohibita alienari, 2.p.n. 136.

Falcidia non detrahitur de maioratibus Hispaniæ, n. 138. Quid etiam procedit in capellis, ibi n. 139.

Falcidia non deducitur de relictis ad pias causas, 2.p.n. 141. Aliud erat tempore Digestorum. (ianica ibi.

Falcidiæ appellatione continetur Trebel-

Falcidia deducitur de relictis ad pias causas, ibi n. 145.

Falcidiam potest deducere causa pia cōtra aliam causam piam 2.p.n. 148.

Falcidia deducitur de relictis ad confraternitates laicorum, 1. p. n. 150.

Falcidia cessat in chartula, 2.p.n. 151.

Falcidia cessat in crimine, n. 152.

Falcidia priuatur indignus, 2.p. n. 161.

Falcidia priuatur, qui fidem tacitam accommodauit de restituendo incapaci, ibi, Quod intellige de parte rei, quæ erat restituenda, ibi.

Falcidia priuatur hæres, qui aliquid suffruiuit de hæreditate, 2.p.n. 163.

Falcidiam non detrahit hæres de illa tantum re subtracta attento tempore digestorū ibi, & n. 167.

Falcidia

Falcidia non priuatur hæres, qui ex hæreditate aliquid dolose subripuit, sed pun*t*ur æstimatione dupli, 2.p.n. 165. & 167. Falcidiā amittit hæres ex tota hæreditate, si res hæreditarias subripiat, 265. Et tenetur implere legatarios, & fideicommissarios particulares, licet hæc praestatio superet vires hæreditatis, d. 2.p.n. 166. Falcidiā non deducit hæres, qui inuentarium non facit, 1.p.n. 169.

Quod etiam procedit de iure Canonico ibi & n. 170. ratio, n. 174.

Falcidia, ut excludatur, sufficit, quod remaneat integer quadrans penes hæredem, num. 192.

Falcidiā deducitur deducto prius ære alieno, 2.p.n. 18. in fin.

Falcidiā detrahitur contra voluntatem testatoris, 2.p.n. 167.

Falcidiā calculatio fit secundum tempus mortis, 4.p.c. 1.n. 5.

Falcidiā hæredem legata integra solvere, ac illa soluere promittere idem est, 2.p.n. 113.

Factum illius personæ ille impugnare non potest, à quocommodū percepit, 2.p. 20.

Factum legitime retractari non debet, 3.p. n. 72. & 147. 2.p.n. 341.

Fachineus reprobatur, 2.p.n. 435.

Feminæ praecipuum castitatis obseruatio, 1.p. 487.

Familia conseruantur per masculos, & nō per feminas, 1.p.n. 488.

Famuli non petentes salario intra triennium, carent actione, sed non manent domini tuti in conscientia, 2.p.n. 460.

Famuli Episcopo inseruientes in diuersis Episcopatibus, ab unaquaq; ecclesia pro rata debet satisfieri, 2.p.n. 295.

Fauor publicus versatur in Doctoribus, ac in militibus, 1.p.n. 270.

Ferendus non est qui lucrum percipit, & damnum recusat, 3.p.n. 147.

Feudatarius constituendo vsumfructū nō caducat, 2.p.num. 341. nec propter seruitutem.

Feudum non potest pignorari, 2.p.n. 309. Feudum hæreditarium de pacto, & proui-

dentia, quale sit remissive, 2.p. nu. 219.

Feudum renuntiatum adhuc dicitur paternum, & non nouum, 2.p. n. 182. & 187.

Feuda per regiones diuiduntur inter hæredes ibi, n. 217. Si non habent dignitatē annexam,

Feudum hæreditarium vt filius capiat, necessario debet patris hæreditatem adire, 2.p.n. 220.

Feudum hæreditarium, si á patre non agnoscatur, filio non acquiritur, n. 220.

Fallit in feudo antiquo de pacto, & prouidentia d. 2.p.n. 224.

Feuda hæreditaria imputantur in Falcidiā num. 40.

Fictio in his quæ sunt iuris operatus secundum veritatem, 1.p.n. 253.

Fideicommissum vniuersale non potest superare vires hæreditatis, 2.p.n. 187.

Fideicommissum ab hæredibus ab intestato relictum idem valet, ac ab ipso pupillo, 1.p.n. 554.

Fideimmissarius vniuersalis si hæres recusat, necessario tenetur illum cogere, vt adeat, non solum attento tempore dig. sed hodie, 2.p.n. 62. & n. 29.

Fideicommissariæ substitutiones per contractum funt, 1.p.n. 541.

Fideicommissarij tempore digestorum solum habebant actionem personalem, 4.p.c. 3.n. 41.

Fideicommissa usque ad Augustum fuerūt infirma, 1.p.n. 89.

Fideicomissa non imputantur in Falcidiā, 4.p.c. 2.n. 507. Fidei jubere potest pater pro filio, 2.n. 132.

Fideicomissa imputantur in Trebellianicam, d.c. 2.n. 67.

Fideicommissum quod pater grauatus est à filio restituere, 2.p.n. 7.

Filia maritum pro dot ē conuenire potest post patris aditā hæreditatem, 2.p.n. 100.

Filia emancipata quæ vult patri succedere tenetur omnia bona etiam aduentitia conferre, 2.p.n. 55. (ui. 4.p.c. 3.n. 107).

Filiorum appellatione nō veniunt adopti-

Filius inseruendo patri non meretur stipendium, 4.p.c. 1.n. 281.

Index

Filius inseriendo matri, & priuigno stipendium meretur, quod non imputatur d.c. i.n. 283.

Filius grauatus fideicommissio vniuersali vtrum duas quartas deducat, 1.p.n. 2. & sequentib. resoluitur affirmatiue à n. 40. & 82. referuntur Doctores, n. 47.

Filius debet habere legitimam titulo institutionis in omnē euentū, p. 1. n. 4. & n. 56

Filius grauatus fideicōmissio vniuersali de iure ciuili vnam tantum quartam habet secundum communem, p. 1. nu. 18. Sed reprobatur, à n. 23. & 44.

Filius pure grauatus vnam tantum quartā detrahit, secus si conditionaliter, secundum communē, 1.p.n. 25. Sed reprobatur, à num. 32.

Filius circa Trebellianicam deducendam non debet esse deterioris conditionis, quam extrancus, 1.p.n. 33.

Filiij non imputant fructus in quartam, 1.p.n. 37.

Filius querelando, vel contra tabulando cuerit totū iuditium defuncti, 1.p.n. 54.

Filius grauatus æqualiter Falcidiam cum legitima habet, ac Trebellianicā, 1.p.n. 83. & seqq. & à n. 65. vbi negatiua, affirmatiua, à n. 98.

Filius grauatus, an deducat duas quartas, etiam vbi legitima est semis hæreditatis 1.p. à n. 104. & ibi negatiua. Defendit affirmatiua à n. 106.

Filius adoptatus transit in potestatem parentis adoptiui, 1.p.num. 122.

Filiij naturales legitimi, qui ex iustis nuptijs, 1.p.nu. 159.

Filiij nati ex contubernio ciuili veniunt appellatione filiorū, 1.p.n. 12. & 165. & seq. licet ius ciuile illos appellat naturales. ibidem.

Filiij ex prædicto contubernio sunt capaces successioonis, 1.p.num. 166.

Filiorum appellatione, respectu successioonis, naturalium plebeorum continetur ne potes, 1.p. n. 176.

Filiij an nobilitari possint à matre, 1.p. 231

Filiij solum quoad statum conditionē ma-

tris sequuntur, 1.p.n. 233.

Filiij solum in potestate patris, n. 235.

Filius pars corporis patris. ibidem.

Filiij quoad statum a scriptitium sequuntur maternam conditionem, 1.p.n. 366.

Filiij nobilitantur à matre, etiam si nubat ignobili, 1.p.n. 240.

Filiij naturales. vide verbo, naturales.

Filiij non possunt agere de commisso, de quo pater non egit, 4.p. cap. 3. n. 136.

Filiij nati ante crimen paternum, non dicuntur filij proditoris, 1.p.n. 470.

Filiij Regis nati antequam pater regnet nō sunt filij Regis, ibidem.

Filiij existentes in utero finguntur nati, in sibi utilibus, 1.p.n. 471. (482 ad fin.

Filius clericī legitimatus nobilis, 1.p.nu.

Filius grauatus per contractū deducit duas quartas secundum Paulum Castrēns. 1. p.n. 542.

Filius grauatus per contractum vnam tantum habet portionem, 1.p. n. 544.

Filius consentiens contractui paterno, in dubio sibi nō præjudicat in legitima, nisi renūtiet omni auxilio, 1.p.n. 551. & seq.

Filius emancipatus præteritus, aperit editum alijs fratribus, etiam institutis, vt petant bonorum possessionem, 3.p.n. 5.

Filiij ex hæredati non possunt petere bonorum possessionem, 3.p.n. 6.

Filio præterito non petente bonorum possessionē, adhuc alij petere possunt, ibid.

Filiij petita bonorum possessione æqualiter succedunt, 3. p.n. 7.

Filius qui obtinuit in bonorum possessione cōtra tabulas, non soluit legata extraneis, 3.p.nu. 9.

Filius obtinens in querela inofficiosi, non debet legata persoluere, 3.p.n. 10.

Filius suus in potestate præteritus, petita bonorū possessione, non tenetur soluere legata, nec etiam coniunctis, 3.p.n. 12.

Filius emancipatus insimul cum suo obtinens in bonorum possessione, nulla soluit legata, 3.p.n. 22. & 25.

Filius emancipatus institutus, si veniat ad bonorum possessionem cum suo præterito, tenetur legata soluere coniunctis, 3. p. n. 28.

Filius

Filius institutus cum alio fratre præterito, qui omisit petere hæreditatem, omnibus legata persoluit, 3.p.n.37.

Filius si sit institutus emācipatus, alter præteritus institutus omnibus, præteritus cōiunctis tenetur legata præstare, 3.p.n.38.

Filiij possessores rerum donatarum, quando donatio reuocatur ex nativitate filiorū, iuste habent retentionem, etiā post mortem patris, 4.p.c.3.n.138.

Filius institutus, à quo nil aufertur per bonorum possessionem, omnibus soluit legata, 3.p.n.42.

Filius repudians hæreditatem paternam, acceptando solū hæreditatem fratris, ex sola fraterna patitur Falcidiā, 3.p.n.66.

Filiij primi gradus non tenentur imputare legata, fideicōmissa, nec data, causa implendæ conditionis, in Trebellianicam, 4.p.c.3.n.11. defendit cōtrariū, n.12.

Filius non potest eligere legitimam in re particulari, 4.p.c.3.n.29.

Filiij primi gradus non tenentur imputare fructus in Falcidiā, sicut nec in Trebellianicā. Secus ascendentēs, 4.p.c.2.n.51.

Filius institutus in legitima, pro illa consequenda à cohærede vniuersali habet actionem ex testamento, 4.p.c.3.n.117.

Filiij non possunt reuocare donationem factam à patre, ex causa ingratitudinis, si pater non reuocet, 4.p.c.3.n.134 & 136.

Filiij possunt reuocare donationem factam à patre, quando filij nati sunt ex post facto, 4.p.c.3.ā n.134. & seqq.

Filio præterito competit remedium nullitatis, 4.p.c.3. n.122.

Filio ex hæredato de iure antiquo cōpetit querela, hodie cōpetit nullitas, nisi assig-nata sit causa, & probata, 4.p.c.3.n.123.

Filiij reuocant alienata per patrē etiā titulo oneroſo quatenus legitima minuitur, si pater minori pretio vendat. d.c.3 n.130.

Filiij naturales, & sputij pro alimentis pos-sunt reuocate alienata per patrem, 4.p. cap.3.n.131.

Filius non conficiens inuentarium legitima priuatur, 2.p.nu.436.

Contraria. nu.437. & 438. & sequentibus.

Filius creditor pātris si se immiscet hæredi-tati, debitu nō deducit, 2.p.n.436. & 441

Filius nō potest acceptare feudu, etiā fami-liare, abq; eo quod sit hæres patris. 2.p.382

Filius pugnare potest contra patrem, si pa-triam defendat. 2.p.n.286.

Filiij testari possunt de Caſtreñi, vel quasi, 4.p.c.1 n.234.

Filius clericus tenetur legitimam patri re-linquere, aliás illam obtinebit per condi-ctionem ex lege, 4.p.c.1.n.238. & n.240.

Filius clericus potest testari de omnibus bonis. etiam aduentit ijs, d.c.1.n.239

Idem de clericis in minoribus, d.c.1.n.242

Contrarium tenent plures, d.c.1.n.443. conciliantur, n.244.

Filiij familias testari nequeūt de donationi-bus, à principe factis, 4.p.c.1.n.246.

Filius de iure antiquo omnia patri acqui-rebat, 4.p.c.1.n.252.

Filius emancipatus antiquitus conferebat aduentitia, d.nu.252. & seq.

Secus de iure nouo, nu.254.

Filius de iure nouo acquirit proprietatem, tam aduentitorum, quam paternorum, d.cap.1.n.252.

Filius tenetur imputare omnia, quæ subtra-xit de bonis paternis, 4.p.cap.1.nu.257.

tā emācipatus, quā in potestate, & n.254.

Filiij hodie æqualiter succedunt, siue sui,

siue emācipati, d.c.1.n.254.

Filius imputare tenetur peculium à patre concessum, & ab ipso male consumptū, 4.p.c.1.n.260.

Filius tenetur imputare legitimam, à pa-tre sibi in vita assignatam, d.c.1.n.261.

Filius tenetur imputare, lucrata ex pecu-nia paterna, dum erat in potestate. 4.p. cap.1.n.270. hoc tamen de iure nostri regni, nam de iure communi partiendū erat inter patrem, & filium, ibi.n.271.

Secus si de mandato patris. ibidem. n.274.

Filius emācipatus, negotiādo cū pecunia patris, partitur lucrum. d.c.1.n.272.

Filius, si non cohabitet cum vtroque par-e-te partitur lucrum. 4.p.c.1.n.275.

Filius, si illicite acquirat, totum sibi acqui-rit. num.277.

Index

Secus si de mandato patris negotietur. d.c. n. 278. (duntur. 2.p.nu. 53.
Filiorum appellatione nepotes comprehē-
Filius institutus cum cohārede, si iste nō a-
 deat filio aceret hāreditas tota. 2.p. 17
Filius acceptans legitimam eo ipso effici-
 tur hāres patris. 2.p.n. 17.
Filius non est proprius creditor in legitima. 2.p.nu. 17. & n. 20. in fin.
Filius institutus in legitima, nequit con-
 trauenire alienationi patris etiam facta
 de re propria, num. 20.
Filium non posse grauari in legitima quo-
 modo intelligatur, 2.p.n. 20.
Filius vel filia nunquā tantū mereti potest
 apud patrē, vt dos soluta dicatur data in
 remunerationem seruitiorum. 2.p.n. 55.
Filius dicitur debitor necessarius, & filia cre-
 ditrix. 2.p.n. 80. (n. 81.
Filius necessario est hāres instituendus. 2.p.
Filius omnia debet patri, à quo totum suū
 esse accepit, n. 151.
Filius indebitē consumens bona patris fut-
 tum committit, d. 2.p.n. 155.
Filiis obtinēs in querela inofficiosi nō sol-
 uit legata. 3.p.n. 9. nec etiam coniunctis.
Filius non tenetur ad inuentarium. 2.p.nu.
 473. & num. 478. Sed contra n. 480.
Fiscus vno de tribus modis succedit in bo-
 nis, 2.p.n. 479.
Fiscus, quando auferit ab indigno, non te-
 netur ad inuentarium, ibidem.
Fiscus, succedens in bonis vacantibus, non
 tenetur ad inuentarium. 2.p.n. 481.
Fiscus succedens in bonis vacantibus nō
 est hāres, tenetur tamen ad legata. 2.p.n.
 482. Contra: 483. cū auferat ab indigno.
Fiscus succedens tenetur ad onera hāredī-
 taria, n. 442. ad fin. Sed nō ad libertates.
 483. & seq. & num. 466.
Fiscus succedens ex l. Iulia, & Papia tenetur
 ad legata, 2.p.n. 488.
Florentini pr̄sumūtur nobiles. 1.p.n. 213.
Forma nō seruata irritat actum 2.p.n. 424.
Forma legitimatum in nostro Regnō,
 1.p.num. 258.
Fornicatio detestabilior infaminis, quam
 in masculis, 1.p.n. 487.

**F
 qui ex industria patrimonium deminuit
 in fraudem creditōrum. 2.p.n. 117.
Fructus imputabantur in Falcidiam atten-
 to tempore digest. 1.p.n. 75.
Fructus secundum cōmūnem, non imputā-
 tur in Falcidiam, 4.p.c. 2. á n. 42.
Fructus, maturi tempore mortis testatoris,
 imputātur. 4.p.c. 2.n. 43: ad fin. (n. 44.
Fructus nati tempore mortis, imputantur, ibi
Fructus etiam, sati per testatorem, impu-
 tantur, d.c. 2.n. 45.
Fructus collecti iacente hāreditate, augēt
 ipsam, nec in Falcidiam imputantur, d.
 cap. 2.nu. 46.
Fructus percepti post aditam hāreditatem
 pendente conditione imputantur. 4.p.
 cap. 2.n. 49.
Fructus legati post diem cessum, pertinet
 ad legatarium, d.c. 2. á n. 50.
Fructus imputātur in quartam, etiā si pater
 grauans expresse dicat, quod grauatus
 nō teneatur fructus cōputare, 2.p.n. 84.
Fructus percepti ante aditam hāreditatē
 restituuntur, 4.p.c. 3.nu. 51. quia augent
 hāreditatem, ibidem. & n. 55.
Fructus percepti pendente cōditione fidei-
 cōmis si non restituuntur, d.c. 3. á n. 52.
Fructus nō restituuntur, etiam si testator
 dicat, quidquid ex hāreditate, vel bonis
 ad hāredem perueniat, d.c. 3.n. 57.
Fructus non veniunt, etiam si testator di-
 cat, quantā pecuniā ex hāreditate mea,
 &c. d. 4.p.c. 3. á n. 58.
Fructus veniunt restituendi ex coniectura
 testatoris, ibi. n. 60.
Fructus non restituūtur, etiā quādo testator
 dicat, quidquid ex hāreditate mea super
 fuerit, tempore mortis restitue. d.c. 3.n. 61.
Fructus aliquando restituuntur ex iure vo-
 luntatis, d.c. 3.n. 63. & n. 74. ubi septem
 casus refertuntur.
Fructus aliquādo restituuntur. d.loco. n. 66.
Fructus post moram restituūtur. d.lo. n. 67.
Fructus post restitutionem, etiam verbale
 restituuntur, d. 4.p.c. 3.n.. 75
Fructus semper in quartam imputantur,
 d.c. 3.n. 79.**

Fructus,

Fructus, an imputentur in iuitio creditore, ibid. a n. 77. Affirmatiue resolutur, p. 80
Fructus siue consumpti; siue extantes imputantur, d.c. 3 n. 82.
Fructus collecti negligentiā fideicommisarij non imputantur, n. 84.
Fructus collecti a marito soluto matrimonio sunt restituendi; d.n. 84.
Fructus collecti, absente, vel ignorantie fideicommisario non imputatur, d.c. 3 n. 85.
Fructus collecti ex quarta, non imputatur, d.c. 3 n. 86.
Fructus collecti per haeredem, non sunt computandi cum debito, quo testator tenebatur haeredi, licet plures repugnant, d.c. 3 n. 87. & seq. Limitatur si detur testatoris coniectura cōtraria a n. 90. & 91.
Fructus tempore antiquo imputabantur in legitimam filiorum, d. cap. 3 n. 95. & in Trebellianicam. Sed de iute nouo fructus, nec in legitimam, nec in Trebellianicam imputantur, d.n. 95.
Fructus imputantur in Trebellianicam ascendentium, d.c. 3 n. 100
Fructus non imputantur in Trebellianicā filiorum, etiam si sint grauati restituere extraneis, d.c. 3. a n. 101. & 103.
Fructus non imputatur in Trebellianicam filiorum, qui vere legitimi sunt per rescriptum, d.c. 3. n. 104.
Fructus imputantur in Trebellianicā filiorum, qui vere legitimi sunt per rescriptum, d.c. 3 n. 104.
Fructus imputantur in Trebellianicā adoptiuorum, a n. 107.
Fructus imputatur in Trebellianicā adoptati ab aucto naturali, secus in legitima, 4.p.c. 3 n. 108.
Idem circa arrogatos, ibi. num. 109.
Fructus imputantur in quartam naturaliū, ibidem, n. 110. (n. 110.
Secus si fuerint plebeorum nostri regni ibi,
Fructus imputantur in quartam nepotum, d. cap. 3. n. 112.
Fructus imputantur in quartam substituti pupillaris, n. 113. & seq.
Fructus imputantur in quartam transuersalium, a n. 115.

Fructus maioratus pro debito possessoris ad vitam ipsius tantum locari possunt, 2.p. nu. 279.

Fructus accrescentes ex fundo dato a patre pro alimentis, non imputantur, 4.p.c. 1. n. 279.

G.

Geometria nobilitatem non generat, 1. p. n. 327.

Generalis militiz, 1.p.n. 386.

Glossa 1. in l. Si is, b. de vulgari, reprobatur, 1.p.n. 157.

Glossa in l. Si quis seruo C. de furtis recepta 1.p.n. 101.

Glossa in l. Si cogi, s. Hi qui solidum D. ad Trebellian, 1.p.n. 157.

Goueanus defenditur cōtra Cuiac. 3.p.n. 16
Gradus nobilium apud Romanos tantum tres, 1. p. n. 341. & 405.

Gradus nobilitatis esse quinque contendit communis, 1.p.n. 347.

Grauamen in legitima a patre imponi non potest, 2.p.n. 86. & seq.

Gubernatores tam regni quam prouinciarum transmarinarum, vide verbo, Comes prouinciae, 1.p.n. 403. & 411. 2.v

H.

Hæreditas tota dieitur restituta, quando ex ea deducitur Falcidia, 2.p. 74.

Hæreditas accipitur vel pro corpore facta, vel pro rebus contentis in hæreditate, 4.p.c. 2. n. 4.

Hæreditas virtute Falcidiæ residet tota in persona haeredis, ibidem.

Hæreditas est successio in uniuersum ius defuncti, 4.p.c. 1. n. 15.

Hæreditas, quam filius acquirit ex pupillari substitutione, non dicitur hæreditas patris, sed hæreditas filij d. loco n. 37.

Hæreditas patris ad causam intestati reducitur, si filius obtineat in querela inofficio d. 4.p.c. 1 sub n. 145.

Hæreditas, post aditionem fit patrimoniu, 4.p.c. 3. n. 77. (4.p.c. 2. n. 48.

Hæreditas iacens representat defunctum, Heredi-

Hæreditas adempta sub conditione censemur data sub contraria, 2.p.n.413.

Hæres tenetur præstare facta defuncti, 2.p.n.375. (quam defunctus, ibid.)

Hæres non potest esse melioris conditionis.

Hæres ante restitutam hæreditatem potest recipere solutiones debitorum, 2.p.357.

Hæres potest venire contra factū defuncti, si ipsum factum sit nullum, 2.p.n.377.

Hæres si agat diuerso iure potest venire contra factum defuncti, 2.p.n.378.

Hæres possessoris alienantis potest reuocare male alienata, 2.p.n.373.

Licet plures contra, num.375.

Hæres pendente conditione, sub qua fuit grauatus, dominus est, 1.p.n.38.

Hæredes ab intestato, etiam per nuncupationem grauari possunt, 1.p.n.34.

Hæres soluens aliqua legata integra non potest ex alijs Falcid. deducere, 3.p.129.

Hæres soluens vni legatario aliqua legata, si eidem alia debeat, potest de reliquis notoriam quartam detrahere, 3.p.nu.129.

Declarata tamen, prout, nu.130.

Hæres pendente cōditione dominus est rei legatæ, 3.p.n.140. & 4.p.c.3. à nu.32. & valide alienat, nec veniente conditio ne retractatur, d.c.3.n.41.

Hæres non cogitur præstare legata ante cōditionem impletam, ibidem.

Hæres grauatus soluere legatum anuum, tenetur solum singulis annis quantitatē præstare, 3.p.n.141.

Hæres desipans fideicommissum cōditionale priuatur administratione, 3.p.167.

Hæres, & legatarius potest legatum acceptare, repudiando hæreditatem, si habet eohæredem, 4.p.c.2. n.1.

Hæres Falcidicus retinet onera omnia hæreditaria, Trebellianicus tantum pro parte, 4.p.c.2.n.1.

Hæres, cui relinquitur legatum, ne Falcidia viciatur, si illud accepter, non potest vti Falcidia, 4.p.c.2.nu.10.

Hæres post aditam hæreditatem potest renuntiare Falcidiæ d.n.10.

Hæres non potest eligere quartā ex re particulari, 4.p.c.3.n.29.

Hæres purè grauatus dum non restituīt, vallet alienatio de iure antiquo, d.c.3.n.40.

Hæres nō potest alienare legata, d.c.3.n.44.

Hæres pendente conditione fideicommissi dominus est hæreditatis, d.c.3.n.52.

Hæres grauatus sub ea forma, quidquid ex hæreditate super fuerit, potest in vita pro necessitate alienare 4.p.d.cap.g.nu.33. & nu.63.

Hæres ex fructibus tenetur reficere res ex fideicomissio peremptas, d.c.3.n.75.

Hæres potest deducere ex hæreditate propria debitā, d.c.3.n.87.

Hæres rogatus aliquid facere, & si contra faciat, priuatus, retinet Trebellianicam, vel Falcidiā, 2.p.n.407. & n.415. & seqq.

Hæres voluntariē non potest nocere fiduciī commissarijs, 2.p.n.350.

Hæres non conficiens inuentariū non tenetur in foro cōsciētiae vlera vires, 2.p.449 & 437. Cōtrariū n.seq. prior veta, n.432.

Hæres qui adiuit coactus, non resint quartam, 2.p.n.411.

Hæres priuatus ob negligentiam non retinet Trebellianicam, 2.p.n.412.

Hæres occultans aliquas res in inuentatio, in totum cadit ipso, 2.p.à n.424.

Hæres repræsentat defunctum, 2.p.n.453.

Hæres occultans in inuentatio res hæreditarias, tenetur in duplum creditoribus, 2.p.n.433.

Hæres conficiens inuentariū diminutū, nō tenetur creditoribus ultra vires, 2.p.432.

Idem in legato alimentorum, n.434.

Hæres non tenetur ad inuentarium, si testator illud re mittat, 2.p.nu.442.

Hæres adeundo, quasi contrahit, 2.p.n.471.

Hæres ab intestato æqualiter grauatur, a scriptus in testamento, 4.p.c.1.n.490.

Hæredi ipsi legatum relinqui non potest, 4.p.c.1.n.81.

Hæredes mariti habet ius ad totam mediocritatem bonorum d.c.1.n.196. ad med.

Hæredes fatui erunt, si se multiplicibus oneribus hæreditarijs voluntarie impli- canerint sine ullo commodo, 2.p.n.28.

Hæredes militū non tenentur creditoribus hæreditarius ultra vires, nec legatarius, 2.p.n.31.

Hæres

Hæres pagani digestorum tempore ante Iustinianum, tenebatur creditoribus ultra vires, legatariis intra. 2.p.n.32.

Hæres militis ab hærede pagani quoad onera hæreditaria nō distinguntur. 2.p.n.32

Hæredē militis velle se multifariā grauare ob nullum lucrū, credibile non est, ibid.

Hæres Trebellianicus cogi potest adire si recuset, Falcidicus non, 2.p.n.60.

Hæres gravatus ultra dodrantem, non cōfundit debita, quanvis adcat hæreditati, 2.p.n.96.

Hæres, qui legata integra soluit, non plus debito soluit. 2.p.n.110.

Hæres qui sciens testamentum nullum voluntatem defuncti agnouit, tenetur soluere, 110. & 111. Quomodo hæc voluntas agnoscatur ab hærede, ibi.

Heredē legata integra soluere, aut ea, integra soluere, promittere, dē est. 2.p.113.

Hæres, attento tempore Digestorum, tenebatur in solidum creditoribus, siue hæreditatis esset soluerido, siue non, eo ipso quod adibat, ibidem. n.164.

Hæres per beneficium inuentarij introductū à Iustiniano, non tenetur creditoribus, nisi intra vires hæreditarias. 2.p.n.165.

Hæres, qui aliquid subtrahit ab hæreditate Falcidia non priuatur, sed punitur estimatione dupli, ibi.

Hæres, qui dolosē res hæreditarias subripuit Falcidiā amittit ex tota hæreditate, n.165. & in totum cadit à beneficio inuentarij, n. seq. ibi.

Hæres qui res hæreditarias subripuit amittit Falcidiā ex tota hæreditate. n.165 & tenet ut implere legatarios, & fideicomissarios particulares, licet hæc præstatio superet vires hæreditatis. num. 166. & in totum cadit à beneficio inuentarij ibi. Falcidiā amittit solum in re subtracta. n.167. Et hodie non amittit Falcidiā, sed in duplicato pretio plectitur. ibid.

Hæres hodie iam in totum amittit beneficium Falcidiæ, si aliquid occultasse de hæreditate probetur, 2.p.n.167.

Hæres rogat hæreditatē restituere tenetur date rationē fideicomissario, 2.p.n.176.

Hæres tenetur citare legatarios, & fideicomissarios, vt presentes reperiantur ad confectionem inuentarij, n.177.

Hæres non conficiens inuentarium tenetur creditoribus etiam ultra vires hæreditatis, & amittit Falcidiā in fauorem legatariorum, d.n.177.

Hæres per aditionem efficitur dominus rerum hæreditariorum. d.2.p.n.239.

Hebrei nobibiles erant tēpore legis scriptæ. 1.p. n. 213. (p.n.224.

Hebrei hodie nobiles esse non possunt 1. Hypotheca tacita non datur nisi in casibus expressis, d.c.3.n.120.

Homenagium debetur Doctoribus, 1.p.265.

Homenagium debetur Licētiatis, 1.p.n.256.

Homenagium competit militibus triū ordinum militarium. n.402.

Homenagium non competit ducibus belli positis intra ciuitatem. n.402.

Homenagium an debeatur aduocatis, ibi.

Homines tales ex scientia, 1.p.n.264.

Homines literati stellæ firmamenti, ibidē.

Honor filij gloria est patris, 4.p.c.1.n.160.

Humiles nō debēt inter præciuos recēseri 1.p.n.243.

I.

Ignorantia iuris non nocet in damnis, 2.p.nu.120.

Ignobilis est quē pauci agnoscūt, 1.p.n.200

Illegitimi nō possant habere, dom. 1.p.251.

Illustres sunt Doctores legentes per 20. annos, 1.p.n.265.

Illustres qui dicantur, 1.p.n.346. (202.

Imperator nobilis per antonomasiā. 1.p.n.

Imputantur in Trebellianicam omnia, quæ ex testamento capiuntur, 1.p.n. 20.

Imputatio in Trebellianicā fit de omnibus quæ veniūt ex iuditio testatoris expresso in testamento, non ex contractu. 4.p. cap.4.n.24.

Imputatio Falcidiæ solum fit de rebus iure hæreditario perceptis, 4.p.c.2.n.1.

Imputatio quæ fit in l. In quartā nititur in rescripto Divi Pij, 4.p.cap.2.n.2. & 7. & c.3.n.4. (c.1.n.1.

Imputatio ex quibus rebus procedat, 4.p.

Fff Imputa-

Index

Imputatio non tollit debitum supplementum ex bonis postea augmentatis. n. 40. post medium.

Imputare debet filius in legitimam omnia à patre ei relicta titulo institutionis, 4. p. cap. 1. n. 22.

Imputare, an & quādo teneatur filius in legitimam legatum, seu fideicommissum sibi in testamento à patre pure relictum a n. 23 d. 4. p. c. 1. Quid si sub conditione relinquat, n. 27. & 28.

Imputatur in legitimam donatum à patre causa mortis, d. 4. p. c. 2. n. 29. & 38. & 174.

Imputatur in legitimā estimatiō rei alienae quam pater filio legauit, vel causa mortis donauit, d. c. 1. n. 3. & 31.

Imputari non debent, quæ ad filium perueniunt extra patrimonium patris ex. n. 30. & n. 226.

Imputari an debeant data conditionis impletione causa, d. c. 1. n. 32. & 33.

Destinguere prout. n. 34. quod procedit etiam in datis causa modi implendi, n. 35.

Imputatio datur si filius institutus in minori parte, sibi debita, accepit aliquid ex pretio alicuius rei, in qua oneratus fuit à patre ut certo pretio venderet, n. 36.

Imputari non potest quod filius capit ex substitutione scripta in testamento paterno, & de bonis patris, siue etiam filij impuberis, d. c. 1. n. 37.

Quemadmodum non imputantur accepta per substitutionē vulgarē. n. 38. & seqq.

Nec accepta ex substitutione reciproca, vel fideicommissaria, d. c. 1. n. 41.

Imputari an debeant, quæ filio obueniunt ex substitutione, legatario facta vide. n. 43. & 43. destinguere, prout. n. 44. & seq.

Imputantur accepta ex iure accrescendi, 46. Sed verius est contrarium, n. 47.

Imputari etiam non debet v̄susfructus. d. c. 1. n. 48. declarando, ut ibi.

Quemadmodum nec illud, quod filius capit ex quacunque substitutione, etiam scripta in testamento paterno. n. 49.

Et quod ei obuenit ex hæreditate materna, vel ex transitu materno ad secūda vota. ibidem.

Imputatur bona ab extraneis relicta filio, contemplatione patris, si puré relinquatur, d. 4. p. c. 1. n. 50. & n. 174.

Imputari non debent, secundum communem, data filijs inter viuos a parentibus, n. 51. Contrarium verius. n. 52.

Imputatur in legitimā donata inter viuos, similiter dos, & donata propter nuptias. d. cap. 1. n. 52.

Imputatur etiam datum filio, vel filiæ à parentibus ob causam dotis. n. 54.

Imputari non debet de iure nouo dos aduentitia, quæ filiæ aliunde obuenit, quam à patrimonio patris, d. c. 1. n. 55.

Imputatur dos, à matre profecta. n. 56.

Imputatur dos per ipsam filiam, quādo venit ad hæreditatem patris, & etiam per neptes ex ipsa dotata, n. 57. fallit tamen. vt ibi.

Imputantur etiā donationes propter nuptias, factæ à patre, vel matre filio nubenti. n. 58. & 59.

Imputatur de iure communi accresciones ad dotem, etiam ab extraneo data, dum modo data sint contemplatione patris. n. 62. Quod indubio semper præsumitur. ibid. Secus de iure regni, quia nō imputatur. n. 63. nisi in casibus de quibus ibi.

Imputari non debet dos data ab auo nepti, quando filius est diues, secus si pauper, n. 65. & n. 64.

Imputantur data ab auo nepti, quando constat, dedisse contemplatione filij. 4. p. c. 1. num. 72. siue dos data sit ab auo, vel ab auia nepti ex filio vel ex filia. ibidem.

Imputare non tenetur neptis dotem, si veniat ad hæreditatem aui, quando cū patruis concurrit, d. c. 1. n. 73. si vero concurrat cum fratribus tenetur n. 74. Nisi auus dotet, ea conditione, ne imputet in legitimam. ibi. n. 75. (tis n. 72.

Imputatio fit secundū voluntatem donantem.

Imputare tenetur neptis dotē, ab auo profectam, quando pater inops est, n. 77.

Nisi auus dederit cōplatione neptis. n. 78

Sed hoc non procedit de iure regni, n. 79.

Imputare tenetur filius dotem, quam auus legauit nepti, d. c. 1. n. 80.

Sed con-

Sed contrarium vetius; num. 81.

Imputare nō tenetur neptis dotem ab aucto
re relictam, quando succedit, nu. 85. cum
seqq. resoluitur contrariū, fallit quando
neptis pater præmortuus est, n. 88.

Imputare quibus casibus tenetur neptis
dotem sibi ab aucto, vel auia relictam, in
eisdem etiam tenetur nepos, siue sit
dotatus ab aucto, vel auia, d. c. i. n. 86.

Imputantur dotes filiatum, quæ religionē
ingrediuntur à n. 50.

Imputari nequeunt, nec confetri alimenta
n. 90. & 109. & 147. & 172. ibid.

Imputari nequeunt, quæ ad hæredes non
transeunt. ibidem. & n. 96. sub. principio,
& num. 106. & 172.

Imputari nequeūt data, quæ pleno iure do-
natario non acquiruntur, d. 4. c. i. n. 90.

Imputantur accessoria dotis pro ingressu
monasterij, n. 91. Et propinq; si soluātur
in pecunia. Secus si illarum loco, conui-
uum præstet, ibidem.

Imputari nō debent annuales præstationes
vulgo, Iuros ou Tenças, d. 4. p. c. i. n. 92.

Imputari non debet summa, à patre filio
promissa, atque donata anuatim ad suste-
tanda onera matrimonij. n. 92. ad med.

Imputari non debet dos data, si non sit
mansura apud hæredes filiæ dotatæ. nu.
92. in fin. (n. 93.

Imputari non debent data filio ad militiā.

Imputari non debet militia empta filio per
patrem, n. 93. & n. 95.

Imputari nō debent donationes volūtariorū,
quas pater filio fecit, n. 93. vers. 4. quia.

Imputatur donatio facta ob causam, n. 94.
& n. 118. & n. 135.

Imputari non debet patrimoniū filij. n. 93.

Sec contrarium verius, n. 94.

Imputari non debet expensæ factæ cū filio
in die nouæ rci sacræ, de iure cōmuni,
Secus de iure Lusitanorum, nisi expensæ
factæ in cōuiuio illius dici. d. c. i. n. 95.

Imputari non debent expensæ factæ pro
expediendis bullis beneficij de iure com-
muni. Secus de iure regni. n. 96.

Imputat filius expēsas factas in Emphyteu-
si, quæ ad ipsum peruenit, licet Emphy-

teus non imputetur, nu. 96. ad med.

Similiter licet maioratus non imputetur,
expensæ in illo factæ imputantur, in le-
gitimā successoris, num. 96. ad med.
Etiam si expensa facta sit in acquirendo
aliquo iure patronatus, perpetuo māsu-
ro ipsi maioratui. d. n. 96. vers. addo.

Imputantur expensæ factæ pro obtainenda
qualibet dispensatione. ibidem.

Imputantur de iure Lusitanorum expensæ
omnes, à patre factæ in causa filij, præter
specialiter exceptas. ibid.

Imputari nō debent de iure cōmuni officia
publica, quæ ad hæredes nō trāsmittun-
tur. Secus quæ ad illos trāsmittuntur. n.
174. & n. 97. & 98. Etiā si ad hanc trāsmis-
sionē requiratur principis licentia. ibid.

Imputatio æstimationis horum officiorum
fit, non secundum tempus, quo pater illa
acquisiuit. sed secundum tempus mortis
ipsius, n. 99. ad fin.

Imputari non debent de iure Lusitanæ of-
ficia publica, à principe vel magnatibus
donata, etiā si contemplatione parentū,
sint donata. Dūmodo pro dote data sint
d. 4. p. c. i. n. 100. Quod amplia vt n. 101.

Imputari nō debent de iure cōmuni ciuiles
annonæ, si cōtemplatione parentū à princi-
pe donatae sint. Secus de iure regni. n. 101.

Imputari non debet officium emptum à
patre, & postea de principis licentia in f-
lium translatum. d. c. i. n. 102. Contrariū
verius, n. 103. (n. 102.

Imputari non debent à principe donata.

Imputatio æstimationis inter fratres diui-
denda est, quando pater ex principis li-
centia vendit tertio officium filij. n. 103.
vers. quod.

Imputantur officia consueta vendi, n. 103.
ad med.

Non imputantur bona quæ sortiuntur na-
turam quasi castrēsum, n. 103. ante fin.
& sub. n. 109. & 120.

Imputatur æstimationis officij, quādo de prin-
cipis licētia pater à principio illud emit
determinate pro filio, vel filius nomine
proprio illud emit ex pecunia patris, d.
4. p. c. i. n. 104.

Index

- Imputatur donatio patris, n. 104. in principio, siue facta sit filio, siue alteri nomine filij, ibidem.
- Imputatur officium à principe filio contemplatione patris concessum. n. 105. Nisi detur ad dotem vel illius augmentum, vel ad coniugium, ibidem.
- Imputatur in legitimam filij, quod ei conceditur contemplatione patris, n. 105.
- Imputari nō debent expensæ factæ pro dignitate filij, Doctoratu, magisterio, religione Rodoensi, vel simili, num. 106. Quod procedit etiam de iure Lusitanorum, nisi filius bona habeat, ex quibus pater erogare censeatur, n. 108.
- Imputari non debent expensæ, quæ fiunt cū filio pro gramatica addiscenda, n. 109. Nec expensæ factæ pro scientia filij, n. 110. Nisi constet de cōtraria mēte patris, n. 111. Imputari non debent, quæ paterna pietate præstantur, n. 110.
- Imputari nō debent de iure communi iam consumpta, n. 110. ante fin.
- Imputari non debent de iure Lusitanorum data à patre filio causa studij, siue extēt, siue non: Data vero pro causa belli, vel palatij si extat imputatur, n. 110. ad fin.
- Imputatur expensæ factæ causa studij, quādo constat, patrē non ex pietate paterna illas fecisse. n. 111. Nec & prodest protestatio, facta ex interuallo, vel tempore mortis, ibidem.
- Imputantur expensæ causa studij, quando filius habet bona aduētitia, siue sint mobilia siue immobilia, n. 112. Sed contrarium verius, nisi bona filij sint castrēsia, vel quasi, ibidem.
- Imputari non debet dos quam pater dotat filiæ, etiam si penes se habeat propria bona filiæ, n. 112. post principium d.c. 1.
- Imputantur expensæ factæ pro dignitate filij, quādo pater penes se habebat, bona castrēsia, vel quasi castrēsia filij. Nō vero imputantur expensæ factæ causa studij, etiā si pater prædicta bona filij penes se habuerit, d.n. 112. post med. Sed de iure nostro nullo casu imputād̄ sunt, ibid.
- Imputantur expensæ, de iure cōmuni, factæ in studio, quādo in eo pater inuitus coactus est filiū alere. Sec⁹ de iure regni, n. 114.
- Imputari non debent libri dati filio aduocato, Doctori vel Iudici, Secus si adhuc scholari, n. 115. Contrariū approbatur, n. 116. & n. 117. Declaratur vt sit necessaria trāditio. Quod procedit etiam quādo pater filio pecuniam pro libis emendis tradidit. d.n. 116.
- Imputari quibus regnis libri debent, non ipsi libri, sed eorum æstimatio, n. 117.
- Imputari non debent expensæ factæ cum filijs etiam emancipatis circa per discendas artes mechanicas, hoc de iure regni, Secus de iure communi, n. 120.
- Nec expensæ, quas filius fecit de consensu patris in pīa peregrinatione, vel in percurrentis varijs prouintijs, n. 119.
- Imputari non debent de iure cōmuni expensæ factæ ratione belli, de iure tamē nostro imputantur si fiant cū filio emancipato, nisi solū factæ ad effectum, vt ipse miles eques erigatur. 4.p.cap. 1. n. 120.
- Imputantur de iure regio donata ad militiam filio, siue in potestate, siue emancipato, si super sint. d. 4.p.c. 1. n. 120.
- Imputare ardebeat filius bona sibi ad studiū donata si extent, d.n. 120.
- Imputare nō tenetur filius de iure cōmuni expensas, quas fecit in principis, vel Reginæ, vel filij regis, etiam bastardi seruitio, de iure nostro imputabit si fuerit in potestate. n. 121. Limitatur quando filius habet, vnde expendat d.c. 1. n. 122.
- Imputari nullo casu dabent expensæ factæ pro filio captivo redimendo, sed de iure cōmuni imputabuntur, cōstito quod pater animo credēdi redemit, d.c. 1. n. 124.
- Imputare nō debet filius, quod pater soluit pro eius condemnatione d.c. 1. n. 125. Nisi constet de contratia voluntate patris n. 128. vel nisi filius habeat bona aduentitia. n. 129. vel si pater ex vi legis cogatur soluere d.c. 1. n. 130.
- Imputare non debet filius de iure cōmuni quod pater soluit pro eius condēnatione quando pater tacite vel expresse delictū filij approbauit, d.n. 130.

Imputa-

Imputari non debent expensæ, quæ non existant, n. 125. ad fin. (bet, n. 126.

Imputare debet filius omnia, quæ patri debentur.

Imputare non debet filius soluta per patrem, quando pro illo fides iussit in causa criminali, vel pro assequendo aliquo honore. Secus si fide iussit, &c. soluit pro contractu filij, n. 132. & seq.

Imputatur peculiū filio datū, quod si superest, & dividitur inter fratres, d.c.t.n.134

Imputare tenetur filius, quæ indebitè expendit de bonis patris, si magnæ sint considerationis, n. 134 & 159.

Imputari nō debent donationes filijs à patre factæ secundū cōmunem antiquorū, d.c.1.n.135. Sed contrariū verius, n. 136

Imputari nō debent quæ post mortē relinquuntur, d.c.1.n.135.

Imputantur in legitimam accepta per filium ex bonis patris causa fideicōmissi, n. 138

Imputatur donatio facta à matre filijs in potestate, d.c.1.n.138.

Imputatur donatio facta filiæ familias, n. 140. & n. 156 & n. 160

Imputari non debet omne quod procedit ex obligatione prout alimenta, n. 147.

Imputare tenetur filius in potestate fructus perceptos ex donatione. Emancipatus vero non d.c.1.n.149.

Imputari non debet donatio filio facta ob benemerita, n. 150. & n. 152. Quid quando alij, n. 151. Imputabitur enim eatus quatenus merita illā excedunt, secundum rectum iudicis arbitriū nō patris, n. 153. quæ donatio de toto aceruo deducenda est, ibidem.

Imputari non debent relictæ à patre filio pro compensatione damni dati in bonis aduentitijs, n. 154.

Imputare tenetur in suam medietatem maritus ludens vel meritricans notabilem quantitatem bonorum, n. 155. post med.

Imputare nō tenetur filius vsum fructū adventitiorū suorū, quem pater ei remisit, n. 156. Nec pater amplius potest revocare, ibid. Et iā quando pater post acquisitionē illū remisit, d.c.2.n.157. vsq; 159.

Imputare an teneatur filius d. vsumfructū

quando pater expresse non permisit, sed dissimulauit. Affirmant aliqui, nu. 160.

Sed contrarium verius nu. 161. Si ultra taciturnitatē alia detur cōiectura, n. 163

Imputare non debet filius fructus iam collēctos quos pater ei donauit, n. 164.

Imputare etiā tenetur fructus perceptos ex maioratu, sibi tradito in vita patris de

iure regio, n. 165. Secus de iure communi, n. 166. & seqq. & n. 170. vide quomodo restituendi sint. (tre donati, n. 171.)

Imputari debet fructus fidelales, filio a pa-

Imputari nō debet fructus alicuius rei filio donati titulo donationis vel simile, & hoc de iure Regio, n. 172. Secus de iure communi, n. 173.

Imputantur fructus Emphyteusis, quos pater filio donauit, cum in vita illos percipere potuisset, n. 173.

Imputatur donatum filiae, vt præcipuum maioret penes illam, n. 174.

Imputare nō tenetur filius ea, quæ tāquam filius retinete potest, licet hereditatem non acquirat, n. 175.

Imputari non debent quæ filio post mortē patris acquiruntur, n. 175.

Imputare tenetur filius Emphyteusim de iure cōmuni, d.c.1.n.174. Sed contrariū verius, n. 175. etiā de iure Regio, n. 177. quāvis Emphyteusis noua sit: nunquam imputabitur, n. 178. & 179. Nisi quando ex noua concessione domini considerat ipsum filio concessisse Emphyteusim contemplatione patris, d.n.179.

Imputatur Emphyteusis, empta pecunia paterna, n. 180. Quali autē estimatione vide ibi in fine, vel alio quoque titulo oneroso acquisita n. 181. quāvis illā pater renūtiet in manibus domini directi, vt illā nouo titulo renouationis filio concedat, n. 182. Adhuc enim imputabitur, nisi pater filium nominet in testamento ad Emphyteusim, declarando ne teneatur ad imputationem pretij, n. 182. in fin.

Imputatur Emphyteusis Regiæ coronæ à patre filio empta, etiam si pater illam in manibus Regis renuntiet, vt illam de novo filio conferat, d. cap. 1. n. 183.

Index

Imputari nō debent, Tenças ou Iuros, quas pater possidendo renuntiauit in manu Regis, ut filio de nouo concedantur, d. c. i. n. 183.

Imputanda est Emphyteusis, etiam si pater vltima vita sit, & renouationē obtineat, d. 4. p. cap. i. n. 184. Quanuis etiam pater emptor Emphyteusis, cum esset vltima moriatur, viuente adhuc venditore, qui erat, 3. vita ibidem.

Imputatur emphyteusis, si pater illam in vita filio tradidit titulo dotali, d. 4. p. c. i. n. 185. etiā si quocūque modo filius possessio efficiatur in vita patris, n. 186. etiā si per illā renuntiet in manibus domini, ut filio renouetur, d. 4. p. c. i. n. 187.

Imputare non tenetur filius emphyteusim, cuius fructus pater in vita percepit, etiā si filiū irrevocabiliter nominasset, n. 188

Idem quod in filio circa imputationem resoluendum est in nepote, n. 189.

Imputanda si veniat Emphyteusis ex eo, quod sit tradita à patre in vita, est electio filij, vel emphyteusim imputare, vel æstimationē répore tantū traditionis, n. 190

Emphyteusis si imputatur ex eo quod sit empta per patrē, eligit filius, vel imputare pretium, quo fuit empta, vel æstimationem tépore traditionis, d. n. 190.

Imputare nō tenetur filius emphyteusim si pater prelegando voluit illū in illa meliorare, secus si tantū nominauit, n. 191.

Imputatur semel emphyteusis, ideo si pater imputauit, nepos, nō. d. c. i. n. 195. & 197

Imputatio pretij Emphyteusis, quomodo facienda sit in partitionibus inter cōiugem, & filios, d. c. i. n. 196.

Imputata si fuerit medietas pretij Emphyteusis per mortem vnius coniugis postea Filius nominatus post mortem alterius, solam medietatem soluit, d. c. i. n. 197.

Idem quod dicimus pretio resoluendū est circa melioramenta, n. 198.

Imputare debet filius omnia melioramenta Emphyteusis, in qua successit, n. 198. qui habet electionem, an meliorationē, an illud in quo Emphyteusis pretiosior est facta soluere velit, d. c. i. n. 199.

Imputat tunc solū filius melioramenta Emphyteusis, quando est hæres patris, n. 209
Limita tamen, prout ibi.

Imputari non debet modica melioramenta, d. c. i. n. 210. & quæ talia dicantur relinquitur arbitrio iudicis, ibidem.

Imputare non tenetur filius melioramenta, quæ pater de Iure communi facere tenetur, d. c. i. n. 211. vbi quæ nam sint.

Imputare tenetur filius meliorationes factas à patre in Emphyteusi ex lege contractus, d. c. i. n. 212.

Imputatur regulariter Emphyteusis perpetua, n. 214. & 216. & 219.

Imputatur feudum hæreditarium, n. 220.

Imputantur in quartam accepta iure hæreditario, d. n. 220.

Imputatur in legitimā feudum de pacto, & prouidētia, si nouū sit, n. 221. Quidquid Fachineus, & alij, n. 222. quibus satisfit, n. 223. Si vero sit antiquum non imputatur, num. 224.

Imputatur feudum mixtum pro se, & descendētibus hæredibus, n. 225.

Imputari non debet maioratus, n. 126. c. i. fallit quādo de nouo fuit institutus, ibi. num. sequenti.

Imputatio solum fit in casibus iure expressis, n. 59. ante fin. d. 4. p. cap. i.

Imputantur dotis augmentum, & accessiones ad illū, d. c. i. n. 60. Quāvis promittātur sponsæ filij per auū vel auiā, ibidem.

Imputatur quod pater dedit pro obtainenda dispensatione matrimonij, & quod soluit pro adimplemento voti, à filio emisi, n. 61.

Imputari non debent expensæ in coniuicio diei nuptiarum factæ, d. c. i. n. 61.

In capacitas spuriorum de iure diuino tenent aliqui, i. p. n. 492. Contrarium resolutur ibi n. 493.

Inducta ad vnu effectum, non debent aliū operari, i. p. n. 151.

Industria cuiusque nō debet ei esse dānoſſa. 2. p. n. 315.

Incrementum fructuum fundi, dati à patre pro alimentis non imputatur filio, 4. p. c. i. n. 279. & seq.

In fames habere non possunt dignitates, 1. p.n. 287. & omnino, num. 234. & 452.
Nec possunt esse Iudices, 1.p.n.433.
In fideles potiri nequeunt Theologica nobilitate. Sed naturali, sic, 1.p.n.222.
Institutio filij valide fit in re priuata minori legitima, 4.p.c.3.n.121.
Intestatus non dicitur ille contra cuius testamentum petita fuit bonorum possessio, 3.p.n.17.
Interpellatio iudicialis sufficit ad consti-
tuendū hæredem in mora d.c 3.n.68.
Interprætatio illa magis probanda est per
quā fit reductio ad ius cōmune, 2.p.n.55
Inuentarium, res scrupulosa, 2.p.n.426.
Inuentarium nullū, si aliqua res ocultetur,
2.p.ā n.424. Contrarium à n.427. hæres-
tament tenetur ad integra legata, ibid. &
n.430. & amittit Falcidiam, n.432.
Inuentaria in fauorem testatorum intro-
ducta, 2.p.n. 443.
Inuentaria in fauorem testatorum intro-
ducta, 2.p.n.443.
Inuentarium non prodest hæredi, qui pro-
misit solū ere integra legata 2.p.n.448.
Inuentarium non conficiens non punitur,
si legatarij, & creditores fatentur bona
hæreditaria, 2.p.nu.464.
Iudæi nobiles esse non possunt, 1.p.224.
Iudæi proditores dicuntur, ibidem.
Idem de baptisatis, ibidem.
Iudæi nō baptisati, vel etiā baptisati ad offi-
cia publica admitti nequeūt, 1.p.n. 224.
Iudæi nec baptisati possunt Doctorari. nu-
225. ibi.
Iudæorum documenta in Hispania, ibidē.
Iudæos seruos habere recusarunt Romani,
1.p.nu.226.
Iudæi per lineam maternam possunt nobili-
litari à patre, 1.p.n. 229.
Iudæi non possunt esse aduocati, 1.p.n.287.
Iudæi reputantur infames, ibidem.
Iudæi, & Mahometani probantur ex fama,
1.p.n.210.
Iudices ciuitatum, & oppidorum notabiliū
clarissimi, 1.p.n. 427. (p.n.431.
Iudices dominorum etiam nobilitantur, L.
Iudices quotannis electi non nobilitan-

tantur, 2.p.nu.432. Sed resolutur con-
trarium, n.433. & seq.
Iudices quotannis electi non puniuntur pæ-
na vili, ibidein. & n. 435.
Iudex à lege habet potestatem, 2. p.n.236.
Iudex cogere potest tutorē ad inuentarium
si male utatur remissione testatoris, 2.
p.num.445.
Ijudicium officium quod, 1.p.n.428.
Iudicia mathematica, non superstitiona lau-
dantur, 1 p.n.326. in fin. 2.p.n.206.
Iurisdictionem exercens honorē obtinet,
1.p.n.434. (pali. 2.p.n.65.)
Iuramentū nihil addit obligationi princi-
pium.
Iurato statuto iurans derogare potest.
Iure antiquo digestorum una tantum qua-
ta potest detrahi, 1.p.n.58.
Ius succedendi reciprocum est de parenti-
bus ad filios, & de filijs ad parentes.
Ius accrescendi transmissibile est ad hære-
des, 3.p.n.76.
Ius accrescendi non tantū à lege, sed etiam
ex dispositione testatoris dependet, 3.p.
n.78. & 79. & 112.
Ius accrescendi non datur ex diuersis testa-
mentis, d. 3.p.n. 102.
Ius accrescendi solum datur ante aditionē
portionum, 3.p.n.117.
Ius succedendi inter disiunctos non datur,
4.p.cap 1.n.17.
Ius accrescēdi nō datur in portionibus quæ
habētur pro nō scriptis d.c. 2.n.77. in fin.
Ius dicendi testamētum nullum durat per
30.annos, 4.p.c.3.n.142.
Ius publicum remitti nequit, 2. p.n.444.
Ius nouum stricte est accipendum solū cū
proprietate verborum, 2.p.n.144.
Iurium correctio, quoad fieri possit, restrin-
gēda, 2.p.n.135.

L.

LAudatur decretalis nostra, 1.p.nu.1.
LAudatur quæstio principalis, 1.p. n.2.
Legata corruunt si testamentum destitua-
tur, 2.p.num.423.
Legata non debentur ex testamēto, in quo
Filius suus fuit præteritus, 3.p.n.12. vel
alias nullo, 3.p.n.21.

Index

Legata coniunctorum augentur ex portione accrescente, 3.p. n. 45.
Legata à pupillo relictā nō augentur in persona substituti, 3.p.n. 51. declara, prout, num. 52.
Legata qua pupillo petita bonorū possessio ne soluuntur solū coniunctis, 1.p.n. 53.
Legata relictā, etiam à persona substituti augentur per portionem accrescentē pupillo per bonorū possessionem, 3.p.n. 61.
Legata relictā ab intestato cēsetur repetita à substituto cū eisdē qualitatibus. 3.p. 75
Legata relictā per nomen propriū hæredis cencentur repetita per rescriptū. 1. Licet imperator de legat. 1. 3.p.n. 81. contra communem.
Legata reliqua nomine appellatiuo debentur à substituto, etiam ex dispositione testatoris, 3.p.n. 84.
Legata, à filijs simpliciter relictā cēsetur legari nomine appellatiuo hæredū. 3.p. 84.
Legata relictā ab hærede instituto, replentur ex hæreditate pupilli ex hæredati, cui hæres fuit substitutus, 3.p.n. 89. contrarium n. 83.
Legata conditionalia, etiam ante aduentū conditionis computantur, vt locus sit Falcidiæ, 3.p.n. 119.
Legata conditionalia detinent in suspensō Falcidiā pendente cōditione. 3.p.n. 120.
Legata ad vires hæreditatis reducuntur, 3.p.n. 120. (3.p.n. 122.)
Legata conditionalia non transmittuntur.
Legata annua pro primo anno pura, pro sequentib. cōditionalia, 3.p.n. 124 & 141.
Legatum ad plures annos determinatos nō est legatum annum, sed vnum tātum, solutio vero diuisa per annos, & si legatarius decebat transmittit, d.n. 124.
Legata in diem relictā non suspendunt Falcidiā, 3.p.n. 125. imo statim soluuntur deducto inter visuio.
Legatum relictum, annua bimā trima die, est in diem, & non est annuū, 3.p.n. 127.
Legata conditionalia, & annua soluuntur statim, quando constat Falcidiā locū habere propter pura, æstimatur tamen cūcentus cōditionis, 3.p.n. 132. usque 136.

Legata cōditionalia, quæ estimantur propter Falcidiā de p̄senti, an sint statim soluendæ, negat commūnis, 3.p.n. 140. Sed affirmativa, à n. 143.
Legatum conditionale pendente cōditione hæredis est. 3.p.n. 140.
Legata conditionalia, vel annua statim soluuntur, ac si essent pura facta æstimatione legis, quando à principio Falcidia locum obtinet, 3.p.n. 144.
Legata conditionalia, quæ statim fuere soluta, si deficiat conditio, ex post facto soluenda sunt hæredi, secundum cōmunem, 2.p.n. 145. Sed verius est nihil esse soluendum, an. 147. (3.p.n. 164.)
Legata conditionalia non transmittuntur.
Legata pura, & annua cōueniūt in eo, quod soluuntur sub cautione, quando etiam sunt conditionalia, 3.p. n. 31.
Legata alimentorum, quæ singulis annis rilinquuntur computantur, secundum l. hæreditatum, ad l.Falcid. 3.p. à n. 148.
Legatum alimentorum non æstimatur quāti vendi potest, 3.p.n. 149.
Legatum alimentū fauorabilius est, quā legatum annum, quoad æstimationem faciendam, 3.p.n. 166. col. 2.
Legatum alimentorum, facta computatione l.Hæreditatum, non est conditionale sed purum, 3.p.n. 163.
Legatum operarum serui solum producit actionem personalem, 3.p.n. 160.
Legata quæ æstimantur usque ad 30. annos statim omnia soluuntur, secundū communem, 3.p.n. 161. & contrarium à n. 162. confirmatur communis, n. 166.
Legata non imputantur in Falcidiā, 4.p. cap. 2.n. 3. & 7.
Legata imputantur in Falcidiā, d. c. 2.n. 6. & 7. (c. 2.n. 12.)
Legatū à se ipso quis capere non potest, 4.p.
Legata, & donata causa conditionis implēdæ quomodo æquiparantur. ibidem.
Legata, & reliqua, quæ debentur ex testamento.
Legata, & reliqua, quæ debentur ex testamento, petuntur ex stricto iudicio, 4.p. cap. 3.n. 69.

Legatum

Legatum pœnæ nomine, valet, 2.p.n.407.
 Legati ex testamento minus solemini, non
 debentur in conscientia, 2.p.n.455.
 Legatum ac debitore creditori, censetur
 legatū, animo liberandi creditorem, 4.
 p. cap. 1. num. 80. quod declarata prout.
 num. 84.
 Legatum rei alienæ valet. 4.p. cap. 1. n. 31.
 Legatum, regulariter relictū censetur bene
 merentibus, contemplatione personæ
 legatarij. n. 81. sub principio.
 Legatum dotis ab avo nepti relictum si fuē
 rit conditionale, contemplatione nep-
 tis censetur relictum, d.c. 1.n. 81.
 Legata coniuctorum augmentur per alia
 quæ caducant petita bonorū possessione
 contra tabul. 3.p.n. 8.
 Legata, & fideicomissa non debentur ex te-
 stamento militis si hæres non adeat. 2.p.
 à n. 23. & 25.
 Legata ex testamēto militis plena sine Fal-
 cidia, 2.p.n.78.
 Legata qui soluit integra nō soluit plus de-
 bito, 2.p.n. 110.
 Legatum, vel fideicommissum ex portione
 sibi debita in bonis liberti ex vi promis-
 sionis, non tenetur patronus soluere, si
 ne scienter, siue ignoranter, vel ignorā-
 tia iuris, caueat se soluturum, 2.p.n.115.
 Legata integra, qui per errorē iuris soluit,
 repeteret non potest, 2.p.n.118.
 Legata ultra dodrantem relicta non debē-
 tur, nec naturaliter, 2.p.n.224.
 Legata tot sunt, quot sunt res, 2.p.n.128.
 Legata & fideicomissa per omnia sunt æqui
 parata, n. 178. non per omnia, ibidem.
 Legata ad tempus relicta, transacto tépore
 ipso iure transeunt in hæredē. 2.p.n.233.
 Legata aliquid honoris tribuunt legatario.
 2.p.n.198.
 Legatarii non possunt cogere hæredē mili-
 tarem adire. 2.p.n. 29.
 Legatarij hærede repudiante possunt adire
 hæreditatem, 2.p.n.60.
 Legatarius ex vi præstitæ cautionis tenetur
 ad obseruantiam modi, 2.p.n.256.
 Legatarij nomine etiam fideicomissarius
 particularis compræhenditur, 2.p.n.186

Legandi ordo non attenditur si constet de
 hæredis constitutione, 2.p.n.193.
 Legitimus in Lusitania obtinet verā no-
 bilitatem, 1.p.258. & à n. 255.
 Legitimus in Regno Castellæ nobilita-
 tur, 1.p.n.259. Ostenditur contrarium.
 n. 260. Sed id quo ad exemptionem
 tributorum. Sed destinguitur inter na-
 turales, & spurious legitimatos, n. 261.
 Legitimatio vera est, quæ fit per subsequē-
 matrimonij, 1.p.n.525 & 4.p.c.3.n.104.
 Legitimatio quæ fit in radice matrimonij
 vera est, 1.p.n.526. (4.p.c.3.n.106).
 Legitimatio quæ fit per oblationē Curiæ.
 Legitimatio quæ fit per rescriptū, 1.p.527.
 Legitimi per rescriptum, si fuerunt vere
 legitimi, & a patribus grauentur duas
 uicinias quartas. 1.p.n.528 & 535.
 Legitimus per rescriptum vere fit legiti-
 mus. 1.p.n.328.
 Legitimo vere debetur legitima. 1.p.530.
 Legitimus vere debet institui in forma
 legis. ibidem, & habet omnia iura legi-
 timi, ibidem. (si sine liberis. ibid.
 Legitimus vere facit deficerē cōditionem
 Legitimi in nostro regno si grauētur vna
 tantum percipient portionē. 1.p.n.531.
 Legitimatio[n]es nostri regni, vere, & pro-
 priæ sunt legitimatio[n]es, 1.p.n.531. &
 non dispensatio[n]es, & n. 532.
 Legitimi in nostro regno non succedunt
 contra testamētum, & ideo non possunt
 illud querelare, 1.p.n.532.
 Legitimi in Hispania etiam grauati vna
 tantū habent portionē. 1.p.n.534 & seq.
 Legitima recipit grauamen per substitu-
 tionem pupillarem. 1.p.n.558 & n.68.
 Legitima solum tempore mortis assigna-
 tur. 4.p.c.1.n.262.
 Legitima non venit in restitutionem, nec
 pater efficere potest, vt ipsa defalcet Fal-
 cidiam, 2.p.n.4.
 Legitimæ supplementum per Falcidiā
 non minuitur in illis casibus, in quibus
 fideicommissum non fuerit pupillare, 2.
 p.n.4. Quantum pro legitimis debetur
 filijs, & descendētib[us] lex statim, secuta
 morte parentū, ipso iure resecat. 2.p.n.5.

Legitima

Legitima est supplenda filijs de bonis paternis, etiam in iuris parentibus, 2.p.n.6.
 Legitima filiorum seu supplementum ipsius nunquam defalcatur per Falcid.d.n.6.
 Etiam in legitima valet grauamen patris, si pater grauat heredem filij impuberis restituere hereditatem, si impubes intrapupillarem etatem moriatur, ibi.
 Legitima non potest imponi grauamen a patre, 2.p.n.86. In residuo potest, n.87.
 In legitimam filij non tenentur fructus computare quantumcumque illos percipiatur ex iudicio, & voluntate patris, 2.p.n.90.
 Legitima filiorum attento tempore antiquo quodcumque grauamen a patre poterat imponi, 2.p.n.101. & 60.
 Legitimam ante nouas constitutiones tenebatur filius computare, hodie non, d.nu.101.
 Legitima possunt filij renuntiare antequam deferatur, d.2.p.nu.117. & illis non debetur ob reverentiam, ibi.
 Legitima non debent priuari illi, qui contigerint de negligentia in soluendis legatis, 2.p.n.154. Quanvis commissa sit contrarias causas, n.155.
 Legitima filijs non obuenit tanquam iure, sed tamquam debitum, 2.p.n.158. & venit voluntate legis, non iudicio testatoris.
 Legitima patrono debetur ob reverentiam, 2.p.n.116.
 Legitima relinquenda est titulo institutionis tam de iure ciuili quam Canonico, & Lusitanis, 1.p.n.4. & 4.p.c.1.n.17.
 Legitima non patitur grauamen, 1.p.n.29. 44 & 55. & ipso iure a morte parentis defertur, ibidem. (n.43).
 Legitima non venit in restitutionem, 1.p.
 Legitima patroni descendit a iure ciuili, 1.p.n.50. (1.p.n.51).
 Legitima filiorum descendit a iure naturali.
 Legitima iure Digestorum patiebatur grauamen, 1.p.n.60.
 Legitima tempore Digestorum quoctunque titulo relinquiri poterat, 1.p.n.73.
 Legitima in nostro Regno occupat duas partes assis, 1.p.n.103. & 4.p.c.1.n.3. in Castellat 4. partes, ibidem, quid de iure

ciuili, ibi, & 2.p. num. 405.
 Legitima ascendentium non debetur eodem iure quo descendantium, 1.p. n. 113.
 Legitima ascendentium non venit in restitutionem, 1.p.n.115.
 Legitima filiorum repletur de rebus non de fructibus, 4.p.c.3.n.95.
 Legitima ascendentium etiam non potest repleri de fructibus, d.c.3.n.96.
 Legitima est quota hereditatis, 4.p.c.1.nu. 17. & e.3.n.118.
 Legitima est quasi debita, 4.p.c.3.n.120. & 2.p.n.436.
 Legitima ante ponitur legatis, d.n. 120. & 2.p.n.347.
 Legitima debetur in singulis corporibus hereditatis, 4.p.c.3.nu.119.
 Legitima a morte per legem separatur, 2.p.nu.441. & 4.p.c.1.n.33.
 Legitima supplementum petitur per conditionem ex lege, 4.p.cap.3. n.121.
 Legitima hereditas est quae defertur ab intestato, 3.p.n.103.
 Legitima definitur, 4.p.cap.1.n.2.
 Legitima calculatio fit secundum tempus quo parentes moriuntur, 4.p.c.1.n.4. & n.11.
 Legitima an augeatur, vel diminuatur si post mortem patris ante aditam hereditatem eius bona augeatur, vel diminuatur, 4.p.c.1.n.6. & seqq.
 Legitimam non tenetur pater in sua vita filio assignare, d.c.1.n.9. poterit tamen si velit, ibi nu. 10. & si plus assignauerit, cogetur filius illud plus alijs fratribus refarcire, facta computatione, tempore mortis, ibi n. 11.
 Legitimam si pater in vita tradat, an filio detur remedium ad incrementum, si in morte parentis eius bona sint aucta, a.n. 9. usque ad 14. d. 4.p.c. 1.
 Si vero sint diminuta tenetur filius pro rata restituere, n. 13.
 Legitima non minuitur propter legata etiopia, nec propter libertates, n.16.
 Legitima patroni discitur quora hereditatis, ibidem.
 Ex legitima patroni argui potest ad legitimam filiorum, d.c.1.n.22. & n.52.

Legitima